

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
186. (1252.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2687 ▲
1 amerikai dollár	3,1990 ▲
100 magyar forint	1,5197 ▼

Aktuális

2

Életmentő dollármilliárdok

Világméretű kampány megindítását jelentette be Ban Ki Mun ENSZ-főtitkár, amelynek keretében kormányok, cégek és civil szervezetek öt év alatt több mint 40 milliárd dollárral segítenék 16 millió, egyébként halálnak elébe néző anya és gyermek életének megmentését. Az ENSZ közgyűlésén Emil Boc román miniszterelnök is felszólt.

Aktuális

3

Tovább csökkenhet a GDP

A román bruttó hazai termék (GDP) jövőre is csökkenhet az idei hanyatlás után – vetítette előre tegnap Lucian Croitoru, a Román Nemzeti Bank elnökének tanácsadója.

Kultúra

6

Nép, tánc és beszéd

A Háromszék táncegyüttes húszéves évfordulója alkalmából jelent meg Fekete Réka sepsiszentgyörgyi újságíró Táncbeszéd című könyve, melyben a szerző az együttes közel negyven egykori és jelenlegi tagjával beszélgetett – ezekből bontakozik ki a sepsiszentgyörgyi társulat húszéves története.

Vezércikk

3

Tizennyolc év

Tizennyolc ilyen esztendő nyilvánvalóan nem múlik el nyomtalanul egyetlen politikus feje fölött sem, és az utóbbi hetekben a hazai sajtóban megjelent interjúkat olvasva úgy tűnik, mintha

Markó Béla a visszavonulásra gondolna. A hazai magyar közvéleményben, a kisebb-nagyobb csoportos beszélgetésekben mind gyakoribb ez a téma, de jól érezhetően az egyre inkább kimondott óhajjal is társul: ne tegye, még ne tegye. ▶

Székedi Ferenc

Politika és líra között

Salamon Márton László

▶ Miközben Markó Béla kormányfőhelyetessel a kormánypalotában beszélgettünk, lent, a bukaresti Victoria téren szakszervezeti tüntetésre gyűlt a tömeg. Az RMDSZ elnökét az elmúlt kilenc hónap kormányzásáról kérdeztük – kilenc hónapról, melyek alatt a válság elszabadult, csökkentek a fizetések, nőtt az áfa, új adóemkek jelentek meg. Az RMDSZ gazdaságélénkítő csomagjáról, a kórház-decentralizációról, a tanügyi törvénytervezetről, a kormányzás mérlegéről, amelyről Markó Béla szerint „nevetséges lenne” azt mondani, hogy pozitív. „A mérleg ahhoz ké-

Markó Bélával, az RMDSZ elnökével a kormánypalotában beszélgettünk

pest pozitív, hogy mi lett volna, ha az RMDSZ nincs kormányon” – vágja ki magát Markó, aki „konkretizációkat” is megoszt velünk arról, hogyan zajlanak a koalíciós viták. Beszélgettünk a román-magyar kormányulésről, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács párttal alakulásáról, Tőkés László szűk ruhájáról és nagy mellényéről, de irodalomról, szonettekéről és intimitásról is. És végül, de nem utolsósorban arról, ami a Szövetségi Képviselek Tanácsának szombati marosvásárhelyi ülése előtt a leginkább foglalkoztatja az erdélyi magyar közvéleményt: indul-e Markó Béla az RMDSZ jövő februári kongresszusán egy újabb elnöki mandátumért? **4. oldal ▶**

Kibérelték a teret a tüntetők

ÚMSZ

▶ A szerdai tüntetéshez képest megcsappant számban, de visszatértek tegnap a bukaresti kormánypalota elé a szakszervezetek. Ezúttal az Alfa Kartell felhívására válaszolva gyülekezett a téren mintegy ezer közalkalmazott, elsősorban a gyermekvédelmi hatóságok dolgo-

zói. A tüntetők a kormány lemondását követelték. Panaszuk szerint átlag negyven százalékkal csökkent a jövedelmük a megszorító intézkedések miatt: többek között nem jár már számukra a veszélyességi pótlék, s nem fizetik többé a hétvégi túlóráikat sem. Eközben – mondták a tiltakozó akció szónokai – a munka mennyisége is meg-

nőtt, mert az alacsony bérek miatt a személyzet vésszesen lepadt a gyermekvédelmi hatóságoknál. A tüntetők a megszorító intézkedések visszavonását kérték, és méltányos egységes bérezési rendszert követeltek a közalkalmazottak számára. A tiltakozó akció – a szerdaival ellentétben – incidensek nélkül ért véget. **Folytatása a 7. oldalon ▶**

„Ne romboljátok szét az egészségügyet!” – követelték a kormánypalota előtt a szakszervezetek

Fotó: Tofán Levente

Felfüggesztené Băsescut a PSD

M. Á. Zs.

▶ A Szociáldemokrata Párt (PSD) kezdeményezni fogja Traian Băescu tiszttségéből való felfüggesztését, ha az államfő aláírja a napokban elfogadott új nyugdíjtörvényt – jelentette be tegnap Victor Ponta, a párt elnöke. Az politikus szerint az említett jogszabályt a Roberta Anastase képviselőházi elnök által elkövetett „csalás” eredményeként fogadta el a törvényhozó testület. Az elenzék szerint a múlt héten a szavazás pillanatában nem volt meg a teremben a döntéshozatalhoz szükséges minimális létszám, a házelnök mégis „megállapította” a szavazatképes többség meglétét. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Fűtéspótlék: fölösleges szigor?

ÚMSZ-összeállítás

▶ „Legfeljebb ezentúl a dunyhában őrzöm a pénzem, mint valamikor a nagyanyám” – válaszolta egy marosvásárhelyi nyugdíjas az ÚMSZ-nek arra a kérdésre: mit szól ahhoz, hogy egy nemrégiben elfogadott kormányrendelet értelmében már nem jár számára fűtéstámogatás ezen a télen, mert számláján több mint háromezer lej megtakarított pénze van. Sz. E. évek óta spórol a kis nyugdíjából, ahogy mondja, a „nehéz időkre”, vagyis betegség esetére, elhalálózásra, s tavaly még jogosult volt fűtéstámogatásra. **Folytatása a 7. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

Röviden

Brüsszel három évig gondoskodik a biztosokról

A tisztségükből távozó EU-biztosoknak három éven át jelentős anyagi támogatást nyújt Brüsszel, hogy megkönnyítse számukra a munkaerőpiaci átállást – erősítette meg az Európai Bizottság egyik szóvivője tegnap a *Financial Times Deutschland* című lap értesülését. A lap szerint jelenleg 17 volt EU-biztos kap továbbra is pénzeket az uniótól, holott közülük sokan azóta lobbistaként vagy politikusként tevékenykednek. Az újság kiemelte az ilyen javadalmazottak közül Charlie McCreevyt, a belső piacért felelős volt ír EU-biztost, aki évente 132 ezer euró „átállási támogatás” Brüsszeltől.

Majdnem száz év óta először végeznek ki nőt Virginiában

Az Egyesült Államok Virginia államában 98 év után először ismét nőt végeznek ki közép-európai idő szerint ma hajnalban. A halálos ítéletet nemzetközi tiltakozás ellenére készülnék végrehajtani a férjét és fogadott fiát meggyilkoltató 41 éves Teresa Lewison. A nő két felbérelt emberrel azért ölette meg 2002-ben a férjét és a fiát, hogy megszerezze az utóbbi 250 ezer dolláros életbiztosítását, amelynek kedvezményezettje a férje volt. A védelem minden fellebbezési lehetőséget kimerített, az ítélet megváltoztatását már nincs kitől kérni.

Olaszországban em vált be a repülőterei testszkenner

Az olasz kormány döntése értelmében leszerelik az ország repülőterein elhelyezett testszkennereket, mert alkalmazásuk nem vált be – jelentette tegnapi számában a *Corriere della Sera* milánói napilap. Az utasok ruhája alá rejtett veszélyes tárgyak, fegyverek kiszűrésére hivatott „lemeztele-nítő” szerkezet hathónapos tesztelése alapján a légügyi hatóságok megállapították, hogy az ellenőrzés sok időt vesz igénybe, és még így sem megbízható.

Újságírókat vettek őrizetbe Afganisztánban

Őrizetbe vettek három afgán újságíró, akik közül ketten az *al-Dzsazíra* pánarab hírtévének dolgoztak – közölte tegnap a televízió, azzal vádolva a NATO vezetete nemzetközi erőket, hogy így akarnak „véget vetni” a háborúról szóló tudósításoknak. Az *al-Dzsazíra*, amely gyakran bírálja az Afganisztánban lévő nemzetközi erőket és a kabuli kormányt, felszólította a NATO-t, hogy haladéktalanul engedje el a két újságíró-operatort, Mohammed Nádert és Rahmatullah Nekzadot.

Nem szerzett abszolút többséget Svédországban a jobbközép koalíció

Kevéssel ugyan, de lemaradt az abszolút többség megszerzéséről a vasárnap tartott svéd parlamenti választásokon győztesként befutó, eddig kormányzó jobbközép koalíció – állapította meg a választási bizottság a szavazatok újraszámolásának eredményeként. Fredrik Reinfeldt miniszterelnök koalíciója a tegnap bejelentett végeredmény szerint a választások napjának éjszakáján közzétett 172 helyett 173 képviselői helyet szerzett, ami kettővel kevesebb annál, mint amennyi az abszolút többséghez szükséges lenne.

Koránt égettek Nagy-Britanniában

Őrizetbe vettek hat személyt faji gyűlöletkeltés gyanúja miatt, miután a világhálón egy olyan, szeptember 11-én készült videofelvételt tettek közzé magukról, amelyen elégetnek két koránt – közölte tegnap a brit rendőrség. A rendőrségi közlemény szerint a hat férfit óvadék ellenében már szabadlábra helyezték, de tettükért Gateshead bírósága előtt felelniük kell majd.

Életmentő dollármilliárdok

Hírösszefoglaló

Világméretű kampány megindítását jelentette be New York-i idő szerint szerdán Ban Ki Mun ENSZ-főtítká, amelynek keretében kormányok, alapítványok, cégek és civil szervezetek öt év alatt több mint 40 milliárd dollárral segítenék 16 millió, egyébként halál élébe néző anya és gyermek életének megmentését. A Globális Stratégia a Nők és Gyermek Egészségéért elnevezésű programot a szegénység elleni teendőkkel foglalkozó háromnapos csúcstól utolsó napján jelentette be a főtítká. „Ezek a tények egyszerűen elfogadhatatlanok... A XXI. századnak másnak kell lennie” – mondta Ban Ki Mun a találkozón.

A találkozón a világ vezetői áttekintették az ENSZ által tíz éve, egy 2000-es csúcson kifizűtött Millenniumi Fejlesztési Célok (MDG) megvalósítására tett erőfeszítések eredményeit. A mostani tervvel a célok leglassabban megvalósuló részének, az anya- és gyermekégszégügynek a fejlődését kívánják előmozdítani. Az anya- és csecsemőhalandóság csökkentése mellett a fejlesztési célok között szerepel a mélyszegénység felére csökkentése, az általános iskolai oktatás egyetemessé tétele, a HIV/AIDS járvány terjedésének megállítása és visszafordítása. A szerdán induló globális stratégia céljai között szerepel – életek megmentése mellett – mintegy 33 millió nem kívánt terhesség megelőzése is 2015-ig, a program tervezett végéig.

Az ENSZ-tisztviselők közlése szerint az anyák és gyermekek egészségvédelmére felajánlott több mint 40 milliárdból 27 milliárd a kormányok által bejelentett új pénz, a többi már korábban, a globális stratégia tervének első, áprilisi nyilvánosságra hozatala

Az ENSZ csúcstalálkozójára utazó román küldöttséget Emil Boc miniszterelnök vezette

Fotó: gov.ro

Obama meghosszabbítaná a telepítési moratóriumot

A megszállt palesztin területeken meghirdetett telepítési moratórium meghosszabbítására szólította fel Izraelt Barack Obama amerikai elnök tegnap New Yorkban, az ENSZ-Közgyűlés általános vitájában felszólalva. Obama egyúttal a világ vezetőinek támogatását is kérte annak érdekében, hogy az izraeli-palesztin béketárgyalások ezúttal ne záruljanak kudarcra. Az amerikai elnök sze-

rint az izraeli telepítési moratórium javította a légkört a térségben. „Úgy hisszük, hogy a moratóriumot meg kell hosszabbítani. Azt is hisszük, hogy a tárgyalásokat végig kell vinni a befejezésig” – mondta Obama, aki két nap alatt másodszor szólalt fel az ENSZ székházában. Hangsúlyozta, hogy legfontosabb feladatának az amerikai gazdaság megmentését tekinti.

óta ajánlották fel. Közel 8,6 milliárd dollár alacsony jövedelmű országokból érkezik – tették hozzá.

Változik Washington stratégiája

Barack Obama amerikai elnök felszólalásában arról beszélt: a nemzetközi közösségnek jobban kell teljesítenie ahhoz, hogy elérje a szegénység felszámolása terén 2015-ig kifizűtött célokat. Egyúttal bejelentette, hogy megváltozik az Egyesült Államoknak a fejlesztési segélyekkel kapcsolatos stratégiája. Az amerikai elnök szerint Washington a jövőben kevesebb

pénzt költ majd a fejlődő országok alapszintű segélyezésére, azok fejlődését inkább diplomáciai eszközökkel, kereskedelemmel, befektetési politikával és egyéb eszközökkel kívánja előmozdítani.

Az amerikai kormány megköveteli majd, hogy az Egyesült Államok és az általa segélyezett országok számoljanak el a támogatással – tette hozzá. „Egyszerűen fogalmazva, az Egyesült Államok ezentúl másként bonyolítja le az üzletet” – mondta Obama, a mintegy egy éves erőfeszítéssel kidolgozott Globális Fejlesztési Programot ismertette.

Boc: törvény nélkül nincs fejlődés

Az ENSZ közgyűlésen Romániát Emil Boc kormányfő és Borbély László környezetvédelmi miniszter képviselte. Felszólalásában Boc arról tájékoztatott: kormánya jelentést készít a 2000-es csúcson kifizűtött Millenniumi Fejlesztési Célok megvalósításáról. „A jelentés nagy segítségünkre lesz abban, hogy teljesíthessük a fejlesztési célokat” – magyarázta a román miniszterelnök, aki szerint a demokrácia és a törvény betartása elengedhetetlen feltétele a társadalmi fejlődésnek. ◀

A Fidesz lehet Budapest

MTI

Tarlós István meggyőző főlényel szerzi majd meg a főpolgármesteri helyet, és várhatóan stabil fideszes közgyűlési többség támogatásával veheti át a magyar főváros vezetését – közölte szeptemberi felmérése alapján a Gallup. A kormánypártok főpolgármester-jelöltje gyakorlatilag komoly kihívó nélkül indulhat a választáson, és akár a leadott voksok kétharmadát is megszerezheti – állítja a közvélemény-kutató cég.

Tarlós Istvánt jelenleg a budapestiek 44 százaléka, a biztosan szavazóknak pedig 69 százaléka támogatja, ezzel szemben Horváth Csaba, az MSZP jelöltje a biztos szavazók 21 százalékát, míg a jobbközép Staudt Gábor 6 százalékát, az LMP színeiben induló Jávor Benedek pedig 3 százalékát tudhatja maga mögött. A felmérés készítői megjegyzik, hogy Jávor Benedeknek és Staudt Gábornak komoly ismertségi problémákkal is meg kell küzdenie, ugyanis a budapestiek kevesebb mint ötöde tudta magától megnevezni e két személyt a főpolgármesteri címért induló jelöltek között. Tarlós István spontán

Tarlós István

felidézése ezzel szemben 72 százalékos, míg Horváth Csabáé 50 százalékos – fűzik hozzá.

A válaszadók az általuk kedvelt jelölteket értékelve szintén Tarlós Istvánt nevezték meg a legalkalmasabb jelöltnek, őt szavazóbázisa 89 százaléka tartja képesnek a főváros vezetésére, míg Horváth Csabát a rá voksolók 77 százaléka, Staudt Gábornak szavazói 74 százaléka, míg Jávor Benedeket mindössze 63 százaléka.

A Gallup szeptember 14-e és 22-e között személyes, illetve telefonos megkérdezéssel végezte vizsgálatát Budapesten. ◀

Civakodnak a nyelvtörvényen

Hírösszefoglaló

Továbbra sincs megegyezés a szlovák kulturális tárca és a Híd párt között az államnyelvtörvény módosításának ügyében, ezért tegnap elmaradt a korábban beharangozott rendkívüli kormányülés. „Daniel Krajcer kulturális miniszter közölte a miniszterelnökkel, hogy a tárgyalásokat megszakították, ezért nincs szükség a kabinet összehívására” – közölte Eva Chudinová, miniszteriumi szóvivő. A rendkívüli kormányülés egyetlen témája a nyelvtörvény módosítása lett volna.

Bugár Béla, a Híd elnöke bejelentette: pártja este elnökségi ülést tart, amelyen megvitatják a kialakult helyzetet. A Hídnak nem tetszik, hogy bár korlátozott mértékben, de a módosított törvény is szankciókat tartalmazna a jogszabály megsértéséért. „Nem sikerült megegyeznünk, mert még nem kerültünk egy hullámhosszra, s a javaslat mai formáját nem tudjuk elfogadni” – mondta újságíróknak a tegnapi tárgyalások után Solymos László, a Híd parlamenti frakciójának vezetője. Leszögezte: a probléma lényege

nem a szankciókban van, hanem abban, hogy az egész törvény rossz, s a büntetések lehetősége aggodalmat kelt a lakosság egy csoportja körében. „Az emberek félelemben élnek, mert nem tudják, mit engedhetnek meg maguknak” – hangsúlyozta Solyom. Úgy véli: a szankciók megszüntetésével ez a félelem megszűnne.

A Híd – fejtette ki Solymos – két kiutat lát: az első a szankciók teljes eltörlése, a másik konkrét és pontos meghatározása annak, kit és miért lehet büntetni. „Számunkra ez csak kompromisszumos megoldás” – jegyezte meg. „A legjobb megoldás a nyelvtörvény teljes megszüntetése lenne, de tudjuk, hogy ehhez nincs meg a kellő politikai akarat” – tette hozzá a magyar politikus. Elismerete: a kulturális miniszter tett már engedményeket, s a felek keresik a megoldást.

A Híd szeretné, ha ma megszületne a megállapodás. Ez az az utolsó nap ugyanis, amikor még javaslatot lehet tenni a parlament októberi napirendjének bővítésére. Bugár Béla úgy látja, hogy egyelőre nem körvonalazódik a pártjának is tetsző megoldás. ◀

Felfüggesztenék Băsescut

Folytatás az 1. oldalról

Adott pillanatban a két ellenzéki párt képviselői kivonultak, tehát valóban viszonylag kevesen maradtak a teremben, de azóta is folyik a vita, hogy hányan is voltak.

Ponta figyelmeztetett: ha Bănescu aláírja a nyugdíjtörvényt, a szociáldemokrata párt felszólítja az ugyancsak ellenzéki liberálisokat és konzervatívokat, a kormánykoalícióban helyet foglaló RMDSZ-t, valamint a nemzeti kisebbségek parlamenti frakcióját, hogy együttesen indítsák el az államfő tiszttségéből való felfüggesztésének proceduráját.

A PNL nem tévovázik

Crin Antonescu, a PNL elnöke alig egy órával később jelezte, hogy alakulata támogatja a szociáldemokrata kezdeményezést. „A Nemzeti Liberális Párt egy pillanatra sem tévovázik felfüggeszteni egy olyan államfőt, aki tüneményesen felelőtlenül állta el tisztségét. Egy olyan törvényt kihirdetése, amelyet csalással fogadtak el, elegendő ok az államfő felfüggesztésére” – fogalmazott Antonescu. Hozzátette: főleg, hogy Ponta „felszólítsa” a PNL-t a kezdeményezés támogatására, és örömet fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a korábban habozó nagyobbik ellenzéki párt vezetője is eljutott erre a következtetésre.

A talárosok döntenek

Az államfő felfüggesztésére irányuló kezdeményezést időszerűtlennek teheti az Alkotmánybíróság, ha szeptember 29-én a talárosok az alaptörvénybe ütközőnek találják a nyugdíjtörvényt. A jog-

szabály alkotmányosságának megvizsgálását ugyanaz a két ellenzéki párt kérte, amelyek a felfüggesztési procedurát is beindítanák. A PNL procedurális szabálytalanságokra hívja fel a figyelmet, a liberálisok szerint a törvényről való szavazáskor „nem volt sem többség, sem kvórum”. A PSD a nyugdíjkorhatár megemelését és a nyugdíjpontról történő csökkentését egyaránt alkotmányellenesnek tartja.

Bănescu kihirdetné

A nyugdíjtörvény kapcsán Traian Bănescu szerdán este a B1 TV-ben megerősítette Roberta Anastase állítását, amely szerint a PSD megzsarolta a kormányt a jogszabály szavazása előtt. A PSD állítólag kijelentette: ha a kormány összesen 127 milliárd lejt biztosít a pártnak – többek

Traian Bănescu már próbálták felfüggeszteni

Az Alkotmány 95. cikkelye szerint „az alkotmány előírásait súlyosan sértő cselekedetek elkövetése esetén a képviselőház és a szenátus, együttes ülésen, a képviselők és szenátorok többségi szavazatával, az Alkotmánybíróság megkeresésével felfüggesztheti tisztségéből Románia elnökét”. Ha a honatyák többsége rábólint a kezdeményezésre, legkésőbb harminc napon belül népszavazást kell kiírni az államfő menesztéséről. A népszavazás lezárulásáig az államfő feladatköreit a szenátus elnöke veszi át. A felfüggesztési procedúra első lépéseként azonban a kezdeményezést a honatyák egyharmadának alá kell írnia. Mint ismeretes, Traian Bănescu 2007-ben ugyan felfüggesztették a parlamentben, viszont a népszavazáson voksukat leadók 74,48 százaléka az államfő menesztése ellen szavazott.

között az általa vezetett önkormányzatokon keresztül – akkor a szociáldemokrata honatyák távol maradnak a szavazástól – ami meg is történt, hiszen kivonultak a voksolás előtt. Bănescu szerint a négy napig tartó tárgyalások először frakcióvezetői szinten zajlottak, majd ezt követően nyújtotta be a PSD tételesen le-

bontott igénylistáját. Az államfő leszögezte: amennyiben a kormány fizet a szociáldemokratáknak, nyilvánosan kérni fogja Emil Boc kormányfő lemondását. A szavazás kapcsán fölmerült vádak ügyében kijelentette: kihirdeti a törvényt, mivel az államfő nem mérlegelhet igazolatlan gyanú alapján. ◀

2007-es pillanatkép. Kétséges, hogy Traian Bănescu államfő ismét maga mellé állíthatja a tömegeket. Fotó: ÜMSZ/archív

Újra egynyelvűek a váradi utcák

Totka László

Leszerelték a magyar történelmi neveket viselő utcaneveket Nagyvárad központjában több épületről, amelyeket az Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) helyi szervezete helyezte el még a nyár elején. A magyar táblákat a váradi városi református templomra, valamint a mellette található épületre helyezték a fiatalok. A Selina cég emberei az önkormányzat döntését mutatták fel szerdán dél körül, amikor a román feliratok alá helyezett magyar utcanévtáblák eltávolítását indokolták az érdeklődő lakosoknak. Sajtóértesülések szerint egy román anyanyelvű személytől érkezett feljelentés az önkormányzathoz melyben felhívta a figyelmet, hogy a hivatalos megnevezésektől eltérő utcanévtáblák vannak kitéve az említett utcákon. Felszólította az önkormányzatot, hogy járjon el az ügyben. A városházától nem kapott választ a törvényben megszabott 30 napos határidőn belül ezért valószínűleg az ombudsman területi képviselőjéhez fordulhatott ugyanis később onnan érkezett levél a városházára melyben az állt, hogy az önkormányzat köteles időben reagálni a lakossági panaszra, illetve betartani a törvény előírásait. ◀

Tovább csökkenhet a GDP

ÜMSZ

▶ A román bruttó hazai termék (GDP) jövőre is csökkenhet az idei hanyatlás után – vetítette előre tegnap Lucian Croitoru, a Román Nemzeti Bank elnökének tanácsadója, hozzátéve, hogy az idei GDP-csökkenés nagyobb lesz az eddig várt 1,9 százaléknál. A volt miniszterelnök-jelölt egy bukaresti pénzügyi fórumon elmondta: az ország GDP-je tavaly 7,1 százalékkal esett. A román kormányzat korábban a gazdaság 1,5 százalékos ideai csökkenésével számolt. Azóta többször elhangzott, hogy nagyobb lehet a visszaesés, kormányzati szinten is már 1,9 százalékról beszéltek annak a hatására, hogy a kormány júliustól öt százalékponttal, 19 százalékról 24 százalékra emelte az áfát, és több új adót is bevezetett.

Boc: fél év késésben vagyunk a helyrerázódással

„Legalább fél évvel később lábalkunk ki a gazdasági válságból, mint a többi ország, ugyanis a pénzügyi krízis is hat hónap késéssel gyűrűzött be a román gazdaságba” – fogalmazott Emil Boc kormányfő a New York-i román közösség tagjaival tartott találkozáján. Hozzátette: a Nemzetközi Valutaalappal (IMF), a Világbankkal és az Európai Bizottsággal kötött hitelszerződés „biztonsági fedezetként” szolgál és segít abban, hogy az ország más forrásból is finanszírozni tudja a termelésnél jelenleg még nagyobb fogyasztást. „Az idei évet 6,8, 2011-et pedig 4,4 százalékos hiánnyal zárjuk. Számszerűsítve ez 7 milliárd eurót jelent, amit kölcsönből kell fedeznünk” – összegzett Boc, hozzátéve, a kormány szándéka, hogy a külső forrásokat kizárólag fejlesztésekre költse.

Jobb az „átkos”?

ÜMSZ

▶ A lakosság közel fele szerint a kommunizmus jó ideológia volt csak rosszul alkalmazták – derült ki abból a CSOP felmérésből, amelyet a Kommunizmus Büntetővizsgáló Intézet felkérésére készítettek. Mi több, a megkérdezettek 46 százaléka pozitívan ítéli meg a Ceaușescu-korszakot, leggyakoribb érvként azt említve, hogy 1989 előtt biztosított volt a munkahely. A lakosság 41 százaléka szerint a kommunista rezsim nem ártott állampolgárainak és 79 százaléka úgy véli, hogy nem szenvedtek a politikai vezetés miatt. „A kommunizmus jobb fényben tűnik fel, mint a gazdasági válság sújtotta jelen: a megkérdezettek 50 százaléka szerint 1989 december előtt jobb volt, mint most” – vonják le a következtetést. A megkérdezettek egy-egyede szerint Ceaușescu jót tett az országgal, és csak 15 százalék van ellenkező véleményen. A Ceaușescu és a kommunizmus kedvező megítélése ellenére a megkérdezettek 42 százaléka szerint a kommunizmus illegitim volt, 41 százalék pedig „bűnösnek” nevezte. A megkérdezettek háromnegyede szerint a Szekuritáttal együttműködő személyeknek nem lenne szabad köztisztviselőket betölteniük, illetve menesztetni kellene őket. ◀

Tizennyolc év

Tagadhatatlan, az immár huszonegyedik esztendő Romániai Magyar Demokrata Szövetség életéből tizennyolcat a Markó Béla neve is fémjeléz. Az „is” köztársaságban itt megkülön-

Székedi Ferenc

böztetett szerepe van, hiszen 1993 ja-

nuárjában a Brassóban megtartott III. kongresszuson a politikai élettől visszavonuló Domokos Géza helyett olyan szövetségi elnököt választottak, aki elődjéhez hasonlóan nem valamiféle diktatórikus felsőbbrendűséggel akarta a maga képére alakítani a szervezetet, hanem a hazai politikai-társadalmi élet egyre összetettebb kihívásaira kellőképpen rugalmas, a demokrácia játékszabályait mindvégig betartó, kollektív döntéshozatalú, a területi szinteken is jól működő intézményrendszer létrehozásán munkálkodott.

A történelem bizonyítja: a forradalmak és gyors rendszerváltások után jönnek el azok az esztendő, amikor az új társadalmi formák kibontakoztatásában a mindennapok valóságával kell megküzdni, és ez a legtöbb esetben jóval bonyolultabb, semmint néhány hét vagy hónap lelkesedése, lobogása. Az RMDSZ-nek ezt a küzdelmet úgy kellett véghezvinnie, hogy mindvégig két fronton harcolt: egyrészt az egész ország demokratikus átalakítását tűzte zászlajára, másrészt pedig a romániai magyarság jelenét és jövőjét biztosító egyéni és közösségi jogérvényesítésért, saját intézményrendszerének a kialakításáért hadakozott. Tette ezt ellenzékben és kormányon, a parlamentben, különböző megyei és helyi intézményekben vagy éppen a nemzetközi politika különböző színterein. Tizennyolc ilyen esztendő nyilvánvalóan nem múlik el nyomtalanul egyetlen politikus feje fölött sem, és az utóbbi hetekben a hazai sajtóban megjelent interjúkat olvasva úgy tűnik, mintha Markó Béla a visszavonulásra gondolna. A hazai magyar közvéleményben, a kisebb-nagyobb csoportos beszélgetésekben mind gyakoribb ez a téma, de jól érezhetően az egyre inkább kimondott óhajjal is társul: ne tegye, még ne tegye. Az RMDSZ-nek, a romániai magyarságnak továbbra is szüksége van arra a politikusra, arra a közéleti személyiségre, aki tapasztalatával, közösségi elkötelezettségével, alkotói-értelmiségi hitvallásával, kiegyensúlyozottságával továbbra is pótolhatatlan. Egy kisebbségnek, és így a romániai magyarságnak is, nem csupán a politikai-társadalmi-közigazgatási gépezetben hasznos munkát végez, de olykor önálló arcvonásokat sem ölt politikai-félpolitikusi középmezőnyre, hanem személyiségekre is szüksége van. Márpedig Markó Béla ilyen személyiség. Akik a parasztembertől az egyetemi tanárig mindig mindenki meghallgathat, akinek a legbonyolultabb helyzetekben is mindig van olyan tartása és kitartása, amelyet az ország többségi lakosai is értékelnek. A Szövetségi Képviselők Tanácsának szombaton összeülő tagjai alighanem mindezt mostanig is a legközelebből érzékelték és értékelték.

Román lapszemle

2011–2051 között az állami nyugdíjpénztár deficitje eléri a 40,2 milliárd eurót, ami a GDP közel harmadával egyezik meg. Ebben az időszakban 11 millió személy, az ország jelenlegi népességének fele vonul nyugdíjba. Hogy a lakosság nyugdíjas éveiben is megtarthassa korábbi életszínt vonalát, évi 3700 eurót kellene megtakarítania. (Capital) ▶ Traian Bănescu államfő szerint az euróvezetethez való csatlakozás 2015 januárjára tervezett időpontját „egy vagy két évvel” ki kellene tolni, hogy elkerülhető legyen a Görögorszáéhoz hasonló válság. (EVZ) ▶ Nem indul be a brassói iskolákban a 17 400 kisdíákot érintő „kifli és tej” program, ugyanis a megyei tanács csupán 317 ezer lej támogatást kapott a programra, ami 16 napra elég. (Gándul)

Politika és líra között

Beszélgetés Markó Béla kormányfőhelyettessel, az RMDSZ elnökével

Salamon Márton László

► **Miközben mi itt, a kormánypalotában beszélgetünk, lent a téren szakszervezeti tüntetésre gyűl a tömeg. Kilenc hónap kormányzás van emögött a koalíció mögött, és Emil Boc kormányfő a hét elején a parlamentben tartott beszédeben úgy fogalmazott: a neheze még hátravan. Kilenc hónap alatt a gazdasági válság teljesen elszabadult, csökkentek a fizetések, nőtt az áfa, különböző új adónevek jelentek meg... mi lesz még?**

– A legsúlyosabb megszorító intézkedés a 25 százalékos fizetéscsökkentés volt a költségvetési intézményeknél. Ez december 31-ig szól, tehát január 1-jétől más rendelkezéseknek kell érvénybe lépniük, és a fizetéseknek január 1-jétől a mostani állapotokhoz képest nem csökkenniük kell, hanem növekedniük. S miután ezekben a hónapokban a különböző minisztériumok költségcsökkentést és személyzetcsökkentést hajtottak végre, erre van is lehetőség. Ez nyilván kategóriánként változik majd, most készül az a törvény, amely szabályozza. Természetesen más módon is érintheti a lakosságot egyik-másik intézkedés. Például a hozzáadottérték-adó emelése kihat az árakra is, ezért sokan ugyanabból a pénzből kevesebbet vásárolhatnak. Ahol szerintem még van szükség intézkedésekre, az a közigazgatás további ésszerűsítése. Ez egyébként nemcsak költségmegtakarítással járna, hanem magát a közigazgatást is hatékonyabbá tenné. Minden prognózis azt ígéri egyébként, hogy jövőre valamelyest javul a helyzet, tehát nem esünk, hanem – ha nagyon keveset is – emelkedünk. Ez azt jelenti, hogy ha a meghozott intézkedések működnek, ha melléjük tudunk tenni gazdaságélénkítő intézkedéseket is – itt viszont elégedetlen vagyok, mert vajmi kevés történt –, akkor jövőre nem látványosan, de egy árnyalattal jobb lehet a helyzet.

► **Az RMDSZ gazdaságélénkítő csomagjának mi lett a sorsa?**

– Most, amikor beszélgetünk, több vállalat tekintetében is ketyeg az óra. Például azt ígértük, hogy eltöröljük azt a bizonyos minimáladót a kis-cégek esetében, október elsejétől. Tudomásom szerint a pénzügyminisztériumnál ott van, előkészítve a szükséges intézkedés, hétfőn tárgyalunk róla a koalícióban, és elindítjuk. Ez gazdaságélénkítő intézkedés, hiszen a gyengén működő cégeket nem fojtogatni kell, hanem valahogy egy kis levegőhöz juttatni. Ott vannak más, közvetve gazdaságélénkítést szolgáló lépések is: például az, hogy elkezdtük

kifizetni az állam adósságait a vállalkozók felé. Az elmúlt években számos beruházás indult – óvodák, iskolák, utak, hidak –, de számos elvégzett munka nincs kifizetve. Meg kell nézzük, hogy mi a helyzet azzal a bizonyos, fiatal vállalkozóknak szánt hitelkártya-rendszerrel is, amelyet mi javasoltunk (az úgynevezett Kogálniceanu-terv – szerk. megj.), és amelyre szintén egyezés van. Ezenkívül az RMDSZ részéről vannak még olyan, aprómunkának tűnő, de fontos kezdeményezések, mint amilyen a nap-számosmunka rendezésére vonatkozó törvénytervezet. Am a nagylélegzetű gazdaságélénkítő intézkedésekkel kapcsolatosan én látok egy állandó vacillálást. Egy ilyen válságidőszakban, amikor a költségvetés egyébként is sajnárú, a pénzügyminisztérium sündisznóállásba helyezkedik, és egyszerűen nem akar pénzt adni semmire. Márpedig semmiből általában semmi lesz, viszont ahhoz, hogy infrastruktúrát lehessen fejleszteni, ami munkahelyeket, jövedelmet jelentene jelentene sokak számára, pénzre van szükség. Ilyen időszakban valóban kevés a pénz, de európai uniós támogatásoktól, pályázati lehetőségektől elesni azért, mert nem tudjuk kifizetni az önrészt, nem szabad.

► **Ha pozitívumokkal és negatívumokkal kellene mérleget készíteni, összességében milyennek nevezné ezt a kormányzást? Pozitívum a kórház-decentralizáció, de ugyanakkor az egészségügy helyzete katasztrofális. Pozitívum a tanügyi törvénytervezet, de itt is van egy „de”: elakadt a törvényhozásban. Más részről negatívum például, hogy megnöttek az adók, itt a „de” az lehet, hogy legalább nem kell sorbaállni a kifizetésükért...**

– Most olyasmit mondani, hogy a mérleg pozitív, szinte neveléses lenne. A mérleg ahhoz képest pozitív, hogy mi lett volna, ha az RMDSZ nincs kormányon. Így már meg tudom közelíteni a kérdést, és biztos, hogy például a kórház-decentralizáció nem történt volna meg. Ezt sokan úgy tekinthetik, mint egyfajta rögeszmét, mert az elmúlt hónapokban sokat hivatkoztam rá. Mások pedig arra gondolhatnak, hogy mivel más egyebet eredményként nincs mit mondanom, folyton ezt hozom fel. Nem, én ezt valóban nagyon fontos precedensnek tartom. Tulajdonképpen ez az első alkalom, hogy egy nagyon fontos területen a döntések jelentős részét áttettük az önkormányzatokhoz, és még ennél is komolyabb lépés ilyen irányban az oktatással kapcsolatosan lesz: azt szeretném, ha az oktatás területén is sikerülne tiszta vizet önteni

a pohárba – vagy legyen meg az új oktatási törvény, vagy másmilyen módon a decentralizációt itt is hajtsuk végre. Persze ettől nem lesz több pénz az egészségügyre vagy az oktatásra, hiszen akár Bukarestnek vannak alárendelve a kórházak és az iskolák, akár az önkormányzatoknak, ebben a pillanatban a pénz ugyanannyi lenne, vagyis kevés. Viszont azt kell mondanom, hogy abból a kevés pénzből is helyben, a helyzet ismerői remélhetőleg jobban fognak dönteni, mert ha nem, az azt jelenti, hogy önkormányzataink nem képesek ilyen fontos területeket adminisztrálni.

► **Elég kevés jut ki a közvélemény elé abból, ahogyan a koalícióban vitáznak partnereikkel. Miként zajlanak ezek a viták?**

– Állandó vitában vagyunk több kérdésben is, és általában két szemlélet ütközik. Az én álláspontom ilyenkor – és a Kelemen Hunor kulturális miniszteré, és általában az RMDSZ-é – az, hogy a piaccgazdaság körülményei között vannak olyan területek, amelyeket az államnak fokozottan a védelme alá kell vennie. A kultúra ilyen, és az oktatás is ilyen. Ezért voltak a hosszú vitáink a szerzői jogi kérdésekről és hasonló problémákról is, mert ütköztünk egy olyan látásmóddal, hogy kevés a pénz, ilyen körülmények között nem tudunk eredményeket tenni, és így tovább. Az RMDSZ talán egy ilyen szemléletet tart ébren a koalícióban, ez volt a nyugdíjakkal kapcsolatban is a véleményünk, hogy a kisnyugdíjasokat nem szabad érinteni.

► **Ha már pozitívumokról és negatívumokról volt szó: az mindenképpen pozitívum, hogy a román-magyar viszony, legalábbis államközi szinten, nemcsak hogy felhőtlen, hanem talán az**

eddigi legjobb. Küszöbön áll a közös kormányulás is, melyek lesznek a fő témák?

– A szervezési kérdésekről a kormányfőtitkárság felel, tartalmi kérdésekről pedig abban egyeztünk meg a miniszterelnökkel, hogy Borbély László környezetvédelmi miniszter lesz a felelős, ő összeíti az elképzeléseket. Régen nem volt közös román-magyar kormányulás, és számos aláírásra váró egyezmény, szerződés összegyűlt. Én még nem láttam egy ilyen leltárt, de hamarosan el fog készülni.

► **Ami a romániai magyar-magyar ügyeket illeti, vélhetően párttá alakul az Erdélyi**

szefogni, vitázunk is, veszekszünk is, persze, de ez belefér a politikába. Hogy bírálják a kormányzati részvételünket? Nos, én erről azt tudom mondani, hogy Tőkés László agyba-főbe szokta dicsérni koalíciós partnerünket. Úgyhogy ebből csak azt érthetem, hogy – ha rossz, hogy az RMDSZ szövetségre lépett a Tőkés László által legjobban szeretett, értékelt, méltányolt Traian Basescuval és a Demokrata-Liberális Párttal –, akkor az erdélyi magyarság politikai képviselőjének szerintük úgy általában nem kell kormányoznia. Az RMDSZ most azzal a Basescuval kormányoz, akit nem támogatott a tavalyi elnökválasztáson, miközben Tőkés Lászlóék igen. Valami zavar lehet tehát, ha arról az oldalról kárhoztatják ezt a kormányzást – amely kormányzással egyébként nekem rengeteg problémám van! –, csakhogy én ebben a pillanatban az alternatívát abban látom, hogy jól kormányzunk vagy rosszul, és kevésbé abban, hogy meneküljünk ellenzékbe.

► **Közeledik az RMDSZ jövő februári kongresszusa, és javában folyik a találgatás, hogy Markó Béla indul-e újabb elnöki mandátumért. Eldöntötte-e már?**

– Igen, nagyjából tudom, hogy hogyan képzelem el a magam pályáját, és mit szeretnék, ami az RMDSZ-politikát illeti. De ez valószínűleg most, a szombati SZKT-n sem fog úgy kinézni, hogy én azt mondom: utánam az özönvíz, vagy hogy azt mondom: foggal-körömmel, de ott maradok, ahol vagyok. Szeretném, ha az SZKT-n is és utána is arról tudnánk beszélni – ebben én partner leszek, ebben részt akarok venni –, hogy mi módon, milyen tisztségben folytatom. Tisztújítás mindenképp lesz az RMDSZ-ben, tehát akár vállalom jelölést, akár nem: annak, aki jelölteti magát, meg kell méretkeznie. Szeretném, ha arról beszélne, hogy hogyan tudjuk továbbépíteni – ha kell, átépíteni – az RMDSZ-t úgy, hogy az elkövetkező időszak egyáltalán nem könnyű kihívásainak megfeleljen. Nehéz időszak következik, ennek az időszaknak az értelmezésében, a megoldások keresésében részt akarok venni. De hogy nekem ezt majd a következő négy évben is az RMDSZ elnökeként kell-e tennem vagy másképp, ezt el kell döntönnünk a következőkben.

► **Milyenek szeretné látni az RMDSZ-t ebben a négy évben?**

– Ez a mostani sok szempontból rossz pillanat a stratégiai tervezésre, a távlati gondolkodásra. Én magam is találkozottam olyan vélekedésekkel, hogy most minek kell az oktatási törvénnyel foglal-

kozni, amikor sokaknak egyszerűen a megélhetés a gondjuk? Ilyenkor kétségtelen, hogy nehezebb identitáris kérdésekről beszélni. Én olyan RMDSZ-t látok ezentúl is, amely beleszól az ország sorsába, és beleszól az általános gazdasági kérdések megoldásába is. Egyébként húsz év elteltével érvényes az, amit húsz évvel ezelőtt elterveztünk, és amiből húsz év alatt sok mindent megvalósítottunk, és sok mindent nem: egységes magyar képviselőnek kell kiküzdenie a magyar közösség számára megfelelő jogi és intézményes kereteket. Haladunk e felé – igaz, hogy lassan, és ilyen válságos időszakban még lassabban –, de azok az intézkedések, mint amilyen a kórház-decentralizáció, szintén az autonómia irányába mutatnak, tehát nem igaz, hogy nem lehet ilyen döntéseket válságban meghozni. Szerintem az RMDSZ ma már egy olyan felelős politikai szervezet, amelyet sem Romániában, sem Magyarországon, sem Európában nem lehet megkezdni, bár biztosan lesznek, akik megpróbálják majd.

► **Közeledik az RMDSZ jövő februári kongresszusa, és javában folyik a találgatás, hogy Markó Béla indul-e újabb elnöki mandátumért. Eldöntötte-e már?**

– Igen, nagyjából tudom, hogy hogyan képzelem el a magam pályáját, és mit szeretnék, ami az RMDSZ-politikát illeti. De ez valószínűleg most, a szombati SZKT-n sem fog úgy kinézni, hogy én azt mondom: utánam az özönvíz, vagy hogy azt mondom: foggal-körömmel, de ott maradok, ahol vagyok. Szeretném, ha az SZKT-n is és utána is arról tudnánk beszélni – ebben én partner leszek, ebben részt akarok venni –, hogy mi módon, milyen tisztségben folytatom. Tisztújítás mindenképp lesz az RMDSZ-ben, tehát akár vállalom jelölést, akár nem: annak, aki jelölteti magát, meg kell méretkeznie. Szeretném, ha arról beszélne, hogy hogyan tudjuk továbbépíteni – ha kell, átépíteni – az RMDSZ-t úgy, hogy az elkövetkező időszak egyáltalán nem könnyű kihívásainak megfeleljen. Nehéz időszak következik, ennek az időszaknak az értelmezésében, a megoldások keresésében részt akarok venni. De hogy nekem ezt majd a következő négy évben is az RMDSZ elnökeként kell-e tennem vagy másképp, ezt el kell döntönnünk a következőkben.

► **Milyenek szeretné látni az RMDSZ-t ebben a négy évben?**

– Ez a mostani sok szempontból rossz pillanat a stratégiai tervezésre, a távlati gondolkodásra. Én magam is találkozottam olyan vélekedésekkel, hogy most minek kell az oktatási törvénnyel foglal-

kozni, amikor sokaknak egyszerűen a megélhetés a gondjuk? Ilyenkor kétségtelen, hogy nehezebb identitáris kérdésekről beszélni. Én olyan RMDSZ-t látok ezentúl is, amely beleszól az ország sorsába, és beleszól az általános gazdasági kérdések megoldásába is. Egyébként húsz év elteltével érvényes az, amit húsz évvel ezelőtt elterveztünk, és amiből húsz év alatt sok mindent megvalósítottunk, és sok mindent nem: egységes magyar képviselőnek kell kiküzdenie a magyar közösség számára megfelelő jogi és intézményes kereteket. Haladunk e felé – igaz, hogy lassan, és ilyen válságos időszakban még lassabban –, de azok az intézkedések, mint amilyen a kórház-decentralizáció, szintén az autonómia irányába mutatnak, tehát nem igaz, hogy nem lehet ilyen döntéseket válságban meghozni. Szerintem az RMDSZ ma már egy olyan felelős politikai szervezet, amelyet sem Romániában, sem Magyarországon, sem Európában nem lehet megkezdni, bár biztosan lesznek, akik megpróbálják majd.

► **Markó Béla költő idén megjelent szonettkötetéből olvassom: „Én a kertemből nézem a világot, / míg nézi a világ a kertemet, / egyenlőtlen harc: kevesebbet látok, / mint ahányan láthatnak engemet.” Ennyire vágyik az intimitásra?**

– Aki politikára vállalkozott, ne panaszkodjék. A politikusi státusnak vannak előnyei és hátrányai, és annak a tisztségnek, amelyet én már hosszú idő óta viselek a nagy előnye az, hogy befolyásolni lehet fontos döntéseket, ha kompromisszumok árán is. Ezért áldozatokkal kell hozni. A politika nem nyolcórás munka, hogy reggel bemegyünk a munkahelyünkre, valamikor délután hazamegyünk, és nem különösebben foglalkozunk azzal, ami a munkahelyünkön történt. A politika reggeltől estig, és estétől reggelig zajlik, főlshipantja az embert. Jóval kevesebb idő jut a magánéletre, a családra, a művelődésre, s a magánéletünk ráadásul átlátható, mert a politikustól ezt várják el. Én ez ellen mindig berzenkedtem, hiszen mindenkinek szüksége van egy olyan szférára, amely az övé... és én a magam számára nem tartom jónak azt, hogy kevés idő jut a magánéletre. Azt sem igazán tudom, hosszú távon mennyire békithető össze a politika és az irodalom, nekem ez legalább egy évtizedig nem sikerült. Ami az intimitást illeti, alapjában véve azt gondolom, aki nem teremti meg a többé-kevésbé teljes élet lehetőségét, aki a kultúrát, a családot és más fontos dolgokat elhanyagol, egy idő után a politikában sem tud teljesíteni.

Lap-top

A nap címe. Băsescu elismeri, hogy a PD-L megvásárolta a PSD „hallgatását”, *Adevărul*.

Magyarázat. Mint jeleztük, a képviselőház elnöke, Roberta Anastase elhamarkodottan vádolta meg a nagyobbik ellenzéki pártot a legocsmányább dologgal: azzal, hogy pénzért politikai alkuba bocsátkozott. Elhamarkodott volt, nem azért, mert nem létezett alku (ez még elválik, ha elválik), hanem mert a mocskos megállapodásban az ő pártja volt a másik fél. Igazi szőke focicsapathoz méltó gesztus: „én megveszem tőled a meccset, utána pedig világgá kürtölöm, hogy te eladtad a meccset!” Így gondolta kivédeni a PD-L üdvöskéje a vádakat, hogy ő viszont nyilvánvalóan csalt – és ezzel bűncselekményt követett el, persze, ha bebizonyosodik – a parlamentben. Jó, mondhatnánk, Roberta vidéki szépségkirálynő volt –, de Traian Băsescu nem volt szépségkirálynő, sőt ravasz politikus. Akkor miért tette azt, amit Dinu Patriciu lapja címében kiemel? Mintha hallanánk is a választ: az *Adevărul* beszél? Annak az aljas sajtómogulnak a lapja? Ezzel a kérdés megoldva.

Elemében van. Ugyanabban a tévéinterjúban (a *B1* tévében) az állam elnöke – miközben végig populizmussal vádolja az ellenzéket, amiért az nem támogatja a kormány megszorító intézkedéseit – kijelenti, hogy véleménye szerint a közzségi és a köztelevízió nem kellene hogy díjat szedjen. Most csak ennyit erről: felelőtlen kijelentés, legalább két okból: 1. a közmédiák függetlenségének alapja, hogy nem költségvetésiek, és nem a kormány, hanem a parlament ellenőrzése alá tartoznak; 2. ez a rendszer az EU több országában működik – Romániában a díjak messze a legalacsonyabbak. Ám teljes szenvtelenséggel tekintve is a dolgokat, Traian Băsescu újabb „gyermekszájai” megint politikai vihart kavarnak a politikai életben, konfliktust kelthetnek az állam alapintézményei között.

A nap állírá. Az elnöki hivatal bejelentette, hogy tanácsosai az államfőt három fordulóra eltiltották a tévényilatkozatoktól.

Minden napra egy mondás

„Bátor embereket azzal beszélünk rá valamely cselekvésre, hogy veszedelmesebbnek tűntetjük föl, mint amilyen.”
Friedrich Nietzsche

Bürokrácia

Horváth István

Nyíltan autót!

SZELLEMI DÉZÉS

Egy évvel azelőtt, hogy Panyikovszkij megsértette a kaukázusi terület egyezményét, jelent meg Arbatov városában az első gépkocsi. Az automobilizmus eme úttörője egy Kozlevics nevű sofőr volt. A kormánykerékhez az az elhatározás vezette, hogy új életet kezd. Adam Kozlevics régebbi élete ugyanis bűnös élet volt: szüntelenül megszegte az Orosz Szovjet Föderatív Szocialista Köztársaság büntető törvénykönyvét, különösen pedig a 162. törvénycíkkel, amely idegen vagyon titkos eltulajdonítását (lopás) tárgyalja. (...) Mivel gyermekkorra óta vonzódott a technikához, szívvel-lélekkel a c) pont kultuszának adta át magát (idegen vagyon titkos eltulajdonítása technikai segédeszközök felhasználásával). (...) Kozlevicsnek azonban nem volt szerencséje. Akkor is nyakon csipték, amikor annyira kedvelt segédeszközeit használta, és akkor is, amikor ezek nélkül dolgozott. (...) Miután ilyenformán összesen körülbelül három évig ült, végre arra a gondolatra jutott, hogy sokkal kényelmesebb, ha nyíltan vagyongyűjtéshez folyamodik, semmint titokban szerez idegen tulajdont. Ez a gondolat felzaklatott lelkének nyugalmat adott. Valóságos mintafegyenc lett belőle, önleplező verseket írt a Felkel a nap és lenyugszik című börtönújságba, és szorgalmasan dolgozott a zárt intézet lakatosműhelyében. A büntető rendszer jótékony hatással volt rá. A negyvenhat éves, parasztszármazású, nőtlen, rovott múltú Kozlevics Adam Kazimirovics mint becsületos ember hagyta el a börtönt.

Ilf-Petrov: Aranyborjú, Fordította: Fóthy János, Wessely László

Ne olvassák el!

Még egyszer, nyomtatékosan kérem az olvasót, ha már megvette az újságot, megnyitotta a képernyőn ezt a lapot, gyorsan lapozzon (kattintson) tovább, ne olvassa el ezt a cikket, nem érdemes.

Semmi nem lesz benne, ami hírértékkel bírhat, se kriminális események, se celebek, se természeti katasztrófák. Eleve a vélemény-oldalon nem érdemes olvasgatni, mert (1) véleménye mindenkinek van, (2) az ezeket az oldalakat teleíró emberek ugyanolyan hétköznapi, esendő, unalmas személyiségek, mint bárki más. Semmi rendkívüliség, csupán némi tapasztalat, stilsztika, humanitás – csupa divatjamúlt dolgok.

Onnan jutott mindez eszembe, ha már valaki idáig jutott, azt felesleges lebeszélnem a továbbolvasásáról, hogy a norvég közszolgálati rádió egyik munkatársa élő adásban jelentette be fölmondását.

Vagy két percig eszterelte az éterben, hogy mekkora nyomás nehezedik a hírolvasókra, mennyire le akarták beszélni barátai arról a cselekedetről, s a híreket sem olvasta be, mondván: nincs bennük semmi érdekes.

Pia Beathe Pedersen vagány megoldása megteremtette számára a világhírt az ötperces kategóriában. Rajongói oldalt nyitottak neki, ahová csatlakoztak mindazok, akiknek elégük van a munkahelyi terrorból, akiknek felmondanak, és akik felmondanak, csak éppen a nyilvánosság nem tud róluk. És elgondolkodnak az eset kapcsán mindazok, akik a nyilvánosságban, híriparban dolgoznak.

A hír és a hírérték fogalma ment át a legnagyobb változáson az utóbbi egy-két évtizedben. A szerkesztőségek és hírforgalmazók a bőség zavarával küszködnek, annyiféle egyszerre zajló eseményről érkeznek hírek a központokba, hogy a válogatás ezek közül adja a munka lényegét. Az egyes orgánok, lapok, híradók szabályosan komponálva vannak: a világpolitika legzűrösebb eseményei, hazai kriminalitások, néhány celebhir, s végül: viziló bébi született valamelyik állatkertben. Híradóról híradóra és lapszámról lapszámmra ugyanaz az egyenrecept, s valami sajátos megszokás tartja életben ezeket a médiákat, mert az újság már régen nem újság, a híradó sem tud versenyezni az internet gyorsaságával.

Pia Beathe Pedersen rövid időn belül el lesz felejtve, a ma és a holnap is felszínre dobja majd a friss meglepő vagy mulatságos különösséget, ami kicsit

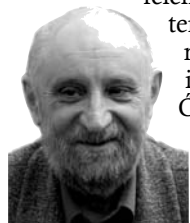

Krebsz János

meghökken, megállít, elgondolkodtat, rámutat szándéka ellenére valamire, amit eddig nem vettünk észre. Attól hír, hogy egy szerkesztőnek megakadt a figyelmében. Aztán jön a következő nap, újabb híradó, frissebb újság – beledobva a felejtés kútjába. Felejtésre ítélve, mint ez az újságcikk. De én szóltam előre.

Az érsek és az ördög szeme

Senki sem lehet két úr szolgálója – hallottuk vasárnap a templomban. És az evangélium meg is nevezi az urakat, akiket nem lehet egyszerre szolgálni. Az egyik a hit, az erkölcs, Isten – a másik pedig ennek ellentéte: a hamis mammon, a gátlástalan földi gyarapodás, a pénz, a gonosz lélek. Ekkor eszembe jutott Teodosie őszentsége, a tomszi/konstancai érsek, aki ugyanalóval jól szolgálja a két úr közül az egyiket, miközben a másiknak az egyenruháját viseli. Teodosie érsek úr szüleitől örökölt kis vagyonszerzést, nem egészen egy hektárnyi földet, kolostoralapításba fektette be. Templomot épített, jókora házat az apácák celláinak, rezidenciáinak a főnökszónaknak, és ijesztően nagy harangtornyot, ami olykor félelmet kelt a meghitt, kis templomokhoz szokott román zarándokokban. Végül is jó befektetés volt.

Zséhánszky István

Őszentsége vagyona tíz év alatt megtízszereződött. Földje 19 hektárra növekedett, rajta ötemeletes szálloda termelt, és még két ház: irodaépület,

villa. Sőt, termelési felületek is napvilágot láttak a szerény uradalomban. Van-e ennél jobb üzlet, mint a kolostoralapítás Romániában? Azonnal beszálnék én is! – csak nincs mivel, sajnos.

Hogyan sikerülhetett ez? A hívek segítségével, akik adományokkal látták el a kolostort, fél sem tételezve, hogy egy nagy üzletet támogatnak.

A pap, az ortodox egyház papja sem rendelkezhet földi vagyonnal – szegénységi fogadalmat, esküt tesz.

Ezért Teodosie érsek egy alapítványra íratja a kolostor üzemeltetésével szerzett vagyont. Ami az övé, az érsek úré – csak más néven jegyzik be. Ügyes szolgálja az érsek! Jól szolgálja az egyik urat...

Hogy melyiket? – ahhoz is nyerhetünk néhány tőponton. Mint kiderült, Teodosie érsek úr hajdan, megboldogult ifjú korában együttműködött a Szekuritátéval – és múltját nem tagadja meg. Azt állítja: hazafias célból, „hazafias megfontolásból” tette. S a cél, ugye, szentesítette az eszközt... Négy évvel ezelőtt 500 ezer eurós hitelt vett fel sa-

ját használatra, és a tomszi érsekség terhére. Ez is tőponton lehet... Őszentsége továbbra is pénz szűkében van, mert a konstancai teológia kar dékánjaként hagyta, hogy megkérjék, s a kenőpénz fejében az illetőt – hat hónappal a tanév megkezdése után! – felvették az egyetemi hallgatók sorába. Lám, egy

kis becsúszó jóindulattal őszentségénél mindent el lehet érni, minden lehetséges. Vagy mégsem?

A napokban a pénzügyőrök lefoglalták a konstancai érseki palotát – impozáns épület, nagy anyagi érték;

az említett eurócskák töredékei ha lehetnek a tartozásnak. Ezt már a pátriárka sem tűrhette: jelentést kért Teodosie érsek úrtól a viselt dolgairól.

Persze ez nem jelenti a titkolózás végét.

Mert a kolostorral kapcsolatos ügylet, Suceava megyében lévén a szent hely, Pimen őszentsége, a bukovinai érsek felügyelete alatt történt, ő pedig nem hajlandó nyilatkozni róla – szerinte az egyház dolga nem tartozik a világra. Teodosie őszentsége is hasonló indoklással tagadott

A hallgatás pedig többet árt az egyháznak, mint az egész ateista propaganda, amit a kommunista rendszer idején folytattak.

meg eddig minden választ. A pátriárka öbaldogsága pedig mélyen hallgat; szővivője sem mond semmit.

E nagy hallgatás már a papokat is zavarja. Nagyon jól tudják: ahol titkolóznak, ott takargatni való van. A hallgatás pedig többet árt az egyháznak, mint az egész ateista propaganda, amit a kommunista rendszer idején folytattak – vallja az egyik atya. És azt is nehezményezik az egyháziak, hogy a mostani főpapok inkább menedzserek, mint lelkiatyák – miközben a világi menedzsereknek eszébe sem jutna lelkiatyaként működni, besegíteni az egyháznak. Ők nem vállalnak ilyen szerepcserét. E tekintetben hiányzik a kölcsönösség...

A francia tévében döbbenettel mutogatták, hogy Romániában egy öreg néni pénzzel törölgeti az ikont. Pénzért kíván segítséget Máriától! Miért kell úgy megdöbbenni? Ha a szegény asszony azt látja, hogy pénz kell a papnak, őszentségének, öbaldogságának... akkor talán a Szűzanya is elfogadja. Ki vezeti rossz útra a hívőt? És ki tartja őt balkáni sötétben? – de ez bonyolultabb kérdés. Ebben mások is besegítenek őszentségének, öbaldogságának.

Röviden

Szent László-szobor
Nyárádszentlászlón

Nemes felajánlásoknak köszönhetően, a nyárádszentlászlóiak hamarosan több éves álmutat valósíthatják meg: alig egy hónap múlva ugyanis szobrot állítanak a település nevét adó magyar királynak, Szent Lászlónak. A helyi közösség erőfeszítéseit látva, Gyarmathy János, a kiváló marosvásárhelyi szobrászművész felajánlotta, honorárium nélkül elkészíti a művet. Az utolsó akadályt, a szoboröntéshez szükséges pénz előteremtését Markó Béla, az RMDSZ elnöke vállalta fel, Karácsony Károly polgármester kezdeményezésére pedig a helyi közösség elkészíti a talapzatot.

Lopott Van Gogh-mű

Csupán 836 lejnek megfelelő dollárért adta el az egymillió dollárt érő van Gogh-vázlatot az Egyesült Államokban egy betörő. A textasi férfi még 2009-ben lopta el van Gogh *Éjjeli kávézó* című festményének vázlatát egy lakásból. A műalkotás-számba menő vázlat egy új-mexikói régiségboltban bukkant fel, a rendőrség tudomása szerint a tolvaj 250 dollárért adta el az 1 millió dollárt érő vázlatot, azaz négyzedszorosára.

Nép, tánc és beszéd

Kovács Zsolt

A Háromszék Tánc-együttes húszéves évfordulója alkalmából jelent meg Fekete Réka sepsiszentgyörgyi újságíró *Táncbeszéd* című könyve, melyben a szerző az együttes közel negyven, egykori és jelenlegi tagjával beszélgetett – ezekből bontakozik ki a sepsiszentgyörgyi társulat húszéves története. A tánc-együttes története mellett fény derül az előzményekre is: ahhoz hogy a hivatásos együttes létrejöjjön, szükség volt a '70-es években megalakult táncház mozgalomra, amelynek a könyv szerzője is részese volt. „Azok a folklórt értő és érző emberek nehezen tudták elfogadni az akkori amatőr néptáncgyüttesek produkcióit. Ez az igény hívta életre a hivatásos együttest” – fejtette ki Fekete Réka. Hozzátette: a táncgyüttes története három nagy korszakra osztható, amelyet Könczei Árpád, Orza Călin és Iváncson László koreográfusok határoznak meg.

A *Táncbeszéd*ben a három vezető-koreográfus mellett megismerjük Novák Ferenc is, illetve táncosok, zenészek, világosítók és öltöztetők. Fekete Réka szerint a kiadvány „az erdélyi néptánc és

A Háromszék Táncegyüttes előadásairól készült fotók illusztrálták a kiadványt

Fotó: Henning János

népzene szeretetének a könyve”, amely külön fejezetet szentel a folklór és táncszínház kérdéskörnek. A szerző szerint ez nem azért van, hogy az olvasók eldöntsék melyikre van szükség, hanem ezáltal tolmácsolják, hogy milyen szempontok szerint állítják össze a műsorpolitikát, és miért van szükség mind a kettőre. Az öt éve megalakult M Stúdió mozgásszínházi műhelyről szóló fejezetben, az új műfaj elfogadlatására irányuló erőfeszítésekről számolt be.

Deák Gyula a társulat igazgatója a könyvbemuta-

tón elmondta: már több éve megfogalmazódott az a gondolat, hogy a jubileumra könyvet kellene írni, hiszen az erdélyi táncelőadásokról nem születnek kritikák, az alkotásoknak viszont valamilyen módon írásban is nyoma kell maradjon. Orza Călin is úgy fogalmazott, hogy a táncos kiadványok hiányát pótolja a könyv. A *Táncbeszéd* bemutatása után levetítették Kató Zsolt és Dobondi Lehel a Háromszék táncgyüttesről szóló *Úton* című kisfilmjét.

Kató Zsolt elmondta, hogy nehéz 45 percbe bele-sűríteni húsz év történetét,

ezért a dokumentarista eszközökkel készített filmben inkább a színpad mögé próbáltak betekinteni. A Háromszék Táncegyüttes első bemutatóját 1990 novemberében tartotta, a Könczei Árpád rendezte *Napkeletről napnyugatra* című előadással – azóta 38 bemutatót vittek színpadra. Húsz év alatt 230 táncos, rendező, koreográfus, zenész, énekes valamint művészeti és műszaki dolgozó tevékenykedett. Az e heti ünnepségen lesz táncház, koncert, folk-kocsma, plakát- és fotókiállítás, film- és könyvbemutató valamint két gálaműsor. ◀

„Csoda”
drámapályázat

ÚMSZ

A neves drámaíró Schwajda emléket kívánja őrizni a temesvári Csiky Gergely Színház a Schwajda György Drámapályázattal. „Egy ember emlékének ápolása nem szobornak időnkénti leporolását jelenti: egy ember örökségének őrzése és továbbadása teremtést, születést jelent. A Schwajda György Drámapályázat évenkénti kiírásával új magyar drámák születését kívánjuk elősegíteni” – vallják a szervezők. A megírandó művek tematikája szabad, játszódhatnak a jelenben és a múltban, a világ bármely pontján, de Schwajda György életművének kiemelkedő darabjára (*Csoda*) utalva tartalmazniuk kell a „csoda” motívumot. Schwajda György a magyar színháztörténet kiemelkedő alakja, megkerülhetetlen személyisége volt. Miközben példát adott színházvezetésből-színházépítésből, maradandó művekkel gazdagította a magyar drámairodalmat – mert hiszen igazi hivatásra az írás volt. A pályázatra minden olyan magyar nyelvű színdarab benyújtható, amely még nem jelent meg, nem mutatták be színpadon, nem nyert díjat korábbi drámapályázaton. ◀

HIRDETÉS

III. festival of
dance • movement • theater
teamwork tánc • mozgás • színház • fesztivál • festival • de dans • mișcare • teatru

2010. szept. 30 - okt. 3 Gyergyószentmiklós / Gheorgheni 30 sept. - 3 oct. 2010

2010. szeptember 30., csütörtök

17,30 – Megnyitó
18,00 – JÁTSZÓTÉR – Figura Stúdió Színház (Ro) – nagyszínpad
20,00 – LUV – Çağlar Yiğitoğullari (Tr) – stúdióterem
22,00 – Koncert – Tündérground – nagyszínpad

2010. október 1., péntek

18,00 – BRECHT – THE HARDCORE MACHINE –
Urbán András és Társulata – Kosztolányi Dezső Színház (Srb) – stúdióterem
20,00 – ÚJRAVÁGVA – Bozsik Yvette és Társulata (Hu) – nagyszínpad
22,00 – Koncert – Laurent Rochel, Loic Schild – stúdióterem

2010. október 2., szombat

18,00 – KARC – Tünet Együttes (Hu) – stúdióterem
20,00 – YERMA – Piatra Neamț-i Ifjúsági Színház (Ro) – nagyszínpad
22,00 – Koncert – Lajkó Félix, Brasnyó Antal – nagyszínpad

2010. október 3., vasárnap

18,00 – ÉKEZET – KOBEZ.CMDC (Fr) – stúdióterem
19,30 – Záróünnepség
20,00 – A SOHA VISSZA NEM TÉRŐ – Pintér Béla és Társulata (Hu) – nagyszínpad
22,30 – Koncert – Aieeva – stúdióterem

A belépő ára: Nagyszínpad – 10 lej, kedvezményes 6 lej Stúdióterem – 6 lej, kedvezményes 4 lej
Fesztiválbérlet 50 lej, kedvezményes 26 lej Lajkó Félix koncert – 10 lej
A Tündérground, a Loic Schild és Laurent Rochel, valamint az Aieeva koncertekre a belépés ingyenes.

Főpatronok - Sponsori principali: nka, gnefi, Central National of Danube, CORVINUS, etc.
Társrszervező - Partener: etc.
Támogatók - Sponsori: etc.
Médiapartnerek - Parteneri media: etc.

www.figura.ro

Nótaesttel emlékezett
Madaras Gáborra Vásárhely

Antal Erika

Kilencedik alkalommal szervezte meg szerda este a Kultúrpalota zsúfolásig telt nagytermében a Madaras Gábor-nótaestet a Marosvásárhelyi Rádió. Ez alkalommal a szervezők oklevelet és emléktárgyakat is osztottak.

Kacsó Ildikó szervező, a Marosvásárhelyi Rádió zenei szerkesztője lapunknak elmondta, a marosvásárhelyi közönség nagy igényt tart a műfajra, valahányszor hasonló jellegű rendezvényt szerveznek, a 600

férőhelyes nagyterem zsúfolásig megtelik. Madaras Gábor halálának 30. évfordulóján a rádió augusztus 20-tól kezdődően szeptember végéig tartó sorozattal emlékezik a népdalénekesre. „A Marosvásárhelyi Rádióban több mint tíz éve, a vasárnapi délidőben szól a nóta. Nem csak zenélünk, hanem beszélgetünk, emlékezünk is híres primásainkra, zenészeinkre és énekeiseinkre, illetve bemutatjuk a pályakezdő fiatalokat” – magyarázta lapunknak Kacsó Ildikó, hozzátéve, hogy ötödik éve, a rádió oklevél-

lel köszöni meg azoknak a művészeknek, újságíróknak, szerkesztőknek a munkáját, akik támogatják az erdélyi magyar nótát. Korábban Nagy József színész, Bordi Aranka, Cseh Judit és Kós Éva énekesnő, Borbély Zoltán zeneszerkesztő, Bölöni Domokos újságíró, Zsombori Róbert énekes és Borbély Emma, a Seprődi János Egyesület elnöke kapta az oklevelet. Idén pedig Fekete Hajnal tévészerkesztő, Vidám Gyula brácsás és Vigh Ágnes énekesnő voltak a kitüntetettek. ◀

Néptáncgyüttesek és -énekesek léptek fel a marosvásárhelyi Kultúrpalotában

Fotó: Nemes Attila

Fűtés: fölösleges szigor?

Folytatás az 1. oldalról

Szándékában áll azonban idén is fűtéstámogatásért folyamodni. „Kiveszem a bankból a pénzem. De szerintem akkor sem tudná meg az állam, hogy mennyit tettem félre, ha banktitkot sért” – magyarázta az idős férfi, akihez hasonló helyzetben van több ezer nyugdíjas Maros megyében.

Hétfőn elfogadott rendeletével a kormány azt szeretne elérni, hogy a tél beállta előtt legalább tíz százalékkal csökkentse a fűtéspótlékra jogosultak számát. A jogszabály szerint nem igényelhet többet állami támogatást, akinek 3000 lejnél nagyobb bankbetéte, egynél több lakása, jachtja, 1600 köbcéntinél nagyobb kapacitású gépkocsija, egy hektárnál nagyobb termőföldje, több mint öt tehene, illetve 20 juha van.

Jelenleg Marosvásárhelyen azoknak a családoknak jár a fűtéspótlék, amelyekben az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a 615 lejt. A gázártámogatás esetében a segély legtöbb 260 lej, a legkevesebb 19 lej lehet. A távfűtés esetében 10 és 100 százalék között változik a támogatás, a jövedelem függvényében.

A fűtéspótlék igénylőjének kérvénye benyújtásakor nyi-

latkoznia kell arról, hogy megfelel a rendeletben szereplő követelményeknek. Ha hamisan nyilatkozik, akkor nemcsak a támogatást kell visszafizetnie, akár ötezer lejes bírságot is kaphat. A jogszabály szerint a nyilatkozatok ellenőrzése az önkormányzatokra hárul, amelyek ezt szűrőpróbaszerűen végzik. A település lakossága arányának függvényében kell megvizsgálniuk a kérvények adott hányadát. Így például egy Marosvásárhely nagyságú városban a nyilatkozatoknak legkevesebb három százalékát kell ellenőrizni. „Azt, hogy kinek mennyi a megtagadott pénze, nem lehet ellenőrizni, vagy bevallja valaki, vagy nem” – mondta lapunknak a marosvásárhelyi városháza illetékes, aki elismerte: a kormányrendelet végrehajtása nem lesz zökkenőmentes.

László Attila kolozsvári alpolgármester szerint a városháza szociális ankkéttal próbálja feltárni a visszaéléseket. „Megvizsgáljuk a kérvényező anyagi hátterét” – magyarázta az előljáró, aki egyetért a kormányrendelettel, mert szerinte így csak a valóban rászorulóknak juthatnak támogatáshoz. Kolozsváron egyébként még nem tudni, mekkora lesz a 2010–2011-es téli szezonban

Kimenekítik pénzüket a bankból a nyugdíjasok?

Fotó: ÚMSZ/archív

a fűtéstámogatás kategóriánkénti összege, mivel a kormány még nem hozta meg az erről szóló döntését – mondta el lapunknak Aurel Mocan, a polgármesteri hivatal szociális osztályának fősztályvezetője.

Háromszéken a feltételek szigorítása ellenére nem csökken számottevően a fűtéssegélyben részesülők száma – mondta el lapunknak Tankó Vilmos. A sepsiszentgyörgyi önkormányzat szociális osztályának vezetője hozzátette: egyelőre

ez a szállítási eszköz” – fejtette ki Tankó Vilmos.

Székelyudvarhelyen még „szélsend” van fűtéspótlék-ügyben a városháza szociális osztályán. „Még várunk. Nemrégiben kaptunk egy átiratot, amely szerint a törvény módosítása miatt változnak a támogatást igénylő típusnyomtatványok, tehát ne kezdjük el azok nyomtatását” – nyilatkozta lapunknak Fülpesi Gyula osztályvezető. Tavaly valamivel több, mint négyezer lakos igényelte a támogatást, s mivel úgy néz ki, hogy az egy főre eső jövedelemkeret – 615 lej – változatlan marad, valószínűleg idén is e körül alakul majd az igénylők száma – a megváltoztatott feltételek ellenére. „A szigorúbb kritériumok miatt lesznek olyan családok, akik elesnek a támogatástól, de azzal is számolni kell, hogy időközben csökkentek a fizetések, és több lett a munkanélküli, így ez a szám végül is kiegyenlítődik” – vélekedett az illetékes.

Fülpesi tájékoztatása szerint tavaly a rendőrség végzte a nyilatkozatok ellenőrzését, idén ez a feladat már a városházára hárul. Székelyudvarhelyen az igénylők 15 százalékát fogják szűrőpróba szerűen ellenőrizni, ez mintegy 600-800 személyt jelent. ◀

Röviden

Törvényalkotás – Arkoson

A háromszéki Árkoson tartott munkaülésen elemezte a kóbor kutyákra vonatkozó törvénytervezetet a parlament közigazgatási bizottsága. A testület a szépmezői kutyamenhelyet látogatta meg. A Sulфина Barbu által vezetett küldöttség Édler András RMDSZ képviselő meghívására érkezett Sepsiszentgyörgyre, hogy megnézzék az országos szinten példaértékűnek számító kutyamenhelyet. Édler szerint elfogadhatatlan, hogy valamennyi kóbor kutyát elaltassanak, hiszen vannak alternatív megoldások is, mint például a Sepsiszentgyörgyön szorgalmazott örökbefogadás.

Gyümölcsfesztivál Székelyudvarhelyen

A norvég királyság romániai nagykövete, Oystein Hovd-kinn, valamint Tánczos Bar-na mezőgazdasági államtitkár nyitották meg tegnap az idén második kiadásához érkezett udvarhelyi Gyümölcsfesztivált. A rendezvény Közösségalapú Vidéki Gazdaságfejlesztés címmel egyenapos nemzetközi szakmai konferenciával indult. A konferencián bemutatták a Hagyományaink gyümölcsei című közös norvég-román vidékfejlesztési programot.

Kibérelték a Victoria teret a tüntető szakszervezetek

Folytatás az 1. oldalról

A tüntetés után egy szakszervezeti küldöttség a munkaügyi miniszterrel is tárgyalta a követelésekről. A tiltakozó akció folytatódik: az Alfa Kartell ma a rendőrségi és büntetés-végrehajtási alkalmazottakat hívta a Victoria térre, hétfőn a közigazgatásban dolgozókat várják a kormánypalota elé. A szakszervezeti szövetségnek szándékában áll mindaddig tüntetésekre hívni tagságát, amíg a kormány nem teljesíti követeléseiket. A

New Yorkban tartózkodó Emil Boc miniszterelnök-höz egyébként eljutottak a tüntetők kérései. A kormány Ioan Botiş munkaügyi minisztert hatalmazta fel arra, hogy tárgyaljon a képviselőkkel.

Mint ismert, a szerdai fővárosi tüntetés távolról sem volt ilyen békés. A tiltakozók kis híján megrohmozták a kormány épületét. A Boc-kabinet megszorító intézkedései ellen tiltakozó tömeg egy része áttörte a kordont, s a feldühödött embereket a rendvédelmi erőknek csak

könnygázspray bevetésével sikerült visszatuszkolnuk a tüntetésre kijelölt területre. A CNSLR-Frăția által szervezett akcióban csendőrségi források szerint tízezer, a szakszervezet szerint 17 ezer személy vett részt.

A szerdai megmozduláson az ország számos részéből vettek részt közalkalmazotti szférában dolgozók, nyugdíjasok és munkanélküliek. A tömeg transzparensket emelt magasba, „Basescu menj Ceauşescu után!”, „A rózsára szavaztatok, egyetek rózsát!” felirattal. ◀

A tegnapi bukaresti megmozduláson csak ezer szakszervezeti tag vett részt

Fotó: Tofán Levente

Vállalkozásához finanszírozásra van szüksége, ugyanakkor védeltséget keres a piaci és árfolyam-ingadozásokkal szemben?

A megoldás: lej alapú hitel, a teljes futamidőre érvényes fix kamatozással.

9%-os fix hitelkamat a teljes futamidőn keresztül

0,15% havi kezelési költség

Ajánlatunk 2010. szeptember 30-ig érvényes.

A vállalkozás mindenkor tevékenységének finanszírozására a teljes futamidőben fix kamatozású hitelt nyújtunk, amely védelmet biztosít a piaci változásokkal és az árfolyam-ingadozással szemben. Így hatékonyabban tervezheti cégének költségeit, és gondoskodhat az üzletmenetéhez szükséges tőkééről.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízni egymásban

hitelek kis- és középvállalkozások számára

SZOMBAT

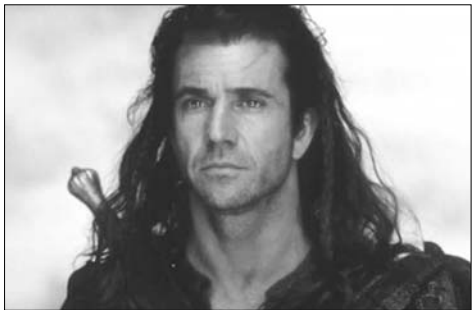
2010. szeptember 25.

A nap filmjei

m1, 22.00

A rettenthetetlen

A rettenthetetlen jelző William Wallace-t, a XIII. századi skót felkelőt illeti, aki a skót történelemnek valóban az egyik hősi alakja. Sir William Wallace lovag többéves távollét után visszatér szülőföldjére, Skóciába. Kaotikus állapotok uralkodnak: a skót király trónörökös nélkül halt meg, ezért angol riválisa, a kegyetlen és hitetlen I. Edward elfoglalta trónját.

m2, 22.45

Sztálingrád

1942. A hitleri Wehrmacht mélyen előrenyomul a Szovjetunióban. A németek legnagyobb veszteségét követelő, támadási pontja Sztálingrád, a Volga melletti közlekedési csomópont. Fritz és Rollo, a háborús tapasztalatokkal rendelkező tisztek, Hans, a fiatal hadnagy, és a társaság újonca Gege csodálkozással és egyre nagyobb elkeseredéssel hallgatják a rádióban, amint Hitler Münchenben diadalmasan szónokol.

TV2, 23.30

Nicsak, ki beszél most!

James (John Travolta) és Mollie (Kirstie Alley) boldog házasságban élnek már 6 éve. Van két gyermekük és persze a velük járó összes gond. James nagyon jó állást kap egy nagy légitársaságnál és egyre több időt kell a levegőben töltenie. Mollie túri egy darabig, hogy minden az ő nyakába szakad, de mikor a férfi főnöknője kikezd James-szel, betelik a pohár.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Majális, Teleföntársasjáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor, Kabaré, Vetélkedő 16.00 Híradó, Ótórai tea. Megy a magnó, Súrlott grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Térerő

9.25 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Falfirka

17.00 Láthatár

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Kisenciklopédia
7.10 Gazdakör
8.00 Élő egyház (ism.)
8.30 Arcélek (ism.)
8.45 Nyelvőröz (ism.)
9.15 Főzés? Gyerekjáték!
9.25 Cimbora
9.50 Végre, szabadon! (ifj. sor.)
10.15 Kutyaélet (anim. sor.)
10.40 Karate kutya (német-am. akció-víg.)
12.10 Az egyházi művészet kincsei
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.30 EtnoKlub
14.45 Dakteri (am. kaland sor.)
15.40 Tér-Hatás
16.10 Szülőföldem
17.25 Talpalatnyi zöld
17.55 Kalózsziget (auszt. ifj. sor.)
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Dunagála Tamás Gáborral
21.00 A kétarcú nő (am. rom. vígj., 1941)
21.25 Dunasport
21.40 Lélek Boulevard
23.10 Égő tűz (boszniai-osztrák-török filmdráma, 2003)
1.05 Szonatina (japán krimi, 1993)

TVR 1

7.25 Az emlékek éneke... (ism.)
7.55 Jelek
8.25 Világszám
9.00 Noé bárkája
9.30 Expo Shanghai 2010 beszámoló
9.40 Disney klub
10.35 Hannah Montana (am. sor.)
11.30 Nappalok és éjszakák
12.00 Élelmiszerbank
13.00 Profesionisták
14.00 Hírek
14.20 A család sztárja
15.10 A rosszak (francia történelmi film, 2009)
16.45 A világ hercegnői
16.50 Zöld arc (ism.)
16.55 Forma-1 (élő) - Szingapúri Nagydíj Singapore Street Circuit
18.20 Szereltem a képernyőn túl
18.40 Tévéenciklopédia
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 Vöröskereszt Gála (live)
23.35 A Simpson család (rajzf. sor.)
0.35 Vizor monden (ism.)
1.00 Nappalok és éjszakák (ism.)
1.30 Zöld arc (ism.)
1.35 A rosszak (francia történelmi f.) (ism.)

VIASAT 3

10.10 A szépség és a szörny (sorozat) 11.10 Pimaszok (sorozat) 12.10 Joey (sorozat) 13.05 Fennsíkok csavargója (am. western, 1973) 15.20 ÁlomÉpítők (reality show) 16.15 Topmodell lesznek! 17.15 Smallville 18.10 Kézilabda Bajnokok Ligája (sportműsor) 20.10 Vészhelyzet (sorozat) 21.10 CSI (sorozat) 22.05 Esküdt ellenségek (sorozat) 23.00 Kapcsolat (amerikai thriller, 1997)

m1

6.45 Hajnali gondolatok
6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek
9.00 Híradó
9.05 Sporthírek
9.10 Európa Magyarországon
9.40 Mesék
11.00 Amika (belga sor.)
11.30 Sarah Jane kalandjai (angol sor.)
12.00 Sötét jóslat (kan. anim. sor.)
12.30 Magyar Dal Napja 2010
13.01 Hírek
13.05 ...Összefogtunk!
13.35 AutóVízio
14.05 Delta
14.35 Egészség ABC
15.05 Kincskereső
15.35 Pécsi keringő
16.05 Bisku és a többiek
17.35 Hogy volt!?
19.10 Életképek (magyar sor.)
19.50 Életképek (magyar sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.05 SzerencseSzombat
22.00 A rettenthetetlen (am. történelmi dráma, 1995)
0.55 Hírek
1.00 Sporthírek
1.10 mtv HANGERŐ - Zenél a Back II Blac2
2.05 Magyar pop

TVR 2

8.00 Miért ABC
9.00 Figyelem gyerekek!
9.35 Szabad a szembejövő sáv
10.30 IT Zon@
11.00 Az én költségvetésem (ism.)
11.30 Ég és föld között
12.00 Vakációk kalauz
12.35 Balkáni szokások
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.00 Kaland és természet
15.30 A románok kincsei
16.00 Közelről a világ
16.30 Sikerkép
17.00 Gitárok ideje
18.00 A kutya története (angol ismeretterjesztő film)
19.00 Fel az összes vitorlával (dok. f.)
19.35 Fel az összes vitorlával (román sorozat)
20.30 UEFA Champions League Magazin
21.00 Ovidiu Lipan Tündércik koncert
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.10 Gilbert Grape (amerikai filmdráma, 1993)
1.15 Gitárok ideje (ism.)
2.15 Fegyver, kereskedelem, állambiztonság (ism.)

SPORT.RO

7.00 Hírek 10.00 Hírek 11.00 Külön kiadás 12.00 Román kupa, Temesvár 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Tenisz: BCR Open Románia (live) 16.00 Tenisz: BCR Open Románia (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Kutya bajnokok ligája 20.00 Mitica ligája (live) 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Wrestling SMACK 23.00 Fogadás a félelemmel 0.00 European Poker Tour

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt!?
10.50 Körzeti magazin
11.40 MIÉRT?
12.25 Kőzjáték Petőfi Sándor
12.30 "Kodály után, száz évvel"
13.01 Natúra
13.25 Magyar elsők
13.40 Fellini tévéje (olasz rövidf.)
14.15 Koncertek az A38 hajón
15.05 Gyökerek
16.05 A Kultuszminiszter
17.00 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapijai (olasz sor.)
17.50 A négy páncélos és a kutya (lengyel sor.)
18.40 Linda (magyar sor.)
19.35 Pecatúra
20.00 Mészga Aladar különös kalandjai
20.30 Bestseller
21.00 Híradó
21.25 Sporthírek
21.30 Asszisztensek (am. vígj. sor.)
21.55 Beugró
22.45 Sztálingrád (német háborús filmdráma, 1993)
1.00 Búcsúdál (francia filmdráma, 2001)
2.40 Linda (magyar sor.)
3.30 A vér szava (dokumentumf.)

PRO TV

4.30 20 év után (talk show) (ism.)
6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Mi történik, doktor úr?
10.00 Mi történik doktor úr? (ism.)
10.45 Késhegyen múltó szépség (reality show) (ism.)
12.00 Pro Motor (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Hook (am. kalandf., 1991)
16.00 Harry Potter és a bölcsék köve (angol-amerikai kalandfilm, 2001)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Star Wars III. rész - A Sith-ek bosszúja (amerikai kalandfilm, 2005)
23.45 Az ígélet (kinai-hongk.-japán-dél-kor. filmdráma, 2005)
2.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)
3.15 Az ígélet (kinai-hongk.-japán-dél-kor. filmdráma) (ism.)

ténik, doktor úr?
10.00 Mi történik doktor úr? (ism.)
10.45 Késhegyen múltó szépség (reality show) (ism.)
12.00 Pro Motor (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Hook (am. kalandf., 1991)
16.00 Harry Potter és a bölcsék köve (angol-amerikai kalandfilm, 2001)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Star Wars III. rész - A Sith-ek bosszúja (amerikai kalandfilm, 2005)
23.45 Az ígélet (kinai-hongk.-japán-dél-kor. filmdráma, 2005)
2.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)
3.15 Az ígélet (kinai-hongk.-japán-dél-kor. filmdráma) (ism.)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kőlyökklub
Kaleido Star, Tom és Jerry legújabb kalandjai
11.05 A fantasztikus négyes (anim. sor.)
11.30 ASZTRO Show
12.25 Házon kívül - Heti magazin
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Nász-nap (am. sor.)
14.40 Sue Thomas - FBI (am. sor.)
15.40 Tengeri őrző (olasz krimisor.)
16.40 Forma-1 (élő) - Szingapúri Nagydíj Singapore Street Circuit
18.25 Glee - Sztárok leszünk! (am. vígj. sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 X-Faktor - A válogatás
22.05 A megmentő (amerikai akcióf., 2004)
Közben: RTL-hírek
23.50 Delta Force kommandó (amerikai-holland akcióf., 1997)
1.30 Halálos kitérő (am.-német horror, 2003)
3.00 Fókusz Plusz magazin

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Hajtsza az elveszett aranyért (amerikai kalandfilm, 1997)
11.00 A négy muskétás, avagy a lepel lehull (francia kalandfilm, 1974)
13.00 Híradó, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a szende (amerikai sorozat) (ism.)
14.00 Visszatérés a kis jethihez (Nagy tappancs 2.) (amerikai családi film, 1997)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
16.40 Benny Hill (angol vígjáték sorozat)
17.00 Hercules az alvilágban (amerikai-új-zélandi kalandfilm, 1994)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 A megmentő (amerikai akcióf., 2004)
22.30 Asterix az Olimpian (spanyol-német-francia kalandfilm, 2008)
1.00 Családi kaleidoszkóp (amerikai rom. dráma, 2002)

TV2 TV 2

7.00 Az idő örvényében (ism. sor.)
7.25 Tv2 matiné
Benne. Levelek Félixről, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
16.50 414-es küldetés
11.20 Tv2 matiné
12.20 A világ legerősebb emberei
12.50 Babavilág
13.20 A láthatatlan ember (sor.)
14.25 A kiválasztott - Az amerikai látnok (amerikai sor.)
15.30 Doktorok (am. sor.)
16.30 Shark - Törvényszéki ragadozó (am. krimisor.)
17.30 Shark - Törvényszéki ragadozó (am. krimisor.)
18.30 Luxusdoki (amerikai vígjáték sorozat)
19.30 Tények
20.05 Magellán
20.30 Megasztár 5. (magyar szór. műsor)
23.30 Nicsak, ki beszél most! (amerikai vígjáték, 1993)
1.05 A pók markában (am. horror, 2007)
2.40 EZO.TV 06-90-602-022
3.35 Kalandjárt (ism.)

PRIMA TV

5.00 A fegyverkereskedő (kanadai-amerikai krimi, 1984) (ism.)
7.00 Fején a nagyvilág
8.00 Don Quijote szamarancsa (spanyol-olasz animációs film, 2007)
10.00 Teleshopping
10.30 Autofórum
11.00 Ingatlan Blitz
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Ötcsillagos otthon
13.00 Inkognitó (reality show)
14.00 Benny és Joon (amerikai romantikus vígjáték, 1993) (ism.)
16.15 Anyacsere - reality show
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Az elnök különgépe (am. akcióf., 1997)
22.30 Con expressz - A halálvonat (amerikai akciófilm, 2002)
0.30 Hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)
1.30 Ötcsillagos otthon (ism.)
2.30 A cseresznye a tortán (ism.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út Motoros életmód-magazin
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul! (ism.)
15.30 BBC Hard Talk (ism.)
16.05 Ősök tere (ism.)
16.30 Ingatlanpiac (ism.)
17.05 Értékmentés másként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
19.05 Sziluet
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsorra
21.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó
0.05 Mozgóképregény (ism.)

DISCOVERY

6.30 Őtödik sebesség
7.00 Végzetes másodpercek
8.00 Nagy durranások - Charlotte, Észak-Karolina
9.00 A túlélés törvényei - Csendes-óceáni szigetvilág
10.00 Állítólag... - Szükség a börtönből
11.00 Piszkos munkák - Pelenkatisztító
12.00 Amerikai favágók - Lázás munka
13.00 Halálos fogás - Újoncok
14.00 Nagy durranások - Torontó, ó!
15.00 Hogyan készült
16.00 Állítólag... - Alaszka mítoszok
17.00 A túlélés törvényei
18.00 Piszkos munkák
20.00 Bear Grylls: Ha minden kötél szakad
21.00 Amerika határain
22.00 Cella-napló - Washington
23.00 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
0.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában
1.00 Futballhuligánok - Hollandia
2.00 Fekete arany

HÁLÓZAT

9.30 Teleshop 10.30 Irányjelző 11.00 Zodiákus 13.00 Teleshop 14.00 Őko-Házak 14.30 Bencze Show 15.00 Helyszín 15.30 A polgármester 16.00 Zodiákus 18.00 Szentföldi szent helyek üzenete 18.30 A csodálatos idegen 19.15 Megyeháza 19.30 Megkötözve (am.-spanyol vígjáték, 1994) 21.35 Hírhaló 22.00 Házibuli Attilával és vendégeivel 23.00 Sztárok a konyhában

VASÁRNAP

2010. szeptember 26.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.00

A tiltott királyság

A tizenhét éves Jason Tripitikas egy kínai zálogházban rábukkan a Majomkirály botjára, melynek hatására átkerül egy ókori kínai faluba, épp egy csata közepébe. Kis híján elkapják és megszerzik tőle a mágikus tárgyat, amikor Lu Yan, a megrészegített, halhatatlan harcos megmenti. Jason megtudja, hogy veszélyben az élete, a Jade harcos bármit megtenne, hogy megszerezze a Majomkirály hatalmát.

TV2, 21.05

Indiana Jones és az utolsó kereszteslovag

Ezúttal a Szent Grál nyomában jár Indiana Jones, a kalandos életű régészprofesszor. A legendás kehelyben fogták fel Krisztus vérért, így nem csoda, hogy a vallási fanatikusok mellett a náci érdeklődését is felkelti. Jones egy szakértőhöz, az apjához fordul segítségért, együtt indulnak az ereklye megszerzéséért. Útjuk Velencén és a náci Németország át a Közel-Keletre vezet.

DUNA TV, 22.45

Nomád

Oraz egy új hős eljövételét jóslja. Megszületik Mansur, kinek sorsa, hogy egyesítse a kazah népet, és dicső győzelemre vigye a harcokban. Jungar uralkodója Sharish hadvezért bízza meg, hogy végezzen a fiúval. Oras elrejteti Mansurt, aki a legendás Dzsingisz kán sarjával, Eralival nevelkedik. Szinte testvérként szeretik egymást egészen addig, míg meg nem jelenik Gaukhar.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkür
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Kercsed, Kolozs megye (ism.)
14.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Műsorismertetés
14.05 Dalposta
15.40 Vidékről vidékre
16.25 Térerő
17.15 Egyházi műsor, baptista
17.58 Műsorismertetés

DUNA TV

8.10 Mirabella Mama házimozija (ism.)
8.20 Dunáról fúj a szél
8.25 Cimborá (ism.)
8.55 Főzés? Gyerekjáték!
9.05 Zengő ABC
9.15 Zeneország
9.35 Magyar történelmi arcképcsarnok
9.55 8. Nemzetközi Cirkuszfesztivál
11.00 Szentmise közvetítés
12.00 "A magok oltalmára..."
12.15 Hatodik sebesség
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.35 Élő népzene
14.05 Csellengők
14.25 Toprini nász (magyar kalandf., 1939)
15.45 Dunáról fúj a szél
15.55 Izorók
16.30 Bartók Béla
17.00 Vannak vidékek
18.05 Mese Janosch álmossái
18.40 Arcélek
19.00 Híradó
19.25 Heti Hírmondó
20.15 Egy kis művészet
20.25 De Luca felügyelő (sor.)
22.15 Divathét
22.45 Nomád (fr.-kazah kalandf.)
0.35 Dunasport
0.50 A stoppos (am. f.)

TVR 1

7.10 A hit világa
9.00 Ahogy elő van írva
9.50 Disney Klub
10.50 Mond mi fáj
11.30 A falu élete
12.55 Zöld arc
13.00 Utolsó kiadás
14.00 Hírek
14.20 Fedezd fel a te Európádat
14.55 Forma-1 (élő) - Szingapúri Nagydíj
- Szingapure Street Circuit, Szingapúr
17.40 Viharos éjszaka (némafilm, amerikai vígjáték, 1915)
18.00 Zöld arc
18.10 Nemzetközi cirkusz előadás
19.25 Jocker, Loto 5/40, Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Ed TV (amerikai vígjáték, 1999)
23.20 Mongol (német-kazah-orosz-mongol filmdráma, 2007)
1.30 A 60-as évek hallhatatlanjai (ism.)
2.00 Nemzetközi cirkusz előadás
3.05 Szerlem a képernyőn túl (ism.)
3.15 Történelmi emlékek (ism.)

VIASAT 3

9.05 Flipper legújabb kalandjai (sorozat) 10.05 Négy esküvő 11.00 10 év 10 nap alatt (ismétlés) 11.55 Gigamad 12.25 Amerika csillagai 14.15 A Nagy Ó 16.10 Fehér Agyar (amerikai kalandfilm, 1991) 18.25 Kézilabda Bajnokok Ligája (sportműsor) 21.00 Lehetetlen küldetés 22.10 Az ember, aki ott se volt (angol-amerikai krimi, 2001) 0.25 Vas (amerikai akcióf., 2003) (ismétlés)

m1

6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.05 Sporthírek
9.10 Főtér
10.05 Engedjétek hozzám
10.15 Így szól az Úr!
10.20 Katolikus krónika
10.45 Pap vagy te mindörökké
11.10 A sokszínű vallás
11.25 Evangélikus magazin
11.50 Evangélikus ifjúsági műsor
12.00 Őszi hálaadó unitárius istentisztelet
13.01 Hírek
13.05 Telesport - Sport 7
14.00 ...akkor szüret!
16.20 Hogy volt!?
17.05 Szellem a palackból...
17.35 Körhinta
18.05 Panoráma
18.35 Magyarország története
19.05 Életképek (magyar sor.)
20.30 Híradó este
21.05 Szempont
22.00 Csináljuk a Fesztivált!
22.55 Aranymszűz
23.50 Hírek
23.55 Sporthírek
0.05 Monteverdi. Poppea megkoronázása
1.05 Gyermekkereskedelem Indiában és Nepálban (dok. f.)
1.50 Magyar rock

TVR 2

6.15 Teleshopping
7.00 Népi pihenőhelyek
8.00 Kaland és természet
8.30 A térképen túl (ism.)
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly négy keréken
10.00 Farm - magazin
11.00 Két dojnázó
11.30 Csavargó halász
12.00 Vakációs kalauz
12.35 Kicsik órája
13.35 Karikás szemek (német filmdráma, 2006)
15.10 Lehet, hogy nem tudtad
15.30 Jamie Oliver varázslói
16.00 Atlasz
16.30 Arc és hasonlóság
17.00 Zene
18.00 A kutyák története (ismeretterjesztő f.)
19.00 Bajnokok
19.35 Videóterápia
20.30 ConturRo
21.00 Gracias Compay Making of
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.10 Peter Sellers élete és halála (amerikai dráma, 2004)
1.20 Bazár
1.50 Gilbert Grape (amerikai filmdráma, 1993) (ism.)
3.50 Videóterápia (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 7.30 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 11.00 Külön kiadás 14.00 Box-Buster: Paul Williams - Kermit Cintron 15.00 Tenisz: BCR Open Románia 17.00 Mitica ligája 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.00 A világ harcosai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Mitica ligája 0.00 Ultimate Fighting Championship 119

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Mesék
9.45 Spuri (auszt. sor.)
10.05 Derek, a fenegyerek (sor.)
10.30 Zenelánc
10.35 Bajszverseny
11.35 Egy velencei csibész Amerikába megy
13.05 "Így szól az Úr!"
13.15 Katolikus krónika
13.40 Pap vagy te mindörökké
14.05 A sokszínű vallás
14.20 Evangélikus magazin
14.45 Evangélikus ifjúsági műsor
14.50 Őszi hálaadó unitárius istentisztelet
15.55 Néprajzi értékeink
16.00 Unokáink is látni fogják
16.35 Női szemmel
17.00 Zodiákus
17.30 Pro natura
18.20 Linda (sor.)
19.10 Pillér
20.05 Mészga Aladár különös kalandjai
20.30 Telesport
21.00 Híradó este
21.30 retrock
21.45 A Kilimandzsáró hava (am. kalandf., 1952)
23.35 Huszadik század (ol.-fr.-NSZK f. dráma)
2.05 Telesport

PRO TV

5.00 Mi történik doktor úr? (ism.)
6.00 Pro Motor - autósport magazin (ism.)
7.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 20 év után (talk show)
11.00 Hook

(am. kalandfilm) (ism.)
13.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Harry Potter és a bölcsék köve (an.-am. kalandfilm, 2001)
15.15 Nevelés csak! (am. vígj. sor.)
16.30 Star Wars III. rész - A Sith-ek bosszúja (amerikai kalandfilm, 2005) (ism.)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, időjárásjelentés
20.30 Az igazság nevében (amerikai akciófilm, 2002)
22.30 Hellbound - Út a pokolba (am. akcióthriller, 1994)
0.30 Az igazság nevében (amerikai akciófilm, 2002) (ism.)
2.30 Hétvégi Pro Tv hírek (ism.)

ACASĂ

8.15 Szívek iskolája 9.45 A kötelék 11.15 Mesék egy kávé mellett 12.30 Tengernyi szenvedély (sorozat) 13.30 A rózsák a gazdagoknak vannak (amerikai film, 2. rész) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sorozat) 17.30 Mesés hölgyek 18.30 Tengernyi szenvedély (sorozat) 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 Két hét múlva örök-ké (am.-auszt. vígjáték) 22.30 Meséljünk!

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne. Kaleido Star, Stuart Little, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.05 Trendmánia Életmód- és szépségmagazin
11.35 Asztro Show
12.45 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Pasifaló (am. vígj. sor.)
14.15 Magyar autósport-magazin
14.35 Forma-1 (élő) - Szingapúri Nagydíj - Singapore Street Circuit, Szingapúr
Utána: 17.00 Hatoslottó-sorsolás
17.10 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
17.40 Óvóbácsik (am. akció-vígj., 1994)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Tökéletes célpont (am. akció sor.)
21.00 A tiltott királyság (am. akcióf., 2008)
23.00 Heti hetes
Utána: RTL-hírek
1.20 Portré otthon (ism.)
0.50 Nicsak, ki gyilkol most? (am. thriller, 2004)

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport
9.00 Miss tengerpart (román vígjáték, 1990)
11.00 Hercules az alvilágban (amerikai-új-zélandi kalandfilm, 1994) (ism.)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a Szende (angol vígjáték sorozat) (ism.)
14.15 A nagy győztes - reality show (ism.)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.40 Benny Hill
15.30 Kőtekedők krónikája

(spanyol-német-francia kalandfilm, 2008) (ism.)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.00 SuperBingo Metropolis - versenyshow
0.00 Élő robotok (amerikai akciófilm, 1996)
2.00 A burzsoázia diszkórét bája (fr.-ol.-sp. filmszatíra, 1972)
3.45 Élő robotok (amerikai akciófilm, 1996) (ism.)

FILM+

8.05 Bombajó boksoló (olasz vígjáték) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Az operaház fantomja (amerikai-angol musical) 15.40 Zorro legendája (am. kalandf.) 18.00 Mámogint bérnyilkos a szomszédom (amerikai vígjáték) 19.50 Csillagok háborúja 6. rész - A jedi visszatér (amerikai sci-fi) 22.20 Hull-a-rabló (amerikai akcióf.) 23.45 Pterodactyl - Szárnyas gonosz (amerikai horror)

TV2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Az idő örvényében
7.45 Tv2 matiné
10.30 414-es küldetés
11.00 Tv2 matiné
11.30 Stahl konyhája
12.00 Kalandjártat
12.30 Száguldó vipera (am.-német sor.)
13.35 A Partiórség (auszt. sor.)
14.35 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
15.35 Sheena, a dzsungel királynője (am. kaland sor.)
16.35 Megasztár 5. (szór. műsor)
17.45 A sivatag átka (am. kalandf., 2007)
19.30 Tények
20.00 Napló
Mérlegen a valóság
21.05 Indiana Jones és az utolsó kereszteslovag (am. kalandf., 1989)
23.30 Frizbi - Hajdú Péterrel (talk show)
0.30 A királyság (am. sor.)
Közben: Kenósorsolás
1.25 Az alkonyat harcosa (japán filmdráma, 2002)
3.35 EZO.TV
Jósok, látók, médiumok!
4.30 Napló (ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Mangchi (dél-koreai anim. f.)
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Nyakamban az egész világ
11.00 Levintza bemutatja
11.30 A Kiss FM-es sál
12.00 Focus monden
12.30 Aki tud az nyer! (ism.)
13.30 A vidék szépe (reality show)
15.30 Kőtekedők krónikája
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán (reality show)
20.30 Anyacsere (reality show)
22.00 Melegnek áll a világ (am.vígjáték, 2005)
Sz.: Julie Bowen, John Antonini, Michael Ian Black, Greg Callahan, Brooke Langton
0.00 Találkozás a sötétben (reality show) (ism.)
2.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
3.00 Farmer feleséget keresek! (reality show) (ism.)

KANAL D

9.30 Viszatrés a múltba (sci-fi) 11.30 Vendéglő nálunk otthon 12.30 Hírek 13.30 Dokik (sorozat) 14.00 Szemek az árnyékban (ismétlés) 15.30 Szegegy gazdag gyerekek 17.00 Ezel (török sorozat) 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.30 D-Paparazzi 20.00 Apja lánya 22.15 Utcai harcosok (amerikai akciófilm) 0.15 Az angol, aki dombra ment fel és hegyről jött le (angol vígjáték)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Ingatlanpiac (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásában
16.05 Arcok a líftben (ism.)
16.30 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó - Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értéktelenség más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
Mozgóképregény - A Korbuly család XX. százada
0.05 Kontraszt

DISCOVERY

6.10 Állítólag...
7.00 Hogyan csinálják? Fakitermelés/Bőrönd/Fényjáték
8.00 Tornádók nyomában - Extázis
9.00 A túlélés törvényei
10.00 Amcsi motorok - Jeanette Lee motor
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Autóépitők
- A nagy verdeczata
13.00 Autókereskedők úton
14.00 Piszkos munkák - Tehenész
16.00 Állítólag...
- Egyetlen lövéssel
17.00 A túlélés törvényei - Alaskai-hegység
18.00 Bear Grylls: Ha minden kötél szakad
19.00 Végzetes másodpercek
20.00 Frattini
- az épületek megmentője
21.00 Halálos fogás - Újoncok
22.00 Dühöngő világ - Országúti dühöngős 2
23.00 A borzalom pillanatai
0.00 Éljük túl a katasztrófát - Betörés
1.00 Nagy durranások - Glasgow
2.00 Töréspont
3.00 Halálos fogás

HÁLÓZAT

9.00 Hírhaló 9.30 Teleshop 10.30 Nyitott Egyetem 11.00 Zodiákus 13.00 Teleshop 14.00 A gördeszkás kölyök (amerikai vígjáték, 1993) 16.00 Zodiákus 18.00 Bencez-show 18.30 Tabu Tv 19.00 Sztárok a konyhában 19.30 Tony és a mafia (amerikai vígjáték, 1990) 21.35 Hírhaló 22.00 Üldözés a Balkánon (olasz akciófilm, 1994) 0.00 Házibuli Attilával és vendégeivel

HÉTFŐ
2010. szeptember 27.

A nap filmjei

Prima TV, 20.15
Üsd, vágd, focizzál!

A takarítóként dolgozó Sing legfőbb vágya és küldetése, hogy a shaolin harcművészetet elterjessze a világban. Egy véletlen találkozás során összeismerkedik az egykori csodacsatárral, az immáron két évtizede kripli Funggal, aki meglátja a fiatalemberben a focitehetséget. Singet nem kell sokáig győzködni, beszervezi öt egykori társát, és megkezdődik kiképzésük.

m1, 22.35
Trilógia – Csodás páros

Cécile és Alain húsz éve élnek együtt. Alain egy jól menő grenoble-i high-tech kisvállalkozás főnöke és bár feleségét semmi sem kényszeríti arra, hogy dolgozzon, mégsem adta fel tanári hivatását. Ők ketten elbűvölő és elválaszthatatlan mintapárost alkotnak orvos jó barátjuk, Georges legnagyobb bánatára, aki igencsak fogékony (volna) Cécile vonzerejére.

VIASAT3, 23.40
A Sakál

A moszkvai rendőrségi akció során, melyben az FBI néhány embere is részt vesz, megölik a keresztapa testvérét. A maffia ura szörnyű bosszút esküszik, el akarja tetetni láb alól az amerikai elnök feleségét. Felbérel a világ legprofibb bérgyilkosát, akit csak Sakál néven ismernek. Carter Preston, az FBI igazgatóhelyettese az orosz rendőrtiszttel, Valentina Koslovával közösen ered a fantom nyomába.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenei üzenetek
14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Közélet, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.20 Gazdakör
6.45 Dunasport (ism.)
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
9.45 Arcélek
10.00 Daktari (am. kaland sor.)
11.00 Család-barát
11.55 Ízörök. Kustánszeg
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Kikötő
15.25 Színes szürkeálmomány
15.55 Magyar elsőők
16.15 Halld Izrael!
16.45 Sorompók
17.15 Heuréka! Megtaláltam!
17.45 Zorro (am. kaland sor.)
18.15 Térkép
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.55 Derrick (német krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Ódza-színház
22.15 Sport hírek
22.20 Váltó
22.35 Sportaréna
23.15 Tűzvonalban (magyar sor.) (ism.)
0.10 Múlt idő '90
0.40 Koncertek az A38 hajón
1.30 Beavatás (ism.)

m1

6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek, időjárás
10.00 Aranymetszés
10.55 Nappali
Közéleti szórakoztató magazin
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Összhang
14.35 Roma Magazin
15.00 Domovina
15.30 Átjáró
16.00 Fejezetek a magyar vasutak történetéből
16.20 MC - Magyarok Cselekedetei
16.30 Szülőföldem: Szenttamás - Bemutatta Gion Nándor
17.25 Híradó
17.36 Körzeti híradó
17.50 Teadélután
18.50 Mindig zöldőbb (auszt. sor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.05 Kékfény
22.05 Az Este
22.35 Trilógia - Csodás páros (francia-belga rom. vígj., 2002)
0.15 Pécsi keringő
0.45 Prizma
1.00 Hírek
1.05 Sporthírek

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Rondó
10.50 Körzeti magazin - Miskolc
11.40 A Kultuszminiszter
12.30 Most a Buda!
13.01 Híróra
13.02 Híradó
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
- Sárosi Bálint
14.45 Szürke kincsünk (ismerett. film)
15.20 Sanchez gyermekei (amerikai-mex. filmdráma, 1978)
17.25 Bűvölet (olasz sor.)
18.15 Magyar rock
19.10 Átjáró
19.35 A kis Amadeus - Az ifjú Mozart kalandjai
20.00 Négy Alpok (osztrák-német természetf.)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 Don Matteo (olasz krimisor.)
22.30 A nyomozónő (olasz drámasorozat)
23.25 Záróra
0.15 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
1.00 Mindig zöldőbb (ausztrál sorozat)
1.45 Mafalda
3.23 Magyar rock
4.15 Vezérlő fény (amerikai sorozat)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentin sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.30 Celeb vagyok, ments ki innen!
17.20 A szerelem rabjai (arg. sor.)
18.25 Döglött akták (am. krimisor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 Vacsoracsata - Gasztroreality
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar sor.)
22.20 Dr. Csont (amerikai krimisor.)
23.20 A rejtély (amerikai-kanadai thriller sorozat)
Utána: RTL-hírek
0.20 Face the Pro - Közép-kelet-európai Póker Tournament
1.30 Reflektor - Sztármagazin
1.45 Válságdíj (amerikai krimisor.)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televíz
11.20 Teleshop
12.35 Csak egy csók (fr. rom. vígjáték, 2007)
14.25 Kvízio
16.00 Szentek kórháza (ausztrál sorozat)
17.00 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.25 Elbűvölő szerelem (mexikói sorozat)
18.30 Árva angyal (mexikói sorozat)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Édesnégyes
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS (am. krimisor.)

23.20 Gyilkos számok (amerikai krimisor.)
Közben. Kenősorsolás
0.25 Megamánia - Megasztár talk-show
1.50 Tények Este
2.20 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
3.15 A Kung Fu harcosai (amerikai akcióf., 2008)

HÍR TV

7.00 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
12.05 Ingtatlanpiac (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
Mondatvadászat
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv (ism.)

TVR 1

7.00 Hírek
7.30 Az első órában
8.00 Disney Klub
8.30 Mediterana 27 (ism.)
9.00 Egyszerűen ízletes (ism.)
9.15 Kalózkod
10.15 Szerelmi bizonyíték (sor.)
11.15 Ahogy elő van írva
12.00 Szerelem a képernyőn túl
12.15 Nappalok és éjszakák
12.50 A legendás Hur Jun doktor (sor.)
14.00 Hírek
14.45 Egyszerűen ízletes
15.00 Teleshopping
15.30 Krónika
16.55 Ártalmas a TV a gyerekeknek?
17.30 Pénzhajsza (angol dok. sor.)
18.25 Történelmi emlékek
18.30 Győzd le az árvíz
18.40 A legendás Hur Jun doktor (sor.)
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 Egy tiszta nő (angol-am. f. dráma, 2008), 4. rész
22.10 A stúdió (amerikai sor.)
23.00 CSI: A helyszínelők (akció sor.)
0.00 Hírek
0.15 Államérdek (angol sorozat)

TVR 2

7.00 Légy férfi Grace (francia sor.)
8.10 Karikás szemek (német filmdráma) (ism.)
9.45 Ismerd meg a románokat
9.50 Lehet, hogy nem tudtad
10.00 Hírek
10.20 Szabad a szembejövő sáv
11.15 Atlasz
11.45 Időbeszéd
11.50 Ismerd meg a románokat
12.00 Hírek
12.45 A farm
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európába
16.00 Légy férfi Grace (francia sor.)
17.00 Fraser és a farkas (vígjátéksor.)
18.00 Euronews híradó
18.15 Lehet, hogy nem tudtad
18.30 Arománok
19.00 Kaland Bt. (kan. kaland sor.)
20.00 Hotel Babylon (angol sorozat)
21.00 Az oroszánok arénája
22.00 Hírek
23.10 Visszajátszások
0.30 Mile High (angol vígj. sor.)
1.25 Peter Sellers élete és halála (amerikai dráma, 2004) (ism.)

PRO TV

6.00 20 év után (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés, Mi történik doktor Úr?
9.55 Könyvbemutató
10.45 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (ism.)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.45 Merlin 2.
- A varázslóinas (amerikai-kanadai kalandfilm, 2006)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek. Időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Kígyók a fedélzeten (amerikai akciófilm, 2006)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Odaát (am. sor.)
0.00 Kígyók a fedélzeten (amerikai akcióf.) (ism.)
1.30 Pro Tv hírek (ism.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárás
8.00 Jó reggelt - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badea-val
11.15 A csók (amerikai filmdráma, 2005) (ism.)
13.00 Híradó, Sport
14.00 Az utolsó jelentés (am. thriller, 2007)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghe műsora
19.00 Híradó
20.00 Liga 1: Urziceni-Dinamo labdarúgó mérkőzés
22.00 Vad nárcisz
- A varázslóinas (amerikai-kanadai kalandfilm, 2006)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek. Időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Kígyók a fedélzeten (amerikai akciófilm, 2006)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Odaát (am. sor.)
0.00 Kígyók a fedélzeten (amerikai akcióf.) (ism.)
1.30 Pro Tv hírek (ism.)

(román dráma sorozat)
23.00 Híradó
23.45 Bűnös show - Dan Capatos szórakoztató műsora
1.00 Egy rémrendes család (amerikai vígjáték sorozat)
2.00 Híradó, Sport (ism.)
2.45 Titkok a paradicsomban (görög sorozat)
3.45 Közvetlen hozzáférés (ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Senki sem tökéletes
8.00 Galileo
8.20 Sport Florentinaval
8.30 Teleshopping
9.15 Melegnek áll a világ (amerikai vígjáték, 2005)
11.30 Ingtatlan blitz
12.00 Autóforum
12.30 Teleshopping
13.15 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 Láthatatlan mama 2. (amerikai vígjáték, 1999)
16.00 A cseresznye a tortán (reality show)
17.00 Lököttek
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Aki tud az nyer - versenyshow
20.15 Üsd, vágd, focizzál! (hongkongi-kínai-amerikai akció-vígjáték, 2001)
22.15 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.00 Mondenii Show
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Lököttek (román vígjáték sorozat) (ism.)
3.30 Aki tud az nyer - versenyshow (ism.)

DISCOVERY

7.00 Egyszer egy ilyet vezetni!
8.00 Újjáépítők
9.00 Halálos fogás - Újoncok megpróbáltatásai
9.30 Hogyan működnek a gépek?
10.00 Piszkos munkák - Próbababagyár
11.00 Végzetes másodpercek
12.00 Amcsi motorok
13.00 A túlélés törvényei
14.00 Állítólag... - Vírusok órája
15.00 Piszkos munkák
16.00 Hogyan készült?
17.00 Halálos fogás - Jég és nyílt víz
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 A túlélés törvényei
20.00 Állítólag... - Piszkos legendák
21.00 Hogyan készült?
21.30 A legnehezebb munkák - Pireotechnikus
22.30 Csendes szörnyetegek - Belülről emésztők
23.30 A túlélés törvényei
0.30 Éljük túl a katasztrófát - Tűz
1.30 Rossz Kemp - Gengszterbandák nyomában
2.30 Végzetes másodpercek

VIASAT 3

8.35 Gyilkos sorok 9.25 A narancsszék (am. sorozat)
10.15 Vészhelyzet (ismétlés)
11.00 Kapcsolat (amerikai thriller, 1997)
14.10 Monk (sorozat)
16.05 CSI (ism.)
17.00 A médium (am. krimisorozat)
18.05 A kifutó 19.05 A narancsvidek (sorozat)
20.00 Doktor House (sorozat)
21.00 Jóbarátok (sorozat)
21.30 CSI (sorozat)
22.30 Dexter (sorozat)
23.40 A Sakál (am.-angol-francia akcióf.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő (live)
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Pontos sportidő
14.10 Külön kiadás
15.00 Sport.ro Hírek
16.00 Komolyan 17.00 Pontos sportidő (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.05 Információk (live)
21.00 Sport.ro Hírek (live)
22.00 Románia-Bulgária szkanbenber mérkőzés (live)
23.00 Komolyan 0.00 Sport.ro Hírek

ACASA

9.45 A kötelék (sorozat)
11.15 Elátkozott paradicsom (.)
12.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)
13.30 Teleshopping
14.00 Marina (sorozat)
15.15 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Igaz történetek
18.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)
19.30 Szívek iskolája (sorozat)
20.30 Szerelem és becsület (sorozat)
21.30 Analia másik arca (sorozat)
22.30 Éjszakai történetek

FILM+

8.10 Pasik, London, Szerelem (angol-magyar-német vígjáték)
10.00 Televíziós vásárlás
13.00 Eltemetett bűnök (am. thriller)
15.00 Ha kimondod a nevem (kan.-ang.-fr. krimi)
16.45 A betolakodó (ang.-kan. thriller)
18.25 Fagypon (amerikai-kanadai film)
20.10 Vadnyugati Casanova (olasz vígjáték)
22.10 Az Igazság mecénása (arubai-amerikai-dél-afrikai film)
23.55 Kickboxer 2. (am. film)

KANAL D

8.00 Ezüstszerelem (sorozat)
10.00 Menyet anyának 5
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Orvosok (sorozat)
14.45 Légy az anyám
17.00 Aliye (török sorozat)
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Menyet anyának 5
20.30 Ha ügyes vagy pénzt nyerhetsz
21.30 1001 éjszaka (török sorozat)
23.00 Édes bosszú (amerikai akciófilm, 2008)
1.00 Che Guevara (am. filmdráma, 2005)

HÁLÓZAT

9.30 Heti filmajánló
10.00 Prímatorna
10.30 Teleshop
11.00 Zodiákus
13.00 Teleshop
14.30 Irányjelző
15.00 Infománia
15.30 Tabu Tv - Sztárhíradó
16.00 Zodiákus
18.00 A császár cirkálója
18.30 Helyszín
19.00 Házibuli Attilával és vendégeivel
20.00 Sztárok a konyhában
20.30 Sivatagi álom
21.15 Megyejáró
21.35 Hírhaló
22.00 Ragadozómadarak (amerikai-bolg. film)

Szeptember 24., péntek

Az év 39. hete és 267. napja, hátravan 98 nap

Ma **Gellért, Mária** nevű olvasóinkat köszöntjük.

A Gellért a germán eredetű Gerhard, Gerhart nevekől származik, a jelentése: erős, merész.

A Mária bibliai eredetű női név, jelentése megfajított. Holnap **Eufrozina** napja van.

Vasárnap **Jusztinák** ünnepe.

Hétfőn az **Adalberteket** köszöntjük.

Évfordulók

- 1046-ban Gellért püspök mártírhalála.
- 1268-ban IV. Kelemen pápa semmisnek nyilvánítja a magyarországi bárók és nemesek határozatát a tizedfizetés megtagadásáról.
- 1387-ben I. Gergely kerül a nyitrai püspöki székbe.
- 1493-ban Kolumbusz Kristóf elindul második útjára az „Új Világ” felé.
- 1972-ben Norvégiában a lakosság 54%-a népszavazáson elutasítja az ország

csatlakozását az Európai Unióhoz.

Vicc

Tanító néni az iskolában:
–Marika, mit fogsz csinálni, ha olyan nagy leszél, mint én?
–Fogyókúrázni!

Recept

Meggyel töltött kókuszgolyók

Hozzávalók 6 személyre: 50 dkg darált háztartási keksz, 25 dkg margarin, 25 dkg porcukor, 25 dkg kókuszreszelék, 1 dl tej, 1 dl rum, 5 dkg kakaópor, 2 evőkanál baracklekvár, 30 dkg kimagozott meggy (befőtt).

Elkészítés: A rumot a meggyre öntjük, a kekszet meglocsoljuk a tejjel. A margarint a porcukorral habosra keverjük, beletesszük a kakaót, a lekvárt, a kókusz és az áztatott kekszet. Jól összedolgozzuk, golyókat formálunk belőle, és a golyók közepébe 1-1 szem meggyet nyomunk.

A hatos lottó nyerőszámai:

15, 31, 30, 39, 7, 25.

Gondolatjel

Visky István rovata

Ahol csak lehet, tégy jót, közben gondoldj arra, hogy aki szívében és cselekedeteiben jó, az nem szenved. A jóság számára ismeretlen a szenvedés. Nem mintha jó embereket nem érhetne baj, megalázás vagy fájdalom, de számukra a szenvedés csak egy körülmény, nem pedig életük meghatározó része. A szívében gonoszt melengető ember számára a szenvedés a legnagyobb csapás. Azért, mert a gonosz ember mindig elégedetlen, a szenvedés pedig minden elégedetlenségének kiteljesedése. A gonosz ember okozni szereti a szenvedést, de elhordozni nem, mert nincs hozzá lelki ereje. A gonosz összeomlik, mert belülről üres és tartalmatlan. Aki jót cselekszik, az megtölti lelkét tartalommal, és ott már nem lesz helye a szenvedésnek.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Változások keletkeznek szerelmi életében. Remek alkalma nyílik egy új kapcsolat kialakítására. Azonban legyen nagyon óvatos.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Olyan emberekkel ismerkedik meg, akik komolyan befolyásolni fogják életét az elkövetkező időszakban. Fontos döntéseket kell meghoznia szerelmi ügyekben.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Leköti munkája, és egyéb mindennapos teendői. Precíz meg kell tervezni feladatait, hogy maradjon ideje kikapcsolódásra.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Ajándék lesz ez a nap a Rák-jegyű számára. Ma előkészíthet egy utazást, de az őszi kirándulás előtt nézesse át a kocsiját.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

A magas hőfokon izzó kapcsolatokban érzi jól magát, ám ha csillapodik a szenvedély, hamar odébb áll.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Azt sem tudja, hol áll a feje. Ha torkig van a munkahelyével, ezt ne a hét utolsó munkanapján hozza tudomására.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Mozgalmas ősze számíthat. Tele van energiával, ötletekkel. Minden divatos színt kedvel, leginkább azt, ami az öltözete sportos jellegét hangsúlyozza.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Problémák adódnak a párkapcsolatában. Kedvese kezd hisztis és kibíratatlan lenni, ráadásul még féltékeny is. Nyugtassa!

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Nem örül a nyár elmúlásának, de megtalálja örömét ebben az évszakban is. Kiegyensúlyozott-ságban telnek napjai.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

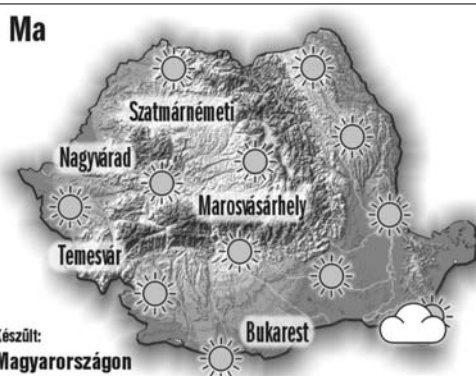
Több olyan probléma merül fel a mai napon, amelyeknek nem látszik azonnali megoldása. Ne aggódjon, mert mindent megold.

VÍZONTÓ (I. 21.–II. 19.)

Kerüljön mindenféle összeütközést a társaival. Ha elkezdene vitatkozni, akkor nagyon sokáig el fog húzódní a dolog. Szerelmi élete érdekesen fog alakulni.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Ha érzi, hogy valami nincs rendben egészségével, azonnal orvosolja. Valószínűleg túl sokat dolgozik, s emiatt nem veszi észre az új szerelmi lehetőségeket.

A következő napok időjárása

Szombat 20°C / 24°C
Időnként erősen megnövekszik a felhőzet. Északon várható a több napsütés. Délen zápor lehet.

Vasárnap 20°C / 23°C
Gyakran lesz erősen felhős az ég. Többfelé, több alkalommal várható eső, zápor. Lehűlés kezdődik.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Anticiklon határozza meg a térség időjárását, ezért többnyire napos időre számíthatunk, csak kevés felhő zavarja a napsütést. Reggelre párássá lesz a levegő. A hőmérséklet délután 18 és 23 fok között várható.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	22°C	12°C
Brassó	19°C	10°C
Bukarest	22°C	12°C
Csikszereda	20°C	10°C
Kolozsvár	20°C	9°C
Marosvásárhely	22°C	10°C
Nagyvárád	23°C	10°C
Szatmárnémeti	23°C	7°C
Temesvár	22°C	12°C

Szezonális affektív zavar

Horváth István

***	NÉMET ÁLLAM VOLT	BENT NYÚZI!	BOLTI MUNKÁT VEGEZ	ÍZESÍTETT TEA	JÉGLÉKELO FEJSZE	***	KIÜTÉS A SZORITÓBAN	BOLDOGAN ELŐ EMBER	VÁLASZT VÁRO SZÓ
SÜTNI-VÁLÓT SZŰRNÁK RÁ						SULFUR IDOMULÓ			
HALKAN, MORMOGVA BESZÉLO									
A TÖBBES SZÁM JELE		AZ A MÁSIK ÉGÉSI TERMÉK					TÖRÖTT MÉSZELO! MIKULÁS		
***	MINDEN-NAPOS ELSŐ-RANGÚ								MENE-KÜLO
RÉSZBEN KAPZSII			HOSSZADALMAS ... BLANC; CSÚCS						
MATRÓZ-ITAL				... FIRTH; ANGOL SZINESZ KÉPKOCKA					
HIVATALI MUNKAHELY						... KOK; HOLLAND USZONO			KÉT KOS!
MÓNKA BECENEVE					ÁTTETSZŐ ÁSVÁNY COULOMB				
ÜGYIRATOK HALMAZA									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ta Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezező szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezező publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Baló Levente (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Szinkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnapi legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15, csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

r • a • d • i • o
88 f M

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO
98.9 FM

KOLOZSVÁRI RÁDIO
ahol talál a szó

Magyar bukta, román siker

Turós-Jakab László

Vereséggel folytatta szereplését az aarhusi Világkupa a magyar női kézilabda-válogatott: Mátéfi Eszter tanítványai 28-24-re kikaptak a házigazda dánoktól. A kvartett másik mérkőzésén: Franciaország–Németország 39-29. Románia B csoportjában javítottak a norvégok, és 31-23-ra verték az oroszokat korábban meglepő svédet. Tegnap Románia Svédországgal találkozott annak tudatában, hogy egy döntetlen is csoportelső. Radu Voina tanítványai 27-27-re végeztek. Az 5 ponttal csoportgyőztes trikolórok az A jelű kvartett második helyezettjeivel, azaz a franciákkal, a 3 pontos svédok pedig annak győztesével, a dánokkal találkoznak. Ahhoz, hogy a legjobb négy közé jussanak, a magyaroknak győzelem kellett volna tegnap a franciákkal szemben. Nem ez történt, Mátéfi Eszter csapata 29-26-ra kikapott és csoportharmadik lett. Az Oroszország–Norvégia és Dánia–Németország találkozó lapzárta után fejeződtek be, eredményüktől függetlenül a norvégok és a házigazdák elődöntősök. Ma pihennek a csapatok, holnap a döntőbe jutásért játszik a két csoport első két helyezettje. A döntő és a bronzmeccs vasárnap lesz. ◀

Brazil futsal-leckék

Tereplabdárugás

Czibalmos Ferenc-Attila

Futsalleckék voltak a javából a kedden és szerdán este Marosvásárhelyen látott barátságos nemzetközi mérkőzések, amelyeken a román válogatott a hatszoros világbajnok brazil együttest látta vendégül.

A 2009-es, 0-12-vel zárult goianiai premier utáni második és harmadik román–brazil találkozón már jobban szerepeltek trikolórok, akik „csak” 6-3 (3-1), majd 7-1 (5-0) arányú vereséget szenvedtek a világ legjobb csapatától. Sito Rivera, a románok brazil szövetségi kapitánya a Klein – Fl. Matei, R. Radu, Lupu, Gherman (Ignat, Dobre, Ră-

A román válogatott a hatszoros világbajnok brazilokat (képünkön) látta vendégül Marosvásárhelyen

ducu, Șotârcă, Csoma, Stoica) összeállításnak szavazott bizalmat, az első mérkőzésen

Mimi Stoica (2) és Gherman, a másodikon pedig Matei (10 m) volt eredményes. A carioscasoknál Cidao és Danilo hálóőrök, illetve Cico, Gabriel, Vinicius, Wilde, Ari, Xuxa, Fernandinho, César Paulo, Grello és Rafael mezőnyjátékosok jutottak szóhoz.

Amióta a Marosvásárhelyi City'us-ból lett Municipal tereplabdárugó-együttesnek Sito Rivera révén brazil edzője lett, aki egyben román szövetségi kapitány is, a román bajnok és kupagyőztes gárda alkotja a nemzeti válogatott gerincét. A keretben hét vásárhelyi kapott helyet, közülük Klein László, Florin Robert Matei, Robert Lupu

(kapitány), Cosmin Gherman és Răzvan Radu kezdőember volt. Az egyebek közt a spanyol és orosz pontvadászatokban is idegenlégiósok a házigazdák óvatos játékkal és ellentámadásokkal próbálták ellensúlyozni, és ez sikerült is nekik, ha figyelembe vesszük, hogy négy gólt lőttek annak a csapatnak, amely 12 tavalyi válogatott mérkőzésén csak 6 gólt kapott.

A két „barátságos” legjobb hazai játékos Klein László volt, aki remekül védett 100. és 101. válogatott mérkőzésén, tucatnyi góltól mentette meg a csapatát. ◀

Azeri favorit Vásárhelyen

Jövő héten a marosvásárhelyi sportszarnok UEFA-kupacsoportmérkőzések színhelye, az azeri favorit, tavalyi bronzérmes Araz Nahicseván, a lett bajnok Nikars Riga és az ír Sporting Fingal és a házigazda City'us részvételével. Szeptember 28-án, kedden, és 29-én, szerdán két-két találkozót rendeznek, október 1-jén, pénteken pedig újabb két mérkőzéssel zárul a torna, a mérkőzések időpontja mindig 17 és 19.15 óra. Az UEFA-kupa alapkörében sorra kerülő körmérkőzésekre az európai labdarúgó-unió előírásai szerint kizárólag jeggyel belépni, a háromnapos bérletet 10, a napi tikkett pedig 5 lejes áron lehet majd megvásárolni. A 14 évesnél fiatalabb gyerekek számára a belépés ingyenes. A körmérkőzés téje az UEFA-kupa elit körébe, azaz a legjobb 16 csapat közé jutás a téje, ami az első két helyezettnek sikerül majd.

Program nemlátó úszóknak

S. M. Z.

A Kolozsvári Lamont Központnál sportoló vak és gyengén látó úszó gyermekek főlegesen megnyerték azt a rögtönzött úszóversenyt, amelyben Ovidiu Irimieș-sel, a MOL Románia kereskedelmi és logisztikai igazgatójával mérték össze erejüket. A rögtönzött úszóversenyre a Kolozsvári University Úszókomplexumban került sor a MOL Románia által finanszírozott és A Közösségért Alapítvány által szervezett Gyermekgyógyító Program idei meghirdetése alkalmából. E pályázat útján olyan civil szervezetek juthatnak támogatáshoz, amelyek krónikus betegségekben szenvedő, fogyatékkal élő vagy hosszú kórházi kezelés után lábadozó gyermekek számára szerveznek élményterápiás vagy művészeti terápia programokat. Egy pályázó leg több 20 ezer lej értékben kaphat előfinanszírozást egy olyan programra, amelyet

A Lamont Központnál sportoló úszó gyermekek főlegesen győztek

2010. november 30. és 2011. október 23. között kíván megszervezni. A pályázatot 2010. október 25-ig lehet benyújtani. A támogatások összértéke 300 ezer lej.

„A program nélkül a Lamont Központ úszócsapata soha nem jutott volna el nemzetközi versenyekre, nem érte volna el azokat az eredményeket, amelyekkel ma büszkélkedhet” – jelentette ki Sally Wood Lamont, a kolozsvári Lamont központ igazgatója, az Országos Paralimpiai Bizottság elnöke.

A Gyermekgyógyító Programot A Közösségért Alapítvány szervezi a MOL Románia által rendelkezésére bocsátott pénzalapból. „A gazdasági válság ellenére ebben az évben a támogatási összértéket sikerült növelnünk: míg tavaly 250 ezer lej volt a támogatások összértéke, idénre ez az összeg 300 ezerre nőtt” – tájékoztatta az Új Magyar Szót Gazda Árpád, a Közösségért Alapítvány elnöke. ◀

Angol sztár csapatok búcsúja

Labdarúgás

Turós-Jakab László

Meglepetésre a Chelsea, a Manchester City és a Liverpool is búcsúzott az angol labdarúgó-Ligakupa 16-od döntőjében. A bajnokságban százszázalékos Chelsea 4-3-ra kapott ki a vendég Newcastle-től. A Manchester City 2-1-es vereséget szenvedett a West Bromwich Albion otthonában, a tartalékos Liverpoolt éppenséggel a negyedosztályú Northampton ütötte el, mely 2-2-es végeredmény után 11-esekkel nyerte meg a meccset (4-2). **További eredmények:** Aston Villa–Blackburn Rovers 3-1, Scunthorpe United (II. osztályú)–Manchester United 2-5, Wigan Athletic–Preston North End (II.) 2-1.

A Román Kupában az ALRO Slatina lett a második Liga 2-s csapat, amely a legjobb 16 közé jut: 4-3 a Vaslui ellen. Miután 120 percig nem esett gól, jöhettek a büntetők. A vaslui-i Kuciak csak egy tizenegyeset hátrított, Tătaru viszont kettőt, s ez döntött. Az esti mérkőzésen a Dinamo 2-0-ra nyert a Ceahlăul Piatra Neamț ellen, Moți és And. Cristea (11 m) volt eredményes. Drăgănescu játékvezető a 36. percben érvénytelenítette Forminte szabályos gólját, két perccel később pedig túl könnyen állította ki a szintén moldovai Gafiját. A Pandurii Tg. Jiu 3-2-re nyert a Liga 2-s

Hagi-csapat, a Viitorul Constanta ellen. Tegnap: Chimia Brazi–Brassói FC 0-1, az Astra Ploiești–Oțelul Galați és Gaz Metan CFR Craiova–Steaua-mérkőzések lapzárta után fejeződtek be.

A Ferencváros főlegesen nyert a harmadosztályú Újbuda ellen a Magyar Kupa harmadik fordulójának szerdai játéknapján: 8-1. **További eredmények:** Győri ETO FC II–Lombard Pápa 1-2, Bonyhád–BFC Siófok 0-2, Szekszárd–Kaposvári Rákóczi 1-3, Balatonlelle–Paks 0-4, Budaörs–Budapest Honvéd 1-2, Videoton FC II–MTK Budapest 0-4, Tököl–Vasas 2-4, Békéscsaba–Kecskemét 1-2. Az Újpest ebben a körben erőnyerő volt, míg a nemzetközi kupákban szerepelt csapatok, így a DVSC, Videoton, a Győri ETO és a Zalaegerszegi TE a 4. fordulóban kapcsolódik be a küzdelembe.

A német Bundesliga hét-közi 5. fordulójának szerdai játéknapján három vendégiker született. Első három pontját szerezte meg Freiburgban a Schalke 04 (2-1), míg a Wolfsburg Hamburger SV (3-1), az újonc St. Pauli pedig a Borussia Mönchengladbach otthonában vitézkedett (2-1). **További eredmények:** Bayer Leverkusen–Eintracht Frankfurt 2-1, Borussia Dortmund–Kaiserslautern 5-0, 1. FC Nürnberg–VfB Stuttgart 2-1. Továbbra is az FSV Mainz 05 (15 pont) vezet a Dortmund (12), a Hoffen-

heim (10), a Hannover 96 (10) és a Freiburg (9) előtt, a címvédő Bayern (8) felkapaszkodott a nyolcadik helyre.

A sérült Lionel Messi hiányát pótló David Villa góljával a bajnoki címvédő FC Barcelona 1-0-ra nyert Sporting Gijón ellen a spanyol Primera División 4. fordulójának szerdai játéknapján. **További eredmények:** Real Zaragoza–Hércules 0-0, Almería–Levante 0-1, FC Valencia–Atlético Madrid 1-1. Lapzárta után Getafe–Málaga, Villarreal–Deportivo La Coruna és Sevilla–Racing Santander-mérkőzéseket rendeztek. A foghíjas táblázaton a Real Madrid (10 pont) vezet a Valencia (10), a Barcelona (9), a Sevilla (7), az Atlético Madrid (7) és az Athletic Bilbao (7) előtt.

A címvédő Internazionale Milánóban főlegesen nyert (4-0) a Bari ellen az olasz Serie A 4. fordulójának szerdai játéknapján, s ezzel átvette a vezetést az eddig százszázalékos, ám ezúttal a Catania vendégeként botló (0-2) Cesenától. **További eredmények:** Bologna–Udinese 2-1, Brescia–AS Róma 2-1, Cagliari–Sampdoria 0-0, Genoa–Fiorentina 1-1, Lazio–AC Milan 1-1, Lecce–Páma 1-1, Napoli–Chievo 1-3. A Juventus tegnap késő este zárt a Palermo ellenében. A címvédő Inter (10 pont) vezet a Chievo (9), a Brescia (9), a Catania (7), a Lazio (7) és a Cesena (7) előtt. ◀

Röviden

Galacon a Steaua

A labdarúgó Liga 1 9. fordulójának műsora: pénteken: Kv. U–Kv. CFR 1907 (16:30 óra, Digi Sport), szombaton: Vaslui–Gloria (18 óra, GSP TV), Urziceni–Dinamo (20:30 óra, Antena 1), vasárnap: Sportul–Astra (14:30 óra, GSP TV), Oțelul–Steaua (16:30 óra, Digi Sport), Pandurii–Temesvár (18:30 óra, GSP TV), Rapid – Brănești (20:30 óra, Digi Sport). Hétfőn: Marosvásárhely–Univ. Craiova (16:30 óra, GSP TV), Braszó–Gaz Metan (20:30 óra, Digi Sport).

Forduló a Liga 2-ben

Az ötödik forduló mérkőzéseiivel folytatódik szombaton a labdarúgó Liga 2 Nyugati-csoportjában a pontvadászat. A műsor: Bihar FC–Poli Iași, Dacia Mioveni–CSM R. Vâlcea, Aradi ACU–Lupény, Nagyszebeni Voinea–Szilágyosmlyói Silvania, Tordai Arieșul–Gyulafehérvári Unirea, Gaz Metan CFR Craiova–Aradi UT, Petrolul Ploiești–FC Argeș, Dévai Mureșul–Alro Slatina.

Szebenben nyert a Gaz

A férfi kosárlabda Román-kupa első fordulójának első mérkőzésén: Nagyszebeni CSU Atlasiib–Medgyesi Gaz Metan 62-92, BC Argeș Pitești–Brassói CSU Cuadrupol 95-52, CSU Asesoft Ploiești–Energia Rovinari 95-83, Csíkszeredai Hargita Gyöngye–SCM U Craiova 83-91, Nagyvárad MSC–Temesvári BC 65-81, Marosvásárhelyi BC Mureș–Kolozsvári U-Mobitelco BT 82-68.

Indul a menet a férfi kézilabda BL-ben

Megkezdődtek a körmérkőzések a férfi kézilabda Bajnokok Ligája hatos csoportjaiban. A Pick Szeged a svájci Schaffhauser fogadja szombaton, az MKB Veszprém pedig a magyar bajnokság alapszakaszában is szereplő szlovák Tatra Presovhoz látogatnak – vasárnap. A Szeged célja, hogy továbbjusson, ehhez a legjobb négyben kell végeznie. A Veszprém arra hajt, hogy megnyerje csoportját, legerősebb ellenfele a német Hamburg. A román bajnok HCM Constanța már tegnap bemutatkozott a D csoportban, lapzárta után a horvát HC Croatia Osiguranje Zágrábot fogadta.

Niculescu és az oroszok

Az 5. helyen kiemelt Monica Niculescu mellett három orosz jutott a 220 ezer dollár ösztöndíjazású taskenti WTA-tenisztorna elődöntőibe. A legjobb nyolc között Niculescu honfitársát, az első számú favorit Alexandra Dulgherut győzte le 7-6 (5), 2-6, 6-3-ra és következő ellenfele Jelena Vesznina (4).

„Most összefestek mindent...”

Márton Árpád festőművész az alkotói pálya összegzése közben is továbblépni készül

Október első napjaiban hetven éves lesz beszélgetőtársunk, a jelenkori Székelyföld egyik meghatározó jelentőségű festője, művelődésszervezője, pedagógusa. Az esemény alkalmából még idén tavasszal a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjével tüntették ki őt. A közelgő születésnapra elkészült annak a beszélgetőkönyvnek a kézírata is (a szöveg hamarosan elérhető lesz a Magyar Elektronikus Könyvtárban!), amelyben interjúalanyunk – 2006-os, a Színképben tett ígéretéhez híven – egykori iskolájához, tanulótársaihoz, művésztanáraihoz fűződő meghatározó emlékeit kívánta rögzíteni, a közösségi szellem, a művész társadalmi felelőssége és az igényes számvetés iránti következetes igény mentén. Ennek jegyében választottuk közlésre a művész vallomásának befejező részét.

Cseke Gábor

► **Elovesta valamennyi, Önről írt kritikát?**
– Én el!

► **Mi az, amit belőlük igazából hiányolt? Hiányolt-e egyáltalán valamit?**

– Nagyjából, mert elkezdtem összegereblyézni a dolgaimat, mind meg is vannak egy gyűjteményben... Elrakosgattam őket. Időben szűk sávot jelent, van ott fiatalkori kritika és van életműre tekintő... Ha az egészet egyfajta térfőmódban képzelem el, s érintőket húzunk az ún. „életműhöz”, akkor különböző emberek különbözőképpen érintettek dolgokat, de lényegében sokan rátapintottak a lényegre. Aki pedig egy kicsit komolyabban állt hozzá a műkritikához, az az előző kritikákból is kiolvasta azt, amit meg kellett szivlelnie, hogy ne beszéljen légüres térben. A komoly kritikusok mindig jól tájékozottak, komolyan dokumentálódtak, a munkáimat is ismerték. Nincs hát hiányérzetem semmilyen tekintetben a kritikát illetően. Úgyis írhatnak százféléképpen, százfélé, és maradsz te, a magad gondolati világával és üzeneteivel, s úgy érzed, rendben van, ezt megírták, az élet megy tovább. Ezeket a cikkeket mindig úgy fogom fel, mint egy hajnali mosakodást, amikor jól felfrissítéd magad és utána éled a magad világát, megtörülközöl és végzed a saját dolgot. Amit úgyis nekem kell elvégezni, és itt Miklósy Gábor mesteremet idézném, aki mindig figyelmeztetett bennünket, ügyeljünk, mert a műkritikusok jönnek s kita-

lálnak mindenfélét, mert írniuk kell, tanácsot adnak, belebeszélnek, végül is festeni nem tudnak, nekünk kell tovább dolgoznunk, ezért tudomásul kell venni a helyzetet. Valahol én ezt be is tartottam, már a kezdetektől, és máig nem bántam meg. Szidhattak vagy dicsérhettek, különösebben nem érintett. Serdülőkorban épp elég volt, hogy megszenvedtem azt a kis affért az iskolában a Székely János cikke okán, akkor ébredtem rá, hogy az ellenvélemények nem azért születnek, mert te valamit rosszul csináltál, hanem mert valaki torz szögből nézi a dolgaimat.

► **Milyen színben látja a világot és mit mondanak Önnek a színek, azon kívül, hogy festőként velük dolgozik?**

– Az eseménynek, a hangulatnak megfelelően hatnak rám. Borzalmasan érzékeny vagyok rájuk, de ha százalékos arányban meg kellene határoznom a színben való látásomat, általában a világos, a derűs színek azok, amik inkább megfognak. Az életemben is befolyásolnak, lévén, hogy Mérleg vagyok, általában a sárgákat, a narancsokat és a vöröset nagyon szeretem, s aztán a nagyon rám ható összetevők: a kékek, a zöldek világa, de ha csak lehet, a sárgák és a derűs dolgok azok, amik magukkal tudnak sodorni. Ebbe tudom a leginkább belevinni a feszültséget is... Évek teltek el, s mind csak keresgéltem, mert képtelen voltam megfogalmazni bizonyos dolgokat. Azokat a mélyreható élményeket az otthoni életből: a kenyérsütést és annak az illa-

tát, az egész folyamatát. Nagyon szép, harmonikus családi világban nőttem fel, már olyan szempontból, hogy nagymamám, nagyapám is velünk volt, szüleim is teljes egészében a családhoz ragaszkodva léteztek, s annak függvényében is cselekedtek. Olyan volt a környezet is, nagymamámék egy 1703-ban épült házban laktak, szencziaciósan szép ház volt, abban kemence, meg egyáltalán, feledhetetlen, ahogy történtek ezek a dolgok... Azt mondják Gyergyóról, hogy az a hidegről híres. Na de azért van ott nyár is, s egyáltalán a munka nagyon kemény volt, és hajnalról egész estig kellett dolgozni, egy ilyen aratás után, ahogy vonultunk hazafelé, lement a nap és kellemesen hűvös lett a levegő, s akkor, mert meztőláb jártunk, nem adidasban vagy mit tudom én miben, a júliusi-augusztusi út pora, még forró volt majdnem, ahogy simogatta az ember talpát, a naplemente után, éveken keresztül is izgatott, hogy ezt és éppen ezt hogyan lehetne visszaadni úgy képen, hogy az ne impresszionista ábrázolás legyen, hanem a kép valahogyan belülről izzon fel. A nyolcvanas években kezdődött el a sárgák korszaka nálam, akkor kezdtem ráébredni, hogy állj meg, a dolgokat belülről kell ábrázolni... Lefestettem, lealpoztam egy vásznat erős sárgákkal, s akkor úgy jöttem kifele, hogy ne fény-árnyék játékkal, hanem a kép egész tömörségével, a színvilág maga sugározza a melegség érzését. Hevítsem. Ezzel nagyon sokat kínlódtam. Úgy érzem, hogy a Dagasztóban és a Föld fiaiban és egy egész

Fotó: Ádám Gyula

sor munkámban ezt a feszültséget, ezt a belső melegéget próbáltam kivetíteni.

► **Esete azért különösen érdekes, mert nem látványelem, hanem a vizualitás számára absztrakt érzés ihlette meg: a por bársonyos melege.**

– Pontosan ezért és itt tudtam a háttérbe szorítani a látvány erősségét. Azt is elárulom, hogy nagyon szeretem az embereket. Hála Istennek, ha csalódtam, ha nem csalódtam, de általában hihetetlenül bíztam bennük. Úgy is engedtek utamra, úgy is nőttem fel, abban a világban, s a középiskolában is csak az emberségről szólt a nóta. Aztán sok-sok minden jött ránk, a keserű pohár is, de pont emiatt sikerült mindent átvészelnem, s ezért mindig a lélektani háttér számomra az, aminek könnyen

alá tudom rendelni a látványt. Egy tájképet is meg kell töltenünk belső melegéssel, üzenettel, emberséggel. Ha csak egy kis házikót rajzolok le, abban is valahogy sok minden benne kell hogy legyen, ahhoz, hogy ne csak egy geometrikus forma maradjon, hanem mögötte valahogy több legyen. Ha csak vázlatokat is készítek, a motívumot úgy keresem meg, hogy annak a csürnek, annak a háznak vagy bokornak, erdőszélnek, falurészletnek – mindegy, minek – a dolgain elmélkedek: mi is történik odabent? Mennyire közösségtartóak ezek a házak? Létezik-e bennük az egymásrautaltság, ahogy az valamikor létezett?

► **Ilyesmiken szokott töprengeni, amikor rajzol?**

– Igen, ilyesmiken... Mutatok is néhány rajzot... Egy-

szerű, hát nem?... Egy kis utcarészlet... Itt van egy másik, hogy itt aztán mi is történik, itt, ebben a környezetben... Akkor beleképelem, hogy ebben valamikor állatok voltak, meg ez-az, itt megjöttek mentek, s ezt aztán ki lehet tölteni emberi tartalommal is, mert nem szoktam emberi figurákat hozzárakni. De... Most is például, a tavaly őszi szoboszlói tábor meghívójában volt egy ilyen megfogalmazás, hogy a pusztai életképekből szeretnének – ha lehet – munkákat látni. Lassan mindjárt tizenöt éve járunk az alföldre, és sok mindenbe sikerült ott bele is pillantani. Az igaz, hogy az emberekkel a Hortobágyon, a csikósokkal, juhászokkal szóba kell állni, azokat az embereket meg kell jól nézni, közéljük menni...

Folytatása a 2. oldalon

Márton Árpád (1940. október 6., Gyergyóalfalu)

Festőművész. A marosvásárhelyi Művészeti Iskola végzőse, 1964-ben a kolozsvári Ion Andreescu intézetben festőművészeti-rajztanári diplomát kap. Csíkszeredében dolgozik rajztanárként. 1968-ban a román képzőművészek szövetségének tagja lesz, majd tíz éven át a megyei fiókszervezet vezetője. Pár évig a helyi napilap grafikus. Az 1974-ben alakult szárhegyi Barátság al-

kotótábor alapító tagja. 1992-től a Barabás Miklós Céh tagja, 1997-ben szülőfaluja díszpolgára lesz, majd 2003-ban Gyergyóalfalunak felajánlott munkáiból állandó kiállítás nyílik. Szervezője a gyergyóalfalusi Vadárvcáska alkotótábornak is. Nagyszámú bel- és külföldi kiállítás résztvevője, alkotótáborok meghívottja, művészeti tárgyú tanulmányok szerzője.

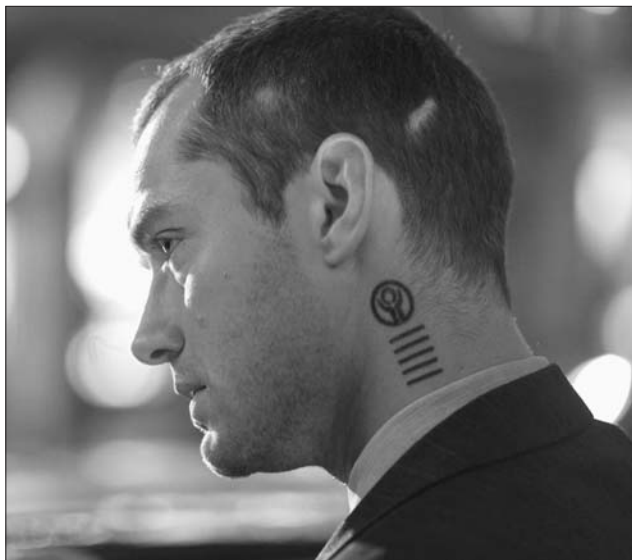
Mozivászón

Műsoron a műszív

Farkas István

Van egy nagyon jó cimborám, aki szinte minden helyzetre tud csipős iróniájú viccet mondani, másik kedves barátomnak pedig nem tudok olyat mesélni, hogy ne fűszerezné meg egy-egy – találó – hivatkozással valamilyen szépirodalmi alkotásra. Néha üdítő, néha zavaró ez a dolog – de van úgy, hogy jómagam is ebbe a hibába esek ... csak filmekkel. Legutóbb például akkor, amikor a mobilszolgáltató egy napos számlafizetési késedelem után máris sms-t küldött, emlékeztetve a tartozásra. Az esetről a nyár egyik leginkább mellőzött – a mozikból igazságtalanul száműzött, de a DVD-kölcsönzőkben szerencsére fellelhető – filmje, Miguel Sapochnik *Repo men* című alkotása, Eric Garcia *The reposson* mambo-jának mozgóképes adaptációja ötlött eszembe, annak kapcsán, hogy a multik késedelem nélkül szeretnék megkapni azt, ami jár nekik.

A film cselekménye a nem túl távoli jövőben játszódik, amikor a szerv-transzplantáció rutinos eljárásnak számít – a *The Union's* társaság kifinomult technológiával készített biomechanikus szervei (legyen az hasnyálmirigy, szív vagy éppen belső

Jude Law energikus alakítása megemeli az ember és a multik viszonyát boncolgató filmet

fül) életkeket mentenek. Persze, mindezt busásan meg kell fizetnie a felhasználónak. Szándékos a szóhasználat, ugyanis a *The Union's* könyörtelenül visszaveszi (és újból értékesíti) a szerveket mindazoktól, akik nem tudják azok törlesztőrésztét határidőre fizetni. A behajtók vagy, ha úgy tetszik, könyörtelen gyilkosok, a címbeli repo-emberek. Egyik legjobbuk, az ex-katona Remy egy behajtás során balesetet szenved, a cég pedig hűséges alkalmazottján szívtranszplantációt hajt végre – az új szervet, persze, nem fizeti, ami azért is

gond, mert hősünk az új szívvel nem képes tovább végezni a munkáját, hiszen így megéri, hogy mit élnek át azok az emberek, akiket üldöz. Persze, nem lesz pénze fizetni, így kezdődik a repók előli menekülés, ami annál is izgalmasabb, hogy a cég volt társát, a szinte vele azonos kaliberű jóbarátot, Jake-et bízza meg a feladattal. A testvérharc toposzát eléggé ügyesen kiaknázó történet természetesen nem melyül pszichodramává, de Jude Law energikus fellépése – amely, sajnos, nem éri el a *Sherlock Holmes*-ban mutatott szintet – megmenti a

filmet attól, hogy véres, „maffia-behajtós” típusú akciófilmmé váljon.

Az alkotás a vizualitás szempontjából semmivel nem több egy átlagos kaszszasiker-mozifilmnél, a bemutatott történet azonban több napig is kísértett, „svédcsavarja” pedig lenyűgöző. A forgatókönyv hibái ellenére a vizuális effektek és a hangsáv stilizáltsága lehetővé teszik azt az eltávolodást, amely elegendő ahhoz, hogy észrevegyük a sokszor túlhajszolt jelenetek mögötti allegóriát, és pedig: testünket csak eladni tudjuk, megvenni már nem. Az ember úgy egész, ahogyan teremődik, és amit – bármit – magunkba fogadunk a világból, könnyedén elveszítjük, ha nem vagyunk hajlandóak odaadni érte cserébe lényünk lényegét. Az önfenntartási ösztönünkkel visszaélő multinacionális vállalatok már manapság is az életünket kéri el tőlünk, ha nem fizetjük a kocsit vagy a lakás részleteit. Életünkért cserébe tehát személyiségünket kell feláldoznunk: ez a film – sajnos, egy kicsit szájbarágóan közvetített – üzenete. Vajon lehetne másképp? Vajon tudnánk úgy élni, hogy ne kötelezzük le magunkat a mindenkori, személytelen szolgáltatóknak?

Faludy György (1910–2006)

Sorok a boldogságról

Mindig csodálkozom, mikor egyes barátaimtól és ismerőseimtől hallok: szeretnének olyan boldogok lenni, mint amilyenek én látszom. Nem tudom, mennyire igaz ez vagy sem. A boldogság nem mérhető semmiféle műszerrel, kérdezőlappal vagy szellemi meghatározással. Nem tudom, boldog vagyok-e vagy sem. De az engem körülvevő boldogtalanság mennyisége és intenzitása mindig meghökkent. A boldogtalanság ugyanis látható, nyilvánvaló, és ha nem is mércével, de azért elég pontosan mérhető. (...)

Ugyanekkor kérdéses, hogy merje-e az ember boldognak mondani önmagát? Ami engem illet, igyekszem élvezni az életet, akár idilli kus kunyhóban lakom az erdő mélyén, mint e pillanatban, akár kommunista haláltáborba zárnak, mint egykor. Boldogságom mértéke, ha mérhetem, tőlem függ, de ugyanekkor külső körülmények is belezászanak. Azaz rajtam múlik, hogy hatalom, pénz, állás után örökös szomjúság ne emésszen és ne ez tegyen boldogtalanná, akármennyit is érek vagy nem érek el belőlük; de ugyanekkor nem tőlem függ, hogy a boldogságomhoz szükséges minimális alapot – szerény szállás, szerény étel, egészség – megkapom-e? A többi azonban, mint a baráti beszélgetés öröme és a szeretet mennyisége, melyet elosztok (és kapok) barátaimtól,

sokat pótol. Rendelkezésemre állt a legfontosabb, amiről Viktor Frankl, egy másik haláltábor vándora, olyan nagyszerűen írt: hogy szabadon választhattam jó és rossz, bajtársiasság és spicliskedés, ellenállás és szellemi megrokkolás között.

Boldog embertől boldogsága okát tudakolni olyasmiről, mintha az ember kilencven esztendő aggastyántól akarná hallani a hosszú élet titkát. Nem tudja. Mégis, ha sarokba szorítanak, valahogy ilyesmit mondanék: „A barátság és a szerelem állandó jelenléte és a hatalomvágy, a kapaszkodás és a pénzszerezés ingerének állandó távolléte már maga is boldogság. Jelentős segítséget ad a boldogsághoz a fontos vagy fontosnak képelt tevékenység. Mindegy, akár testi vagy szellemi aktivitásról van szó. Nehéz depressziót érezni, ha az ember kertjében rózsafakult ültet vagy éppen verset ír. És mindez akkor is aktivitást jelent, ha passzív formában jelentkezik – vagyis, ha az ember zenét hallgat, könyvet olvas, figyeli a természetet, festményekben gyönyörködik. Akármire indulok, egy-egy nagy lépést teszek mérföldes, mesebeli csizmában a boldogság felé.”

(Szerkesztői címmel ellátott részlet Faludy György és Eric Johnson *Jegyzetek az esőerdőből* című könyvéből – Villon Kiadó, Budapest, 2003)

Lászlóffy Csaba

Vas István és a téli Magyarország

Vershordalékot kerülgetsz: zagyva kurucvilágon labanc-fényplazma. Ködmönös télből jössz, behavazva, bujdoklásodnak, lásd, mi a haszna! Randevű? vagy csak csillanó álom – érkezel, átbújsz a Világhálón. Nem vérzik, sárral fröcskölt a város; habzik a szó, de mit sem határoz, üzlet az élet: gyötrellem, káosz, idegenséggel, bűnnel határos érzés; esendően széthullt világod torokszorító: sehol se látod! Epilepsziás-falféhrő Éden – új börtön épül; homályló fényben nincs visszaút. A feledékenyek emléke sincs már, mindent elvesztett. Meghajolsz mélyen, nagy megadással, „Már-már örültem – motyognád (Rád vall) –, hogy végre együtt lehetünk... Ritka pillanat, hogyha két idő titka szembesül.” Mélyen, nagy megadással hajolsz meg. (Kár, hogy mindenki mást hall.)

Láz sorvaszt, sűrű köd – tisztos, ápolt „Nagyapó”, kedves utódra vágyott(?) – Szemüregedben sötétlő kérdés; kár, hogy mobilján csipog s tévét néz mindenki. „Ősbűn? – lehelnéd. – Átok, uzsorás légben mi lesújt rátok?” S futsz fulladozva, elbuksz időtlen. Ott az a bölcső! – az ordas téiben menekitenéd, amíg nem késő (épp Te? a gyáva, erőtlen, vérző memóriájú Öregúr!) – s szótlán kihátrálsz félve mennyei hóban.

Vas István (1910. szeptember 24. – 1991. december 16.): költő, író, műfordító, az avantgárdból induló, azzal klasszicizáló szellemben szembeforduló harmadik nyugatos költőnemzedék jeles tagja

„Most összefestek mindent...”

Folytatás az 1. oldalról

– Amikor először voltam ott, azt mondtam, ezen a pusztán nincsen mit rajzolni, festeni, néztem a nagy semmi-be, ráadásul még köd is volt, olyan, hogy az nem igaz, na de utána, hogy szóba álltam az emberekkel, s kezdtek felpörögni az élmények, az élettörténetek, abban a pillanatban rájöttem arra, hogy ez csak egy tájegység tulajdonképpen, mert az emberek itt is szinte ugyanolyanok, mint odahaza, ugyanolyan szűkszavúak, s akkor keresem erre a mértet, az pedig rögtön magyarázatot is ad rá: a cél érdekében magadban kell bíznod, nem szabad kiszolgáltatnod magadat másnak, a világnak... Ezért aztán valamennyi ottani munkám figurális, látteleket készítettem az alföldi emberekről, persze, ugyanígy itthoniak is lehetnének, de maga a tájba helyezés döntötte el igazán, hogy hol is történnek az események.

► Ha készített valamilyen mérleget az utóbbi időben, mi az eredmény: kimerítette-e a tartalékait vagy pedig vannak még adósságai?

– Nagyon adós vagyok, de nagyon, s ahogy telik az idő, egyre jobban tolnak előttem a dolgok, hogy még mi

mindent kellene csinálnom... S kérem szoktam a Fennvalót, hogy valamennyit ebből engedjen meg is teremteni. Egy sor téma, amit valamikor vázlatokban megfogalmaztam, akkor istenigazában nem láttam a kiutat, a hogyanját, de most, ahogy előszedem őket, úgy dereng fel, hogy ej, ebből mi mindent lehetne még megcsinálni! Nagy Pálnak Marosvásárhelyen volt egy szeszációs ötlete, de ezt csak akkor árulta el egy beszélge-

tés kapcsán, amikor az egyetemet végeztem. Azt mondtam: figyelj ide, sokszor az ember jön-megy, utazik vagy úton van, apró kis vázlatokat készít, sokan fogják az ilyet s eldobják. Én viszont vettem egy nagy cipősdobozt és felírtam a tetejére, hogy „Ötletbank”. Mikor ilyesmit rajzoltam, csak beledobtam. Eltelt évek jókora idő, sokszor évek is, s akkor előszedtem. Így döbentem rá, hogy ebből is, abból is milyen jó munkát lehet kidolgozni. Pa-

litól ezt az ötletet meg is fogadtam, s ugyanígy egy sor apró vázlatomat félreraktam. Menet közben egyre nézegettem őket, s döbbenek rá, milyen jó lenne ezt is, azt is kidolgozni. Mostanra érett meg az a virágzó vackor vagy vadalma, hogy úgy érzem: most már meg tudnám csinálni.

► Mi az, ami még akadályozza, miért nem ugrik neki egyből?

– Nem az idő, most már nem az időm hiányzik, egyszerűen kell, hogy jöjjön hirtelen egy olyan nekifutás, egy hullám, amikor azt mondom, hogy na, most összefestek mindent... Egy egész sor munkám itt áll megkezdve, s ezeket most mind kellene fejteni, de ez úgy fog történni, hogy az összest befördítom a falnak, hogy ne is lássam, s egy teljesen új lappal elkezdek valami mást, s csak azután térek vissza a hogyan-okra. Ezek már lejárt képletek, amik már zavarnak és gátolnak.

► Mit kérdezne saját magától búcsúzóul?

– Azt, de inkább tanács formájában megfogalmazva, hogy neki kell fogni, és amit meg kell csinálni, azt nem szabad halogatni. Amennyit lehet... Amennyit lehet...

Vén ház – 2006-os ceruzarajz Márton Árpád „ötletbankjából”, nagyszülei 1703-ban épült otthonáról

Hamis kérdések – valós gondok

Nem a cigányokról van szó!

Ovidiu Nahoi

adevărul

Az Európai Unió, pontosabban az európai projekt mély válságba csobbant az Európai Tanács múlt heti ülése, illetve Párizs és Brüsszel csúcscsintú összecsapása alkalmával. Ha Párizs egyik minisztere kétségbe vonja, hogy az Európai Bizottság a szerződéses öre, az több mint a francia hatóságok téves válasza az illegális telepek valós problémájára, az súlyos véleménykülönbség a közös értékeket illetően. Megtehetik a tagországok, hogy a nemzeti szuverenitás nevében kivonják magukat a korábban aláírt szerződések alól, és kedvük szerint járjanak el? Hogyne tehetnék meg. De akkor már nem beszélhetünk a II. világháború utáni béke- és jólétprojektről, amely a hidegháború lezárultával Közép- és Kelet-Európára is kiterjedt – ez a projekt már csak vicc. Helyette megnyílik az út a gazdasági protekcionizmus és a különböző típusú, egymással versengő nacionalizmusok felé. A történelemből tudjuk, hova vezetnek ezek az európai földrészen: a nagyok diktatúrájához a kicsik felett, a szabadságjogok korlátozásához, a demokráciák összeomlásához, végül pedig háborúhoz. Mivel magyarítható mégis az európai politikai vezetők viselkedése? A piaci igénytel. A szovjet fenyegetés megszűnése után sok nyugat-európai már nem a béke és a szolidaritás projektjeként, hanem az egyéni nyereség és vesztesség fogalomkör kontextusában tekintett a Közös Európára. Hiszen a csatlakozást Keleten is így fogják fel! – mondogatták. Azonban az értékek harca ma is tart – semmi közünk a kínai vadkapitalizmushoz vagy az autoriter-oligarchikus orosz rendszerhez. Van tehát amit megvédnünk a Mi Európánknak! Azonban a legtöbben megfélekednek erről, hálá az olcsó népszerűséget kereső politikusoknak.

Nicolas Sarkozy és Silvio Berlusconi pedig ebben valóságos bajnok. De elmerészkednek ők a szavazatok hajszolásában az európai projekt lerombolásáig, megfélekedve az Európa mint globális hatalom víziójáról? Románia számára ez történelmi katasztrófaival érne fel. Az európai kívül nincs más modernizációs projektünk, és az adott körülmények között nehéz is volna mást elképzelni. Néhány szomszédunkkal együtt elkerülhetetlenül ama térség felé sodródunk, amelytől annyi ideje próbálunk kinkesersen megszabadulni. Nyugatosodási ter-

vünk, amelyet másfél évszázada néhány Párizsban tanuló lelkes fiatal indított el, ismét köddé válna. A fenyegetés valós. Éppen ezért, jó lenne, ha az illegális táborok pillanatnyi problémáján túlra tekintenénk. Ha értékeinkre gondolnánk, és magunk is hozzájárulnánk az európai projekthez. Nincs más esélyünk! (Fordította: Sz. L.)

Kinek az IQ-ja?

Bíró Béla

NÉPSZABADSÁG

Sarkozy-féle romabotrány után Európát újabb megbotránkozás tartja izgalomban. Thilo Sarrazin német bankszakember és szociáldemokrata politikus könyvet jelentetett meg a németországi mohamedán-kérdésről. Már a cím is provokatív: Németország felszámolja önmagát. A könyv legfontosabb tételei a következők: Németországban a német népszaporulat fokozatosan csökken, a mohamedán bevándorlók viszont fergeteges ütemben szaporodnak. Ha a jelenlegi tendenciákat a jövőre kivetítjük, néhány generáción belül a mohamedánok kerülhetnek többségbe. A mohamedán népesség ráadásul integrálhatatlannak is látszik. A mohamedán gyerekek hatalmas kulturális deficitet indulnak, s ennek a ledolgozására képtelenek.

Intelligenciahiányadosuk mélyen alatta marad a német népességének. Ennek következtében sokan közülük munkát sem vállalhatnak. Egyre többen élőködnek a német állam példátlanul liberális jóléti intézményein. Mindezt Sarrazin genetikai okokra is visszavezeti. A *Die Welt*nek adott interjújában arról is beszél, hogy ha lehetnek zsidó és baszk gének (és „közismerten” vannak), arab géneknek is lenniük kell. Egy olyan népesség esetében ugyanis, melynek nőtagjai évszázadok óta nem járhatnak iskolába, természetesen, hogy nem alakulhattak ki azok az értelmi képességek, melyek ma Johann Sebastian Bach leszármazottait jellemezhetik. Így aztán Németország maga alatt vágja a fát, maga teremt lehetőséget arra, hogy a mohamedánok a német állam pénzén szaporodjanak, csapatostul szüljék a „fejkendő lányokat”, akik újabb „fejkendő lányokat” szülhetnek majd...

Sarrazin téziseit a német politikai elit annak ellenére is kategorikusan elutasítja, hogy azok igazságmagva tagadhatatlan. A németországi mohamedánok (zömükben törökök) komoly beilleszkedési problémákkal küzdenek, a német állam intézményei által kidolgozott ún. integrációs program pedig kimondva vagy kimondatlanul, de a német kulturális hegemonia fenntartását

célozza.

A német állampolgárrá vált törököktől az állam elvárja, hogy elsajátítsák a német nyelvet, de a törökök már nem várhatják el, hogy a velük együtt élő németek az ő nyelvüket is megpróbálják elsajátítani. Ami talán nem egészen igazságos. Annál is kevésbé, mert a mai német gazdaság és nem utolsósorban a nyugdíjrendszer jelentős részben a vendégmunkásokból lett állampolgárok munkateljesítményein alapul, s ez a jövőben még inkább így lesz. Ezeket a tényeket a nemzetállam haladó hagyományainak jegyében senki nem hajlandó elismerni.

A Szociáldemokrata Párt a szerzőt ki szándékozik zárni a soraiból, és sokak követelték, hogy távolítsák el az állásból is. (Végül Sarrazin maga mondott le.) Am az internetes fórumok tanúsága szerint a német népesség 80-90 százaléka Sarrazinnak ad igazat. Még Angela Merkel kritikai megjegyzései is az ő könyvének népszerűségét növelik. A könyv néhány hét leforgása alatt már a 6. kiadásánál tart.

nincs a jövődő nemzedékekkel szemben, oka van.

Ahogy annak is, hogy agresszíven materialista civilizációnk fokozatosan felszámolni látszik önnön közösségi létfeltételeit. Ahhoz, sajnos már a Sarrazin által kárhóztatott arab IQ is bőven elegendő, hogy valaki rájöhessen, az a fajta individualizmus, mely „vendégmunkások” dolgoztatására rendezkedik be, miközben feljogosítva érzi magát arra, hogy felzabálja társadalmának erőforrásait, öngyilkos ideológiát. El lehet ítélni azokat, akik egy ilyen hochintelligens „lebutított” társadalomba nem tartják szerencsésnek beleolvadni, sőt a maguk – társadalmi vonatkozásban racionálisabbnak tűnő – nézőpontjából meg is vetik azokat, akik integráció címén asszimilálni szeretnék őket?

Ráadásul Sarrazin érvei (a hatalmas tényanyag dacára is) enyhén szólva ingatagoknak tűnnek. Nehezen képzelhető, hogy néhány évszázad a mohamedán népesség jejeiben az általa feltételezettekhez mérhető nyomot hagyasson. Ahogy az

metország – és az egész ún. művelt Nyugat – valóban felszámolni látszik önmagát, de egészen más értelemben, mint ahogy Sarrazin véli.

A németországi mohamedánok helyzete – lényegi vonatkozásokban – analóg a kelet-közép-európai romákéval. Eredetileg az utóbbiakat is munkáskéz gyanánt engedték be országainkba, s a román fejedelemségekben például jó időn át rabsorban is kellett dolgozniuk. A mohamedánokra vonatkoztatva is munkáskéz gyanánt engedték be országainkba, s a román fejedelemségekben például jó időn át rabsorban is kellett dolgozniuk. A mohamedánokra vonatkoztatva is csak megismételhetem azt a korábban több helyen is (az ÉS-ben, az *Új Magyar Szó*ban, a *Brassói Lapok*ban, a *Népszabadság*ban) megfogalmazott nézetemet, miszerint a romák csakis a közösségi jogok alapján, saját intézményeik, közösségi rendjük kialakításával, azaz a ma még szitokszóként emlegetett „párhuzamos társadalmak” legitím alakzatainak megteremtésével integrálhatók a fokozatosan több nemzetiségűvé váló XXI. századi államokba.

A kétnyelvű iskolarendszer, a közös, de többnyelvű kulturális intézmények, a többnemzetiségű politikai

be kerülnek Németországban, mi akadályozhatja meg őket abban, hogy saját kultúrájukat és akár saját nyelvüket tegyék hivatalossá, s a kisebbségi németektől ugyanúgy megvonják az anyanyelv hivatalos használatához való jogot, mint ahogy a németek ma tölük? Védelmet csakis azok a közösségi jogok jelenthetnek számukra, melyeket a Nyugat ma merő félelemből tőlünk is megtagad. A ma még nagylelkűségnek álcázott, később azonban elkerülhetetlenül leplezetlenül kényszer hosszabb távon aligha jelent megoldást.

A kisebbségek által illegitimnek érzett erőszak mindig visszaüt. E tételt mi sem példázhatná beszédesebben, mint a határon túli magyarság sorsa. Ha Magyarország annak idején képes lett volna arra, hogy nemzetiségeit egyenrangú közösségekként integrálja a magyar államba, ma talán mi magyarok is saját szövetségi államunkban élhetnénk. Akárcsak a velünk együtt élő románok, szlovákok, szerbek. De mi sem voltunk képesek belátni, hogy a nemzetiségek tényleges (azaz közösségi) integrációja legalább annyira a mi érdekünk, mint az övék. A közösségi integrációra csakis a kölcsönösség teremthetett volna lehetőséget, ha mi készen mutatkoztunk volna arra, hogy elsajátítsuk a velünk együtt élő nyelvét. Ez esetben senkinek sem kellett volna asszimilálódnia. A másik nyelvének és kultúrájának fennmaradását nem az intoleráns faj- és nyelvvédelem, hanem a konkurens közösség nyelvtudása garantálhatta volna.

Efféle kölcsönösségnek azonban sem Nyugaton, sem Keleten, semmi jele. A vitázó felek még mindig a kisebbséggel szembeni nemzetállami asszimilatív patternjeiben gondolkodnak. Magyarországon is. Lásd Seres László A provokátor című írását a *Hírszerző.hu* híroportálon! Az egyetlen „előrelépés” az, hogy asszimiláció helyett ma már a többségiek is inkább integrációról beszélnek. Am ezalatt változatlanul azt az asszimilációt értik, melyet Seres leplezetlenül meg is nevez.

Ami meg a sarját, a „becsületgyilkosságokat”, a megkövezést illeti, (amiket különböző változatokban az európai civilizáció mintaképe, a görög demokrácia is gyakorolt), ma már a németországi mohamedánok elsöprő többsége is elítéli. Ha nem így lenne, nem választották volna éppen Németországot. Abban pedig, hogy az arab államokban ezeknek az archaikus szokásoknak az elutasítása nem mindenütt történt meg, nem lebecsülendő szerepük lehet a zsidó-keresztény civilizáció és a mohamedán kultúra közti „vallásháborúknak” is.

A cigánytábor a készbe megy

Nyilvánvaló, hogy a kérdés kibeszélése, melyet politikai dogmák ez ideig lehetlenné tettek, többé nem halogatható. Ráadásul, a mohamedán problematika kisértetiesen emlékeztet a kelet-közép-európai roma-kérdésre is. Csakhogy a viták sajnos – amint azt egy török-német szociológus is megállapítja – nem a lényegi kérdésekről folyik. Az egyik tábor mereven elutasítja Sarrazin kérdésfelvetését is, a másik meg mámorosan kibeszéli rasszista-kisebbséggel lenes nézeteit.

Hogy miként kerültek Németországba a mohamedánok, s hogy miért nem is gondol ma már gyerekvállalásra Bach büszke utódainak legalább harmada – ezek a kérdések fel sem merülnek. Pedig valahol itt van a kutya elásva. Annak ugyanis, hogy a sokak által mélyen megvetett mohamedán hívők hisznek a családban és a gyermektől, a mi formailag zsidó-keresztény társadalmaink pedig csak a pillanatnak élnek, és úgy érzik, semminemű kötelezettségük

IQ vizsgálatának nyugati módszertana sem ugyanazt méri a mohamedánoknál, mint a keresztényeknél. Feltehetőleg a mi mohamedán IQ-ink is csapnivalóak lennének. Számos adat utal arra is, hogy a mai német iskolák éltanulói korántsem a németek, hanem az ázsiaiak: hinduk, vietnámiak, kínaiak. Arról nem is beszélve, hogy az európai tudományosság alapjait a középkori mohamedán kultúra mentette át a reneszánsz Európájába.

A törökök munkája nélkül a mai Németország sem lehetne az, ami. Miért ne volna tehát a mohamedánoknak is joguk berendezkedni az – immár közös – hazában? A Nyugatnak az az igénye, hogy kultúráját, dominanciára törekvést, sőt vallási meggyőződéseit az egyetemes emberiség vívmányainak, a mohamedánok analóg értékeit és törekvéseit pedig a barbár partikularizmus megnyilvánulásainak állítsa be, tudományosan (azaz racionálisan) megalapozhatatlan. Az ésszerűség esztelen mítoszaiiba beleszédült Né-

közösség csak a nemzetállami elvakultságok perspektívájából botrány. A XIX. század Erdélyében vagy a XVII. századi Franciaországban, amíg a jakobinus fanatizmus alá nem aknáztá, nagyon is ígéretesnek bizonyult, s ha többségi rögeszméinkről lemondhatnánk, ma is annak bizonyulhatna. A párhuzamos társadalmak integrációja révén nemcsak az európai nyelvek és kultúrák értékeinek elsajátítása gazdagíthatná a mohamedán közösségeket, hanem a mohamedán közösségek nyelvének, értékeinek megismerése és elsajátítása is segíthetné az európai közösségeket a hagyományos európai értékek, a család, a közösség iránti felelősség újrafelfedezésében. Az állam mint politikai közösség nem pusztán a németek legitím tulajdona, hanem azoké a mohamedánoké is, akik letelepedtek a honban.

Ha ezt a Nyugat (és a Kelet) társadalmi nem tudatosítja, hosszú távon tragikus következményeknek nézhetünk elébe. Ha ugyanis a mohamedánok tényleg többség-

Forradalmi mimetizmus

Egy duzzogó igen

Aczél Endre

NÉPSZABADSÁG

A szocialisták június óta először ezen a héten érezték jól magukat a parlamentben. Sőt kitűnően. Elolvasták ugyanis „a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló T/1062 sz. törvényjavaslatot”, s mehökkentem tapasztalták, hogy a Matolcsy féle nemzetgazdasági minisztérium által benyújtott dokumentum szinte semmi kivetnivalót nem talált.

A szöveg hideg szenvtelenséggel vette sorba a költségvetés születesét és végrehajtását megelőző, illetve kísérő kényszereket, és nyugtázta (nevek nélkül természetesen), hogy a Gyurcsány-kormány által kialakított IMF/uniós hitelcsomag, valamint a Bajnai-kormány kiadáscsökkentő intézkedései „jelentősek” voltak, s hogy nélkülük nem lett volna lehetséges a gazdaságpénzügyi rendszer (benne a forint) stabilizálása, vagy épp a költségvetés finanszírozása. Még az „Út a munkához” programról is talált a törvényjavaslat elismerő szavakat! Olvasván mindezt, Szekeres Imre, az MSZP gazdaságpolitikai kabinetjének vezetője, elfojtva egy kaján mosolyt „igazságbeszédet” emlegetett, korrektségről és szakszerűségről szolt. Boldvai László MSZP-s képviselő pedig úgy találta, hogy „hosszú hónapok után” ez az első olyan előterjesztés, ami „magas színvonalú szakmai előkészítés” után került a képviselők elé.

Gyanítom, kevesen tudják, hogy a szóban forgó előterjesztés szövege – hogy milyen hányadában, meg nem mondom, de a gerincet tekintve vitathatatlanul – még a Bajnai-kormány apparátusában készült, minthogy a költségvetési fejezetek gazdáinak már tavaszelőn, még jóval a választások előtt el kellett készíteniük a maguk „zárszámadását”. Ilyenformán az Orbán-kormány, illetve Matolcsy minisztériuma „megörökölte” a zárszámadást. Aztán homokszem került a gépezetbe. A Bajnai-kormány szakapparátusa, mint tudni, kicseréldött. Lehetséges, hogy az új emberek, akik éppen csak ismerkedni kezdtek hivatalukkal, nem vették maguknak a fáradságot, hogy átfésüljék és legalább minősítésében, hangulatában módosítsák a 166 oldalas szöveget? Talán el se olvasták? Nagyon is lehetséges. Emellett egyetlen érvet tudok felhozni: a fideszes képviselők mehökkentését, mely, gyanítom, nem volt kisebb, mint a szocialistáké. Az elmúlt hónapok verbális fegyverpogása után tudniillik minden egyebet elvárhattak kormányuktól, csak

azt nem, hogy egy „romokban heverő ország” képe helyett a beteresztett zárszámadási törvényjavaslat legitímálja a Gyurcsány, de főként a Bajnai-kormány lépéseit. Mít mond ilyenkor kínjában egy fideszes képviselő? Azt, amit Kovács Zoltán: hogy a zárszámadás „elfogadhatatlan”, ám ő azt részben az uniós kötelezettségek, részben az ország iránt érzett felelősségtől vezetettve – megszavazza. Ehhez némi szófejtés igényeltetik. Ugyanis a Fidesz-frakcióban a szöveg láttán némi lázongás tört ki, a vezérkar izgatott tanácskozásba kezdett, a törvényjavaslat leszavazását megelőzendően. Volt oka rá. Tudta ugyanis –vagy ha nem tudta, ellenzékből „megsúgták” –, hogy ha a törvényjavaslat elbukik, akkor nyitva marad az egész 2009-es költségvetés ügye, és az európai unió erre hivatkozva megtagadja az előző évről esedékes támogatások kifizetését. Marad tehát az egyetlen értelmes választás: „duzzogni” (Kovács képviselő), de megszavazni.

Ha Gyurcsány megdicséri...

Megyesi Gusztáv

NÉPSZABADSÁG

Most már egyre több jel utal arra, hogy Gyurcsány Ferenc nagyobb károkat okoz a nemzettesten kötcsei magányába visszahúzódva, mint miniszterelnökként, leghazudósabb korszakában. Legutóbb például azt írta a blogjában, hogy Orbán Viktor nagyon is jól tette, amikor Azerbajdzsánba utazott új gázvezetékéről tárgyalni. Ez nagyon sokkoló bír lenni az árnyalt gondolkodáshoz szokott forradalmi tömegek számára. Nyolc éven át ugyanis az ment, hogy amit ezek (a kommunisták) mondanak, az már eleve hazugság, annak épp az ellenkezője az igaz és a helyes, ezért is kell majd mindent, de szó szerint mindent megváltoztatni. Igen ám, de ha Gyurcsány, aki magától az ördögtől való, ha ugyan nem ő maga a patás, azt mondja, hogy Orbán jól tette, amit tett, akkor Orbán bizonyára valamit nagyon rosszul csinált, ez viszont ab ovo nem fordulhat elő; ebbe még valószínűleg a krétaiak is belebuktak volna, pedig ő már tudvalevőleg szembenéztek a „minden krétai hazudik” formulával is. Ráadásul Gyurcsány azt is állítja, hogy Orbán nagyon is helyesen cselekedett, amikor bérelt repülővel tette meg az utat oda-vissza, holott mehetett volna például biciklin is vagy gyalog. Arra, tette még hozzá, hogy 12 millió forintba került az út, „kár is szót vesztegetni”. Ez nemcsak azért bátor és forradalmi bejelentés, mert a szocialisták épp a napokban adtak ki har-

cos kommunikét annak tárgyában, hogy ilyen drága géppel pófátlanág volt utazni az adófizetők sérelmére, hanem mert az elmúlt években sikerült a magyarsággal minden aviatikával kapcsolatos eszközt meggyűlöltetni, különös tekintettel a vezető politikusok, államférfiak szállítására is alkalmas repülő szerkezetekre; aki ilyenre fölül, az az árthatlan magyar adófizetőket szipolyozza, közönséges parazita.

Márpedig Orbán repülővel ment, és az adófizetők pénzén. Igaz viszont, hogy kelet felé. Ez azért tehet rendet a forradalmi erő fejében, mert a forradalom győzelme óta a világ Magyarországról keletre terül el, ami nyugat felé van Merkel aszszonnyal, Obama elnökkel, az afféle újvilági bennszülött társaság, amellyel persze majd továbbra is jót kereskedünk üveggyölyök tárgyában, közben jól megtérítjük őket, de nekünk Kelet a piac. Igaz, hogy Kelet alatt évtizedeken át a kommunistákat értette a mostani kormánypart, nem is olyan régen például a Kí-

Bajnai Gordon
– a szerény alapozó

tiszteletere, most meg nem-hogy nem fogadja, egyenesen elbújik előle, merthogy biztos, hogy követni tudják a hirtelen változásokat, meg majd azt hiszik, Gyurcsány visszatért.

Dühös gazdagok

Paul Krugman

The New York Times

Amerika izzik a haragtól. Igaz, ez a fehéren izzó düh nem általános jelenség, leg-több honfitársunkra nem jellemző. A dühös kisebbség viszont nagyon dühös, ugyanis olyan emberekből áll, akik úgy érzik, megfosztják őket valamitől, amihez joguk van. És készen állnak megtorolni a dolgot. Nem a Teaparti tagjairól beszélek, hanem a gazdagokról. A legtöbb polgár számára nehéz idők ezek. A gazdasági válság miatt nő a szegénység, különösen pedig az akut szegénység, emberek milliói veszítették el otthonu-

Orbán Viktor
– sokat átvész elődjétől

kat. A munkanélküliség főként a fiatalokat sújtja, de az ötven felettiek attól tartanak, soha nem találnak már maguknak munkát. Ennek ellenére a politikai dühöt – azt a fajta dühöt, amely arra ösztökéli őket, hogy Obama elnököt Hitlerhez hasonlítsák vagy árulással vádolják – nem ezek között a szegény emberek között kell keresni. Megtalálni viszont a kivételes szocializmusban akkora kupleráj volt ideológiai síkon is, hogy néhány tétel akár igaznak is bizonyult. Ebből viszont az is következik, hogy a kormányzás nem feltétlenül csak spirituális játékokban, koronáztatásban, közös imákban, meccsre járásban merül ki, hanem az efféle gázvezetékes, kompromisszumos, érdekelismerés tárgyalások is hozzátartoznak, hogy úgy mondjam, Nenyivel meg Schmitt Pállal nem lehet jóllakni. Viszont ha ez így van, s holnap épp az eddig lenézett vagy ócsárolt partnerrel kötünk üzletet, akkor igen praktikus volna visszafogni a spirituális lendületből. Mert az spirituálisnak még elmegy, hogy most például itt van a dalai láma, akit tíz évvel ezelőtt már fogadott a miniszterelnök, még kendőt is kötött a

változik. Egy biztos: a hülyeség bekerült a főáramba. Mert egy dolog, ha egy milliomos vacsora közben összevissza fecseg, és teljesen más, ha a *Forbes* magazin címlapsztorija megvádolja az Egyesült Államok elnökét, hogy „le akarja teríteni” Amerikát kenyai, „gyarmatosítás-ellenes” politikája részeként; hogy „az USA-t egy ötvenes évekbeli, a Luo törzshöz tartozó egyén álmainak megfelelően irányítja”. Ha a gazdagok érdekeinek megvédésére kerül sor, a jelek szerint a normális, civilizált (és racionalis) diskurzus szabályai már nem érvényesek. Ugyanakkor az önsajnálata kiváltságosok között nemcsak elfogadott, de egyenesen divattossá vált. Az adócsökkentés védelmezői általában arra hivatkoznak, hogy tulajdonképpen a tipikus amerikai család megsegítése lebeg a szemük előtt. Még az adókedvezményeket is a lecsöpögő gazdaság szolamival indokolták, ami szerint az alacsonyabb adók mindenki számára erősebbé tennék a gazdaságot. Manapság viszont az adócsökkentők már meg sem próbálnak a „csöpögős” érvekkel. A republikánusok igenis állítják, hogy az adók növelése ártana a kisvállalkozásoknak, bár leri róluk, hogy nem tiszta szívvel teszik. Ehelyett elterjedt a veheemens tagadása, miszerint az évente 400-500 ezret keresők gazdagok volnának. Pedig elég egy pillantást vetni ennek a bevételi kategóriának a kiadásaira – a drága házaikra kivetett ingatlanadókra, az elit iskolákra, ahova gyerekeiket járatták, és a sor folytatható. Tényleg, alig éri a széle a hosszát... És a tagadhatatlanul gazdagok között meghonosodott egyfajta harcosságot jusskövetelés: az ő pénzük, joguk van hozzá. (...) A jól kereső amerikaiak – a világ legszerencésebb emberei – színjátéka, az önsajnálata és ön-jogosságba való beburkolódzás akár vicces is lehetne, ha eltekintենék egyvalamitől: a végén még nyerhetnek is. Mít nekik a 700 milliárdos ár a magas adókedvezmények kibővítéséért: jóformán valamennyi republikánus és néhány demokrata kezét-lábát törli, hogy segítség-re siessen az elnyomott tehetősöknek. Látnak, a gazdagok különböznek tőlünk: nagyobb befolyással rendelkeznek. Ez részben a kampányhosszarállásoknak köszönhető, de nyomás kérdése is. (...) Így amikor a gazdag szembesül a veszéllyel, hogy jövedelme három-négy százalékkal nőne az adója, a politikus átérzi a fájdalmát – sokkal élesebben érzi, világos, mint a több millió, munkahelyét, otthonát és reményét vesztő család fájdalmát. Amikor pedig vége lesz az adóháborúnak, biztosak lehetnek benne, hogy akik most, így vagy úgy, az elit bevételeit féltik, ugyanazok kö-

vetelik majd a szociális támogatások és a munkanélküli segély levágását. Amerika nehéz döntések előtt áll – mondogatják majd –, mindnyájan meg kell hoznunk a szükséges áldozatot. De amikor azt mondják, „mi”, tulajdonképpen rád gondolnak. Mert az áldozat a kismembernek való. (Fordította: Sz. L.)

Mi a magyar?

Komzsik Lajos

Hatvan évem első felét ott-hon éltem le, második felét az új hazámban. Megöregedvén úgy kezdtem érezni, hogy az amerikai útlevél mellé elkelné egy magyar is, mert akkor én, mint magyar ember, magyar útlevéllel utazhatnék Magyarországra. (...) Eredeti magyar útlevélem már nincs meg, viszont megvan az 1950-ból származó, kézzel kitöltött, megsárgult és szakadozó születési anyakönyvi kivonat. Sajnos a Los Angeles-i magyar konzulátus szerint ez elfogadhatatlan, ezért magyar állampolgárságom bizonyítását célzó eljárást kell indítanom. Csakhogy az erre szolgáló beadvány házassági anyakönyvi kivonatot is követel. Hogy mért kell házassági anyakönyvi kivonat egy útlevélhez, azt csak a magyar hatóságok tudják, de nem mondják meg – az amerikai útlevélhez például nem kell ilyesmi –, nyilván úgy gondolják, hogy a magyar ember házias. Aki nem házias, nem magyar. Sebj, én szabálykövető magyar ember vagyok, megfelelő felelősséggel és kivonattal, bár ami azt illeti, a kivonat nem százszázalékosan perfekt. Amikor összeházasodtunk, feleségem születési helyeként is az enyémet írták bele. (...) Summázva: nem lehet magyar útlevélem, mert az Amerikában kiadott házassági anyakönyvi kivonatunk hibás és ki sem javítható. Megkérdeztem, mi lenne, ha elválnánk, de azt mondták, akkor is kéne házassági anyakönyvi kivonat, és ami van, az a válás után se lenne jobb. Azt is megkérdeztem, mi lenne, ha letagadnám, hogy nős vagyok, ám ezt hallván a Los Angeles-i magyar konzulátus tisztviselője – azaz közvetetten a Magyar Köztársaság – mélysegesen fölháborodott, és büntetőjogi következményekről tett említést. Végül azt mondtam, hogy akkor szeretnék a magyar állampolgárságomról lemondani. Semmi akadálya, jött a válasz. Vagyis ha nem akarok magyar állampolgár lenni, akkor az vagyok. Ha útlevélet szeretnék, akkor nem vagyok az. Lányom, aki egy másik amerikai államban él, szintén igényelt magyar útlevélet (később kezdte, mint én), és már hozzá is jutott. Kérelmét azon az alapon fogadták el, hogy magyar állampolgár az apja.

Hitelgarancia vállalkozásoknak

Czédly József

Az Európai Bizottság közleményben hozta a tagországok tudomására miszerint a jelenlegi pénzügyi válságban egyetért olyan intézkedésekkel melyeknek alapján a vállalkozások állami segítséget kaphassanak ahhoz, hogy könnyebben juthassanak pénzügyi forrásokhoz. Ennek megjelölt formája a garancia vállalás által nyújtott támogatás. A *Hivatalos Közlöny* szeptember 20-i, 650. számában jelent meg a Tárcaközi Miniszteri Bizottság (Comitetul Interministerial de Finanțari, Garanții și Asigurări) 112/2010 sz. Határozata melyben elfogadja annak az állami támogatásnak az alapelveit melyek a jelenlegi pénzügyi válságban megkönnyítik, garancia formájában, pénzügyi forráshoz jutni a kis-, közepes és nagy vállalkozásokat.

A Határozat szerint az állam az EXIMBANK Rt. bízta meg, hogy az ő nevében és számlájára garanciát vállaljon a vállalkozásoknak nyújtott bankhitelek fedezésére, azzal a feltétellel, hogy a garancia nem haladhatja meg a beruházásokra vagy a termelő tőkére felvett hitelek értékének 90%-át. A garancia, a határozat értelmezése szerint, abban áll, hogy az EXIMBANK kötelezettséget vállal, garancia levél formájában arra, ha a hitelt nyújtó bankot a hitelnyújtással járó kockázat alapján károsodás éri, átvállalja és kifizeti a kárnak egy részét.

A most megjelent szabályozás módosítása a 2009 jú-

liusában közzétett hasonló tárgyú határozatnak. A hitelgarancia nyújtás két évre szól, összértéke 450 millió lej, ebből eredetileg 2009-re 250 millió lejt irányoztak elő, de a fel nem használt összeget áttették 2010-re, amikor is további 200 millió lejt biztosítottak az említett célra, amiből hozzávetőlegesen, az előszámítások szerint, 180 cég juthat hitelgaranciához.

A program keretében az EXIMBANK 2010. december 31-ig írhat alá hitelgaranciát vállaló szerződést azokkal a vállalkozásokkal melyek 2010. október 30-ig benyújtották ezirányú kérvényüket. Az igénylők a szerződés megkötésétől számított 2 évi időtartamra jogosultak egy kedvezményes ga-

rancia díj (prima de garantare) megállapítására. A Határozat megszabja hogyan kell kiszámítani a hitelgarancia díj nagyságát és ennek összegéből vállal át az állam, támogatás formájában, 25%-t kis és közepes vállalkozások esetében és 15%-t nagy vállalkozások számára. A hitelgarancia arra szolgál, hogy kiegészítse a bankhitelt felvett cég által biztosított saját garanciát.

A garanciával fedezett bankhitel időtartama nem lehet nagyobb mint 6 év beruházási hitelek esetében, és 4 év ha a termelő tőkére vonatkozik. Ennek a hitelnek az értéke nem lehet nagyobb mint a vállalkozásnak 2008-ban a bérekre és az ehhez tartozó járulékokra fordított kiadásai. Amennyiben a cég

2008 január 1 után jött létre, a hitel nagyságát az első 2 évi tevékenység keretében a fizetésekere és járulékokra előirányzott összeg szabja meg. A garancia vállalás időtartama nem haladhatja meg a bankhitel idejét plusz 30 naptári napot. A garanciát abban a valutában adják amiben a bankhitelt is folyósították.

Hitelgaranciára jogosult minden Románia területén működő, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozás melyeknek 2008. július 1-én nem voltak pénzügyi nehézségei de utólag a gazdasági válság hatására ilyen helyzetbe kerültek. Az érvényben levő európai szabályozások szerint, amint ezt a határozat is pontosítja, pénzügyi nehézségben van-

nak azok a vállalkozások melyek:

– korlátozott felelősségű társaságok esetében (SRL), ha a veszteség értéke meghaladja a vállalati törzstőke felét és az utolsó 12 hónapban a tőkének egynegyedét;

– azoknak a társaságoknak esetében ahol a részvényeseknek legalább egy része korlátlanul felel a vállalati adósságért, ha elveszett a vállalati tőkének több mint a fele és az utolsó 12 hónapban a vállalati tőkének több mint egynegyede;

– a vállalati formától függetlenül pénzügyi nehézségben levőnek lehet tekinteni azokat a cégeket melyek szemben a hazai törvények alapján fizetésképtelenség miatt eljárást indítottak. Nem jogosultak hitelga-

ranciára a fegyvergyártással, szerencse játékokkal, alkohol és dohány gyártásával, valamint az ingatlanok forgalmazásával foglalkozó vállalatok.

A hitelgarancia igénylését tartalmazó kérvényt az EXIMBANK egyik területi egységéhez kell eljuttatni, mellékelve a következő okiratokat:

– jogi státust igazoló okmányokat: alapító okirat, cégbejegyzését igazoló okmány, eredetiben a ténymegállapító igazolást (certificat constatator) stb.;

– pénzügyi dokumentációt: az utolsó két pénzügyi év lezárásáról szóló kimutatásokat, 2008. július 1-én létező pénzügyi helyzetet, az utolsó nyersmérleget (balanța de verificare), a cég bankja által elkészített elemzést a vállalkozás pénzügyi képességeiről;

– kereskedelmi dokumentációt: részletes beruházási tervet, megvalósíthatósági tanulmányt (studiu de fezabilitate), üzleti tervet, piac értékelő tanulmányt, a hitel-szerződés tervét;

– saját felelőségre kiállított nyilatkozatot, miszerint a vállalkozás megfelel a pénzügyi nehézségre jellemző feltételeknek;

– esetlegesen egy saját felelőségre kiállított nyilatkozatot arról, hogy a vállalat megfelel a kis és középvállalkozások számára megállapított kritériumoknak;

– nyilatkozatot arról, hogy részesült-e a vállalat minimális jellegű támogatásban, állami támogatásban, milyen törvényes alapon.

A gyorsított, választható kilakoltatási eljárás

Deák Levente

A rövidesen hatályba lépő új polgári perrendtartási törvénykönyv tele van olyan szabályokkal, amelyek eddig, ebben a formájukban, a régi (a jelenleg még hatályos) jogszabályban nem szerepeltek. Ezek közül eddig kettőt ismertettünk. A harmadról, amely az 1019-1034. szakaszokban olvasható, ebben az ismertetőben lesz szó. A különleges polgári peres eljárásokat tartalmazó XI. cím alatt a kilakoltatási eljárásról rendelkeznek, és már az elején kimondják azt, hogy alternatív, választható szabályokról van szó, azaz a felperes tulajdonos vagy bérbeadó akár a köztörvényes utat (calea dreptului comun) is választhatja céljai eléréséhez: a kilakoltatás elrendeléséhez, az elmaradt lakbér behajtásához, a bérlő, az albérlő, a haszonbérlő neki okozta kárának megítéléséhez és behajtásához. A törvénykönyv megszövegezői arra is figyeltek, hogy minél több, az életben, a gyakorlatban előforduló peres ügyben

lehesse ezt a gyorsított eljárást igénybe venni, azaz olyankor is, amikor önkényes (jogcím nélküli) lakásfoglalóval szemben kell intézkedni, de olyankor is, amikor lejárt érvényű szerződéssel rendelkező, de az ingatlant tovább, most már jogtalanul használó bérlővel, haszonbérlővel állunk szemben.

A kilakoltatási kérelemmel megkereshető, azaz területileg illetékes bíróság (judecătoria) az, amelynek körzetében az elfoglalt, fel nem szabadított ingatlan fekszik még akkor is, ha időközben a lakó, a bérlő elhagyta azt vagy akinek szerződése lejárt (1021. szakasz), és ezt azért, mert őt úgy tekintik, mint akinek kötelező lakóhelye abban az ingatlanban van. Ha pedig a lakás, az ingatlan zárva van, az idézéseket, a periratokat a lakás, az épület ajtajára kell felfüggeszteni.

A peres eljárás kezdő lépése a bérlő, az önkényes lakásfoglaló, vagyis az alperes késelembé helyezése, azaz a bírósági végrehajtón ke-

resztül a lakás elhagyására történő felszólítása, aminek a leendő alperes legtöbb 30 napon belül eleget kell tgyen. Ez a szabály abban az esetben, ha a bérlői szerződés hatálya határozatlan időre szól, amikor is a tulajdonos szerződés-felmondásának bejelentése egyben kilakoltatási felszólításnak is minősül. Ellenben akkor, amikor a bérlői szerződés határozott időre kötött, a kilakoltatási felszólítást legkevesebb 30 nappal a szerződés érvényének lejártá előtt el kell küldeni. A felszólítás postázásáról a bérlő egyoldalúan le is mondhat, ha a bérlői jogviszony bármilyen okból megszűnik, azaz a bérlő a bérlemény fölötti használati jogát elveszíti. Az önkényes lakásfoglalók ennél rosszabb helyzetben vannak, mert nekik a törvény csak 5 napot ad a lakás, az ingatlan elhagyására, felszabadítására, ezt is a felszólítás kikézésétől számítva. Bár ezek az eljárási szabályok eredendően a kilakoltatás elérését szolgálják, a törvényalkotó az elmaradt és a

jövőbeni bérlői díjak követelését és megítélhetőségét is lehetővé teszik ezen az úton, vagy a köztörvényes úton, de választása szerint akár a kis értékű követelések érvényesítésére biztosított, különleges eljárási szabályok szerint is. (Erről már közöltünk ismertetőt.)

A tulajdonos vagy bérbeadó felperes keresetét a felek megidézésével ugyan, de leegyszerűsített, gyorsított eljárás keretében a tanácssteremben tárgyalják le, kivéve azt az esetet, amikor a kilakoltatást a bíróság, a haszonbérlő nem fizetése miatt kéri érvényes bérlői szerződés létezésében. Ez a szerződés ugyanis a törvény ereje szerint végrehajtható okirat. Ilyenkor a feleket nem kell megidézni. Az alperes választásának letétele nem kötelező (întâmpinarea nu este obligatorie), mint ahogy az alperesnek nem áll jogában visszakereset (acțiune reconvențională) megfogalmazni, sem pedig egy-egy ilyen ügyben maga helyett másokat perbe hívni. Erre csak a maga indította külön

perben nyílik lehetősége.

A bíróság kilakoltatást elrendelő határozata azonnal végrehajtható lesz, és ellene 5 napon belül csak fellebbezésnek (apel) van helye, amit a felek megidézésével folyó ügyekben a határozat kihirdetésétől, idézés nélkül folyó ügyekben a határozat kikézésétől számítanak. A hozott határozat ellen viszont az érdekeltek ún. végrehajtás elleni panasszal élhetnek (contestație la executare). A kilakoltatási határozat végrehajtását nem lehet felfüggeszteni, illetve akkor lehet, ha a kilakoltatás jogalapja az elmaradt bér nem fizetése volt. Ilyen esetben mind a végrehajtási panaszt tárgyaló bíróság, mind a fellebbezést eldöntő törvényszék elrendelheti a végrehajtás felfüggesztését, ha az alperes vállalja, hogy záros határidőre adósságát rendezi. Ennek elmaradása esetén a felfüggesztés jogszerint megszűnik.

A XI. cím utolsó, III. fejezete, azokat az eseteket sorolja, amikor a bérlői jogviszony fennállta alatt a bér-

beadott és -kapott ingatlant a bérlő által okozott maradó károsodás, állagromlás, nem rendeltetésszerű használatból eredő értékvesztés stb. érte. Az ilyen tárgyu perekben a tulajdonos keresetét a megkeresett bíróság ún. elnöki rendelkezés (ordonanța prezidențială) meghozatalával tárgyalhatja le és döntheti el, a felek kötelező megidézése után vagy mellett. A döntésben a jogszerűtlen használat abbahagyását és az eredeti állapot visszaállítását rendelhetik el. A fejezetben külön helyet kapott (1034. szakasz) egy olyan rendelkezés is, hogy ezt az eljárást a tulajdonosok egyesülete is igénybe veheti a tömbházi lakások osztatlan közös tulajdonú részlemeinek, illetve a kizárólagos tulajdon szükséges, esetenként az ingatlan lakhatóságának biztonságát szolgáló, de egyes tulajdonosok által el nem végzett, általuk önként fel nem vállalt munkálatainak elnöki rendelkezés alapján, tehát egyszerűsített peres úton történő kikézéséért.

Szabadidő-autó kerestetik!

Tizenkét modell maradt versenyben a 2011-es év SUV-ja címéért Romániában

Tizenkét autó pályázik a 2011-es év Szabadidő-autója címre Romániában – hozta nyilvánosságra a finaliták listáját a hazai szakírókból álló zsűri. A végső döntést októberre halasztották, addig a BMW X3, a Dacia Duster, a Ford Fuga, a Honda CRV, a Hyundai ix35, a Hyundai Santa Fe, a Jeep Grand Cherokee, a Kia Sorento, a Kia Sportage, a Mitsubishi ASX, a Nissan Qashqai, a Toyota Land Cruiser és a Toyota RAV4-es versenyez a terepjáróknak járó elismerésért.

A díjat először tavaly osztották ki Romániában, akkor a Mazda CX-7-sének a ráncfelvarrott változata lett a befutó a Subaru Outback és a Reanult Koleos előtt. Az

idén egyik márka sem képviselteti magát, talán csak a Reanult, hiszen egyes helyeken a Dustert a francia brand mögé bújtatva árulják.

De vegyük csak sorba a döntősöket. Ha az autók árát nézzük, akkor a Dacia mindenképp aranyérmes, hiszen már 10 ezer euró körüli áron megvásárolható, miközben a Toyota Land Cruiserének csúcsmo- dellje 83 ezer euróra rúg. Tény viszont, hogy míg a legolcsóbb Dusterben 105-110 lóerős 1,6-os motor van, addig a japánok terepjárójában egy 4,5 literes, 286 lóerős V8-as „szív” dobog.

A BMW X3-as még nagyon friss a hazai piacon, az első modelleket csak év végén szállítják ki. Kétféle motorizáció szerepel a palettán:

a négyhengeres dízeles, 184 lóerős xDrive20d, valamint a hathengeres benzinmotoros, 306 lóerős xDrive35i. Érdeklőség, hogy bár meghajtásban erősebb a Cruisernél, árban jóval olcsóbb, hiszen a csúcsmo- dell 51700 euróba kerül.

A Ford Kuga már 2008 augusztusában bemutatkozott a romániai piacon, kétliteres, 140 illetve 163 lóerős erőforrása pedig elegendőnek bizonyult a 4x4-es meghajtáshoz. Az ára 20 ezer euró körül mozog.

A Hyundai ix35 a Hyundai Tucson utóda, s májusban debütált Romániában. Egyelőre csak a kétliteres, 136 lóerős dízeles vagy a 163 lóerős benzines motorral elérhető, de október végétől

A RAV4 pályafutása már több mint 15 évre nyúlik vissza, népszerűsége pedig töretlen

már az 1,6 literes, 140 lóerős benzines és az 1,7 literes, 115 lóerős erőforrással felszerelt változatokat is elhozzák. Jelenleg a legolcsóbb modell 21 ezer euróba kerül. Ennél drágább az immár jól ismert Santa Fe, amely immár tíz éve szerepel a terepjárók piacán. Ilyen hosszú idő után rá is fért a ráncfelvarrást s második generációs változata idén már új pompájában készül teret hódítani magának. Mintegy 31 ezer euróért egy 2,2 literes, 197 lóerős dízel- motorral ellátott terepjárót ajánl a gyártó, s hagyományát tekintve esélyesnek tekinthető az év szabadidő- autója címre.

A Kia Sorento a tavalyi év végén, míg a Sportage idén augusztusban jelent meg a romániai piacon. Előbbi kétféle motorizációt kínál (2,4 literes, 174 lóerős benzines és 2,2 literes, 197 lóerős díze-

les), míg utóbbi modellnél háromféle erőforrás (1,6 literes 138 lóerős és 2 literes 163 lóerős dízeles) közül lehet választani. A koreaiak két modellje közül a Sorento a drágább, a Sportaget akár már 17 360 euróért is meg lehet venni.

A Mitsubishi ASX 1,6 literes benzines 115 lóerős, míg a 1,8 literes dízelmotorja 150 lovas. Ehhez hasonló teljesítményre képes a Quashqai is. A 2008-ban bemutatott, ráncfelvarrott modellnél négy motorizáció (1,6 literes és 2 literes 140 lóerős benzines, valamint 1,5 és 2 literes 105 illetve 150 lóerős dízel) közül lehet választani ha csak kétkerék meghajtást bír az autó, a 4x4-essel a 140 és a 150 lóerős motor passzol. Árban ez utóbbi az olcsóbb, hiszen a leggyengébb modell 17700 euróba kerül, míg a

Mitsubishi kiindulási ára 16600 euró.

A RAV4-et aligha kell bemutatni a terepjáró-rajongóknak, hiszen pályafutása már több mint 15 évre nyúlik vissza, népszerűsége pedig töretlen. A ráncfelvarráson átesett autó júniusban érkezett meg hozzánk 2,2 literes, 150 lóerős dízelmotorral és 2 literes 158 lóerős benzinessel. Különböző csak az orr-rész változott, az viszont jelentősen, hiszen teljesen újrarajolták a lökhárítót, amely így kihangsúlyozza a krómba foglalt ködlámpákat, s az alsó része pedig sokkal kinézese nyúlik, elősegítve ezzel a gyalogosvédelmet. A tesztelőket úttartásával, fogyasztásával és motorhangjával győzte meg.

Azt viszont még nem tudni, hogy a hazai szakírók melyik modellre adják majd le a voksukat, a végső döntést október 19-20.-ra ígérik.

A BMW X3-as még nagyon friss a hazai piacon, az első modelleket csak év végén szállítják ki

Párizsra hangolódva

Az autógyártók javában készülődnek a Párizsi Autószalonra, hiszen márcsak néhány nap maradt hátra az október másodikán kezdődő seregszemlére. Villanymotoros autók, szuper sportkocsik és a nagy klasszisok várják majd a látogatókat. Gazdasági válság ide vagy oda, a legtöbb gyártó több világpremiert is tervez a

franciaország show-ra. Az Audi az A7 Sportbacket valamint az R8 GT-t és a V8 Spyert viszi magával, a Chevrolet az új Aveo, az Orlando, a Cruze és a Captiva világpremierjét tervezi, míg például a Volkswagen egy vadonatúj Passatról rántja le a leplet. Hazai közönsége előtt a Peugeot az 508-ast és a 3008 Hybrid4-et

mutatja be, míg a Renault a DeZir, a Fluence Z.E., a Twizy, a Twingo Miss Sixty és a Laguna Phase II. világpremierjére készül. A Paris Motor Show-t minden páros évben rendezik meg, az idén az elektromos és környezetkímélő járművek jegyében szervezik, s a kiállításon autómúzeumok relikviáit is megtekinthetik majd.

A Fiat lett a leghasznosabb

A Fiat újgenerációs Doblo Cargója nyerte el a 2011-es Év hasznongépjárműve díjat, amelyet a hannoveri kiállításon adtak át az olaszoknak. A huszonnégy tagú zsűri az autó variálhatóságát emelte ki az értékelés során, hiszen az új Cargo rendelhető hosszú tengelytávú, emelt teteljű, vontató padlólemez és kisteherjár-

mű kialakításban is. A bizottság külön megemlítette a formatervezést is, a díjazásért külön elismerést kapott a kocsi. Romániában több mint tízezer darabot adtak el belőle, s nálunk hátrahagyott motorizációból lehet választani: 95 lóerős 1,4 literes benzines, 90 lóerős 1,3 literes MultiJet és 105 lóerős 1,6-os MultiJet szerepel

a palettán. Teherbírása is sokat nyomott a latba, hiszen 750-1000 kg-ot is elbír, ráadásul 1500-as fordulatszámon a maximális 200 Nm a nyomatéka. Az Év hasznongépjárműve versenyben 128 pontot gyűjtött a lehetséges 168-ból, s így sikerült megelőznie a Renault Mastert, az Opel Movant vagy a Mercedes-Benz Vitót.

Programajánló

Zene Sepsiszentgyörgyön

A Kónya Ádám Művelődési Házban működő Cantus Firmus Vegyes Kar megalakulásának 30. évfordulója alkalmából szeptember 25-én, szombaton 17 órától ünnepi hangversenyt tart a belvárosi református templomban.

Évadnyitó Sepsiszentgyörgyön

A sepsiszentgyörgyi Oso- no Színház műhely évadnyi-

tó előadását szeptember 26-án, vasárnap 19 órakor tartja a Mikes Kelemen Főgimnázium dísztermében. A 310. alkalommal előadott és nyolc országos, valamint nemzetközi díjjal kitüntetett, *Részletek a bolyongás meséiből* című előadásra a helyek száma korlátozott. Helyfoglalás a városi szervezőirodában vagy a 0728 083 336-os telefonon.

Kiállítás Csernátomban

A Haszmann Pál Múze-

Tulajdonképpen minden

Markó Béla új szonett- kötetét mutatják be szeptem- ber 24-én, pénteken délután

18 órától a marosvásárhelyi Bernády Házban. A csíksze- redai Bookart Kiadó gondozásában megjelent *Tulajdonképpen minden* című könyv a József Attila-díjas költő 2009. július – 2010. február között írt szonettjeit tartalmazza. A dedikálással egybekötött eseményen a szerzővel Kovács András Ferenc költő és Láng Zsolt író beszélget.

20 éves a Hit és Fény

Szombaton, szeptember 25-én ünnepli a Romániai Magyar Hit és Fény Közös- ség megalakulásának 20. évfordulóját a sepsiszentgyör- gyi Krisztus király plébáni-

án. A találkozó egyúttal a szokásos évi zárandókat is

Török Zsolt élmény beszámolója Aradon

Szeptember 24-én, pén- teken 18 órától vetített ké- pes élménybeszámolót tart a K2 hegycsúcsra szerve- zett idei expedícióról Török Zsolt az evangélikus- lutheránus egyház imater- mében.

Családi játszónap Marosvásárhelyen

A Lorántffy Zsuzsanna fejedelemasszony születésé- nek 410., halálának 350. év- fordulója alkalmából szer-

vezett rendezvények keretében családi játszónapot tar- tanak a vár Kádárok bástyá- jában szeptember 25-én dél- után 4 órától. A család min- den tagjának logikai, tábla, ügyességi, népi sportjátéko- kat, kézművesfoglalkozáso- kat ajánlanak a szervezők. A zenés programot Erkel Ferenc születésének 200. év- fordulója jegyében állították össze. A belépés díjtalan.

Színház Kolozsváron

Az Állami Magyar Szín- ház szeptember 24.-én, pén- teken 19 órától William Shakespeare: Mértéket mér- tékkel című darabját adja elő a nagyszínpadon.

Őszi hajtrend: vad, feltűnő és színes

Természetesen minden hajhossznak megvan a maga menő fazonja. Megpróbáltuk összeszedni a legfontosabb irányzatokat és az azokat képviselő frizura típusokat.

A rövid haj kategóriában az eddig is meglehetősen kedvelt Bob hajstílus továbbra is nagyon népszerű lesz. Ezen típus hossza a fültől egészen vállig érő is lehet és egyenes vagy kissé hullámos hajjal is jól mutat. Tökéletesen hangsúlyozza az arc szerkezetét és kiemeli a nyak szépségét. A jó bob frizura, precízen vágott, éles kontúrú, félig-

meddig bubis haj, amit némi hajfény vagy wax segítségével tökéletes party frizurává is alakíthatunk. Hossza változó, de maximum vállig érő, társulhat hozzá szabályos vagy oldalfrufu is.

A hosszabb haj esetében a fejtetőre feltűzött forma az egyik legfrissebb trend. Sokkal több és szexibb, mint az egyszerűen felfésült haj, kinyitja, láthatóvá teszi a nyakat, sőt megtoldja 8-10 cm-rel a magasságot is. Ez a forma bármihez passzol, hordható egy ruhával, elegánsan vagy akár farmerral. A hosszú hajjal arra kell töreked-

ni, hogy a hullámok minél természetesebben jelenjenek meg a frizurákban. A hosszú haj őszi trendje még a klasszikus copf is. Egyszerre elegáns és pimasz, gyorsan elkészíthető és nem igényel nagyobb szakmai tapasztalatot.

A formák után nézzük a színeket. Hiszen a hajszín óriási hatással lehet egy különben egyszerű hajstílusra is. A gazdag természetes barna színek a legmeghatározóbbak. Ezekben belül megfigyelhetők a csokoládé mély tónusai és a vörös tónusok hatása, a sötét barna és fekete.

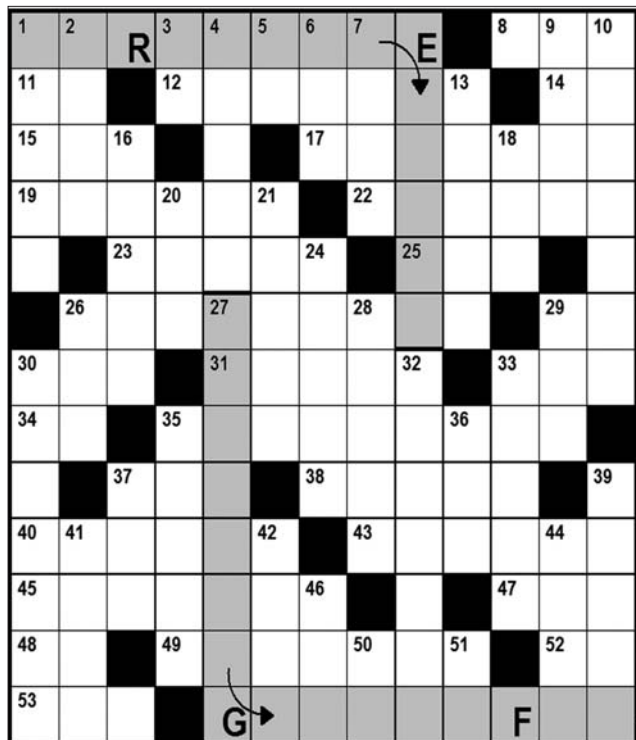

Szépségápolás citrommal

A citrom nagyon sok kozmetikai termékben benne van, de miért ne használnánk természetes módon? Csak vágjuk ketté, és máris kezdődhet a szépülési ceremónia.

A citrom nagyon jól alkalmazható a következőkre: hatásos kézápolószert: glicerintbe keverjük pár csepp citromot és az ujjaktól a csukló irányába masszírozunk bele a kézbe. Kisimítja az arcbőrt: egy tojásfehérjét, három-négy csepp citromlével habbá verünk és 10 percre felkenjük a letisztított arcbőrre. Zsíros, mitesszeres, pattanásos bőrre pakolás: 3 dkg élesztőt keverjük össze egy mokkáskanál citromlével és annyi joghurttal, hogy kenhető masszát kapjunk. A pakolást kb. 10 percig hagyjuk fent. A kicsavart citrom héját ne dobjuk el, konyhai munka után belsejével kenjük be kezünket, utána krémezzük jó minőségű kézbalzsammal. Szépi, rugalmassá teszi a bőrt: ha a napi megszokott arckrémünkbe néhány csepp citromlé keverünk és úgy kenjük fel az arc és nyakbőrre. Nyers uborka lébe csepegtessünk citromlevet, mártsunk bele egy vatta darabot és néhányszor töröljük át a letisztított arcbőrt. Fokozottan fehérti, simítja és rugalmassá teszi. Tehát a citromnak a belsőleges hatása is kiváló: Szabályozza a bőr faggyú működését. Eltávolítja az elhalt hámsejteket. Rendszeres használata elhalványítja a szeplőket. A fürdővízhez adva puhává varázsolja a bőrt, megpuhítja a bőrkeményedéseket. Sampomba belekeverve csillogóvá illatosítja a haját, használata a lelapult haját megemeli. Hajöblítésre kiváló. A citrom a kozmetikában így hajápolásra is használható.

Félős férj

Két barát egymást támogatva megy hazafelé.

– De jó lenne, ha egér lennék! – ismétli egyikük újra meg újra.

A másik elveszíti a türelmét.

– Miért akarsz éppen egér lenni?

– ... (poén rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 8. ...-bam; haranghang. 11. ... Bano; Romina Power társa. 12. Tokaji gazda. 14. Bent szór! 15. Sorozámnévképző. 17. Teljesen. 19. Vízrel telít. 22. Az ekét húzza. 23. Fehér virágú délszaki cserje. 25. Álhal. 26. Kóros daganat. 29. ... Derek. 30. Festmény. 31. Udvar takarító. 33. Helyiségválasztó. 34. Nyílveszőhöz kell. 35. Egyféle ülóbútor. 37. Vissza! 38. Délorosz katona. 40. Tovaiszkol. 43. Téli sportoló öltözéke. 45. Felülvizsgáló, ellenőr. 47. A -tól társa. 48. Lepkeszárnyak! 49. Dunántúli hegység. 52. Középen feláll! 53. Téli hónap (röv.).

Függőleges:

1. Szülésznő. 2. Elsőrendű. 3. Néma utas! 4. Azon a napon. 5. Fej. 6. Becézett Elemér. 7. Kisasszony repülőn! 9. Darabol, tagol. 10. Egyedárusítási helyzet. 13. Idegek betegsége. 16. Veszít. 18. Becézett Zsuzsi. 20. Szélesre nyit. 21. Konkolyozógép. 24. Daganat ló lábán. 26. Nemi gyönyör. 27. A poén második része. 28. Horgászbot jelzője. 29. Jegy a horoszkópban. 30. Megfeszül. 32. Októberi csapadék. 33. A fűkezesztől a megállásig tartó szakasz. 35. Erl ... (Goethe). 36. Biztonsági szerkezet. 37. Magához kéret. 39. Végzet. 41. Pillangó (táj.). 42. Keskeny vágányú gazdasági vasút. 44. Téli pocsolya. 46. Német süttő. 50. Piac téren vannak! 51. A végén visel!

1	2	4			7			
		8					7	3
				5		4		8
9	1			3				
			5		2			
3						8		6
			4		9		6	
	3		2	6				

Könnyű fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegyet csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

8	5	2	7	1	9	3	6	4
4	7	6	5	3	2	8	9	1
1	3	9	6	4	8	2	5	7
9	8	7	1	5	3	4	2	6
2	4	1	9	8	6	5	7	3
3	6	5	4	2	7	9	1	8
6	9	4	3	7	5	1	8	2
5	2	3	8	6	1	7	4	9
7	1	8	2	9	4	6	3	5

A csodagyermek 2.

Azzal félrehúzódott, hogy senki ne láthassa, és hollóvá változott – ő volt ugyanis az ördög –, elrepült a királyi kastélyhoz, itt újra visszaváltott vadásszá, és gyorsan telerakott egy ládát puska- porral és ólommal. De most aztán hogyan tegyen szert a rózsára?

Ez bizony nehéz feladat volt, mert a királykisasszony maga volt a megtestesült ártatlanság, és az ilyenek védve vannak az ördög minden cselvetése ellen.

Vadász képében ment hát oda hozzá atyja nevében, s az ő megbízottjaként kérte tőle a rózsát. De minden igyekezet hiábavaló volt, mert a leány azt felelte neki:

– Mit képzelsz? Szó sem lehet róla!

Mit ért hát ilyenformán a puska- porral és az ólommal? Dühösen otthagya ezért a ládát, és holló képében visszarepült az erdőbe, s legelő- szőr a szolgájához ment.

– Hozod a puska- port? – kérdezte az rögtön.

– Nem – felelte kurtán, dü- hösen a vadász.

– Engedd hát, hogy én is megkíséreljem elhozni!

A vadász szívesen bele- egyezett, mert azt gondolta magában: „Ha sikerül, majd tudom én, mitévő legyek!”

A fiú futott egy darabon, s amikor a vadász már nem láthatta, aranygalambbá vál-

tozott, úgy repült el a királyi kastélyhoz. A királykisasszony éppen kinézegetett az ablakon, így hát berepült az ő szobájába. A leány nagyon megörült, gyorsan becsapta az ablakot, megfogta a ma- darat, és kitepte egy tollát. A galamb pedig szépséges aranyhajú ifjúvá változott.

Nagyon megszerették egy- mást, s a fiú elmesélte, hogy oroszlánná és hallá is át tud változni. Be is kellett mutatni a királynénak ezt a tudomán- yát, s a lány minden át- változáskor eltett magának valamit: az oroszlánnak egy szál szőrét, a halnak egy pik- kelyét. Mikor aztán a fiú a rózsát kérte, a királyleány szívesen nekiadta. Arra az if- jú újra aranygalambbá válto- zott, szájába vette a rózsát, a puska- poros és ólmos ládát kavicsokká változtatta, s a karmai közé fogta, azzal el- repült, és nemsokára ott is termett a vadászoknál.

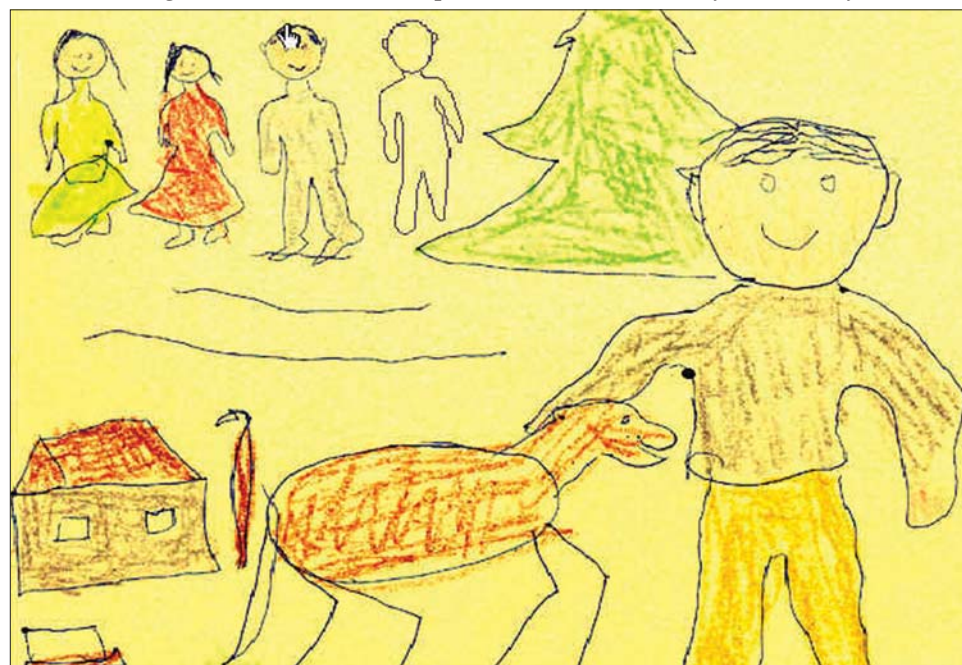
Megörült a vadász szerfe- lett, mikor látta, hogy jön a fiú, aki már az erdő szélénél átváltozott galambból szolgál- legénnyé. Elvette tőle a ládát és a rózsát, aztán megfogta a fiút, és egy mély szakadékba dobta. Ő maga pedig a ládá- val és a rózsával a király elé járult, mondván:

– Uram, az egy óra még le- sem járt, s én íme, elhoztam, amit parancsoltál!

A király nagyon megijedt,

de hiába, adott szavát meg kellett tartania. Hazaérve megmondta a leányának, hogy elígerte őt a vadásznak, s másnap lesz az esküvőjük.

A leány haragudott, és na- gyon szomorú volt, mert sejtette, hogy az ifjút valami szerencsétlenség érte, amin-

az okozója a vadász volt, de hát mit tehetett volna?

A szegény fiú pedig ott fe- küdt a szakadékban, és nem tudta, hogyan segítsen ma- gán, elvesztette ugyanis az át- változás képességét.

Akkor odajött az öregem- ber, akit öregapjának hívott, és így szólt hozzá:

– Nem engedelmestéltél nekem, s ezért meglakoltál. De most visszaadom neked a varázserőt, amit a gonosz va- dászmester elvett tőled, mos- tantól kezdve megint át tudsz majd változni, ha akarod.

Akkor a fiú aranygalamb- ként kirepült a szakadékból,

megbeszélték egymás kö- zött, hogy mitévők legyenek.

Másnap, amikor a vőle- gény és a lakodalmi vendé- gek már együtt voltak, a ki- rálykisasszony odalépett az apjához, és így szólt:

– Az, akinek én a rózsámat adtam, át tudott változni aranygalambbá, oroszlánná és hallá. – És ezt mondvá, fel- mutatta a tollat, az oroszlán szőrszálát és a halpikkelyt. – Ha tehát a vadász volt az, bi- zonyítsa be itt, nyomban.

dom vinni – és egymás után átváltozott először galamb- bá, aztán oroszlánná, végül hallá, és mindenki látta, hogy a toll, a szőrszál és a pikkely ráillettek.

Akkor a király parancsot adott, hogy ott a helyszínen bilincseljék meg a vadászt, de az gyorsan hollóvá változott, és elrepült.

Most hát sor kerülhetett rá, hogy az ifjú megülje lakodal- mát a királykisasszonnyal. Ő azonban azt mondta:

– Mielőtt még erre sor ke- rülne, ide kell hozatnunk az én szegény szüleimet és jósa- gos öregapámat!

Akkor újra aranygalambbá változott, és elrepült a szülei- hez, akik időközben folyton bántódtak a fiuk miatt. Az apóka éppen náluk járt, és mint már annyiszor, most is vigasztalta őket. Hát uram- fia, egyszer csak betoppant az aranyhajú ifjú, és a szülei nyomban megismerték. Volt hát nagy öröm! A fiú mesélt nekik a szerencséséről, aztán elmondta, hogy azért jött, mert el akarja vinni őket ma- gával az esküvőre.

Erre az öregek leborultak az aggastyán előtt, hogy kö- szönetet mondjanak neki, de az egyszerre eltűnt a szemük elől.

Ők azután elmentek a fiuk- kal a király kastélyába, és mi- után nagy pompával megül- ték a lakodalmat, még sokáig éltek együtt elégedetten és boldogan.

A csodálatos fa című könyvből, erdélyi szász népmese

Tizenkét hónap a természetben

Szarkák, vetési varjak, csókák voltak nagyobb többségben a legutóbbi sétám során. A várost épp, hogy el- hagytam, nagyszámú vetési varjú volt látható a mezőn. Néhány évvel ezelőtt panaszos női hang kért a telefon túloldalán, hogy menjek ki hozzájuk a mezőre, és néz- zem meg mekkora kárt vé- geznek a vetési varjak a ká- posztásba. Ahogy elhagy- tam a vasúti síneket, feltűn- tek a fekete madarak. Közel ötven, hatvan példány han- goskodott a kellemes őszi

napon. Lenyűgözött a kopár mező fölött kavargó madár- sereg látványa, habár tud- tam, hogy ahová tartok ott nem szeretik őket. Rövid idő elteltével megpillantottam azt a hálókocsit ahol talál- koznom kellett a panaszos- sokkal. Vendégfogadóan üd- vözöltek és tessékelték lakó- kocsijukba. Odatették a ká- vét kotyogni, az illata be- lengte a szűk de barátságos otthonias légtérrel, gondolat- ban el is kávézhattam volna és közben a madarokról be- szélgettünk volna. De sajnos

nem vagyok kávéfogyasztó. A madarokról való társalgás azonban nyomban elkezdő- dött. Pontosabban ömlött a panaszáradat a fekete mada- rokról. A kávé épp, hogy le- kotyogott, kint is voltunk a lakókocsi előtt. Elmondták, hogy egy drága fajtájú ká- posztát természetnek, és a sorok közé lépve megmutat- ták milyen kárt tesznek a varjak. Nagyon nehezen tudtam egy kicsit is megér- tetni, hogy a varjak széles- körű tápláléklistáján nem szerepel a káposzta. Láttam,

hogy csalódottan néznek rám. Pontosan ismerték a varjak szokásait tudták melyik hónap melyik szakában jelennek meg, hogy napról napra duzzad a csapat, nem félnek semmitől, nem lehet elzavarni, hamar megszok- nak bármilyen riasztót, amit eddig kipróbáltak. Egyes módszerek rövidebb, hosz- szabb ideig beváltak, de minden este megjelentek at- tól eltelve. A nap hanyat- lóban volt mikor megjele- tek a varjak és most már lát- hattam hogyan támadják meg a káposztást. Az esti megfigyelés alapján megáll- pithattuk, hogy valóban volt néhány példány, amelyik rá- szállt a káposztára és lát- szólag csipkedte, de ugyan- akkor azt is megfigyelhet- tük, hogy nem a káposztát ette, hanem a levelei közé turkált rovar reményében. Termé- szetesen ez még nem mentet- te fel a madarat a kártétel alól, tönkrement a káposzta, amit nem lehet eladni, de egy rájuk ragasztott rossz tu- lajdonságot, hogy a varjú a káposztájukat megeszi sike- rült törölni. Innen már köny- nyebb a következő lépést megtenni, hogy a gazdák ne ellenségként tekintsenek a varjakra, mert a vetésben sem a vetésért jár a varjú.

Vetési varjú

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Gémeskút

Szükséges eszközök: 15x30 cm-es deszka, ágak, drót, ragasztó, kupak, fűrő, satu.

Elkészítés: Keressetek az erdőben kb. 1 cm átmérőjű egyenes ágdarabokat és egy vastagabb villás elágazású darabot. A vékonyabb ágakból elkészítjük a kút ol- dalát és a deszkára ragasz- tjuk, majd a villás ágú dara-

bon átszúrunk egy drótot, amelyre már előzőleg rá- húztuk a kút billenthető ré- szét. Ezután a deszkába fú- runk megfelelő méretű lyu- kat és beleragasztjuk a kút szárát. Végül dróttal erősít- sétek fel a vödörhúzó rudat a vödörrel, ami lehet kivé- sett vagy kifúrt rúd darab, vagy üveg kupak. Jó szóra- kozást!

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette